

JANICI DRUGO ZLATO

U otmjenom St. Moritzu i jučer su se razvile hrvatske trobojnice i zapjevale budnice, Janica Kostelić je osvojila još jedno zlato na najvećim svjetskim natjecanjima! Jučer je doskijala do slalomskog najsajnijeg odličja, usprkos brojnim zdravstvenim problemima - prije tjedan dana se zakompliciralo s meniskusom desnog koljena, a dva dana uoči slaloma na veleslalomu je desnim ramenom zakačila vrata i zaradila 20 centimetara dugi hematoma. Hematom je pritiskao živce ramena i činio cijelu stvar gotovo medicinski neprihvatljivom, pa je Janičina ruka između prve i druge jučerašnje vožnje imobilizirana i stavljena u potpuno mirovanje. Iz startne kućice se u obje vožnje odražavala isključivo oslanjajući se na lijevu ruku, ali što to smeta kad je na sceni jedna od najboljih spotašica današnjice uopće.

Bio je to još jedan šampionski nastup u kojem je 21-godišnja Zagrepčanka prezentirala skijašku raskoš, u vladajućim okolnostima je pažljivo apsorbirala savjete stručnog stožera i pripazila na riskantnijim dijelovima staz, a gdje se to moglo pojurića je do krajnjih granica. "Potrudila sam se voziti onoliko koliko mi to zdravlje danas dopušta i u tome sam uspjela. Boljelo me to rame, pogotovo kod starta, ali je kasnije bilo nešto bolje. Prvu sam vožnju dobro vozila i pripazila na mjestu koje je skupo koštalo nekoliko prethodnih skijašica".

Jučerašnji dan u St. Moritzu će krupnim masnim slovima biti upisan u sve antologije zasad krhke sportske publicistike u Hrvata, jer je Janica Kostelić bila najbrža, a fantastičan rezultat su ostvarile i mlađe reprezentativne kolegice. Fantastično osmo mjesto je osvojila 18-godišnja Nika Fleiss koja je u prvoj vožnji čak dobila i Anju Paerson. Nika je svojoj odličnoj tehnici pridodala i novu dimenziju agresivnosti, a kad se pritom ne čine pogreške, dobar rezultat ne može izostati. "Doista, ovo mi je najbolji slalom sezone i vjerujem da ću do kraja i finala u Lillehammeru moji rezultati ostati u tom rangu. Stvamo je lijepo biti blizu podija".

Sa tri pozicije unutar 24 najbolje plasirane skijašice na jučerašnjem slalomu u St. Moritzu, Hrvatska se uvrstava među najveće skijaške velesile svijeta. Treća u trojku je 16-godišnja Riječanka Ana Jelušić koja je bila 24. - Malo sam zakazala u drugoj vožnji, ali ipak ne mogu reći da sam nezadovoljna. Ovo je veliki rezultat za mene i sa 16 godina biti 24. mislim da nije loše. Nadam se da će u budućnosti biti još i bolje - govorila je Ana.

Vjerojatno je sinoć gore visoko u Alpama švice bilo veselo i razuzdano, razloga ima napretek, a tamo negdje u svojoj kabini se za današnji slalom i juriti na novi trijumf u karijeri pripremao Ivica Kostelić.

TROFEJI I MEDALJE

- Veliki kristalni globus Svjetskoga kupa 2001.
- Mali kristalni globus Svjetskoga kupa u slalomu 2001.
- Zlatne medalje u kombinaciji, veleslalomu i slalomu na Zimskim olimpijskim igrama u Salt Lake Cityju 2002.
- Srebrna medalja u superveleslalomu na na Zimskim olimpijskim igrama u Salt Lake Cityju 2002.
- Zlatne medalje u kombinaciji i slalomu na Svjetskom prvenstvu u St. Moritzu 2003.
- Mali kristalni globus Svjetskoga kupa u slalomu 2003. (osigurana pobjeda prije završnice). Slobodna Dalmacija 16.2.

PO PRVI PUTA BRAT I SESTRA SVJETSKI PRVACI

ST. MORITZ, 16. veljače (Hina) - Hrvatska skijaška reprezentacija na trijumfalan je način završila Svjetsko prvenstvo u St. Moritzu. Posljednjeg dana prvenstva Ivica Kostelić postao je svjetski prvak u slalomu. To znači da je Hrvatska druga skijaška nacija na svijetu, a jedino mi i Austrijanci imamo po tri zlata. Janica ima dva zlata, u kombinaciji i slalomu, te Ivica u slalomu. Također, prvi puta u povijesti svjetskih prvenstava zlato su osvojili brat i sestra, koja mu je odmah nakon utrke dotrčala u zagrljaj.

Srebro je osvojio Švicarac Zurbiggen, a broncu Talijan Rocca. Kostelić je put do naslova prokriočio odličnim nastupom u prvoj vožnji, u kojoj je ostvario najbolje vrijeme. Imao je 16 stotinki prednosti pred Austrijancem Benjaminom Raichom, svjetskim viceprvakom iz St. Antona, te 24 ispred njegova sunarodnjaka Manfreda Prangera. Iako je startao prvi, Ivica je odlično odvezao, bez pogreške. Bio je najbolji na oba prolaza i jedini je uz Raicha stazi prošao ispod 51 sekunde. Sutra će u Zagrebu naše skijaške prvake, kako se očekuje, dočekati deseci tisuća navijača.

Motrišta

Prije tri tjedna, upravo po izlasku posljednje ISKRE, nazvao me je jedan pretplatnik ovih novina iz Hamiltona, i rekao kako više ne želi primati ISKRU. Zanimao me razlog, i moram vam reći da sam na kraju razgovora s njim bila upravo žalosna.

Naime, taj čitatelj iz Hamiltona više ne želi primati ISKRU zbog Kreditne zadruge. Govori on meni, da li ja znam koliko su se naši stari namučili kako bi mi danas imali Kreditnu zadrugu. Znam, gospodine, kažem ja, možda i bolje od Vas. No, nastavljam ja njemu, da li Vi mislite da je ovo što se danas događa u Kreditnoj zadrugi u redu? Znate, gospodo, kaže naš prijatelj, nije u redu, ali ja o tome ne želim čitati, moramo to nekako sakriti pred ljudima. Da, svjestan je on da se nevjerojatne stvari događaju u HKZ-i, ali oni su "naši"!

Što reći tom našem prijatelju iz Hamiltona? Bilo mi je teško razgovarati s njim, jer znam kako trpi zbog te situacije. Trpim i ja, i Vi, a posebno trpe službenici koji su gotovo istjerani iz HKZ-e, neki su i oboljeli. A o onome "kako su to naši" - to je strašno!

O tim "našima" smo se već naslušali. Zar bi mi svi trebali šutjeti o tome kako su tisuće i tisuće dolara u HKZ-i potrošeno na advokate, kako se Vaš novac, prijatelji (jer ja sam izbačena iz te "naše" institucije) razbacuje šakom i kapom, bezobzorno kao da to nije "naše"?!

Strašno je to što se događa s tom našom HKZ-om, institucijom koja je pomogla svih nas, pa i mene. Ovo sve oko HKZ-e je bolno za svih nas, jer svi smo je gradili na ovaj ili onaj način. Ali, strašno je to što naš prijatelj misli kako će se sve srediti ako mi šutimo i čekamo, valjda - bolje dane. Ipak možda je najstrašnije to što on ne razumije kako svojom šutnjom pomaže većinskom dijelu Upravnog odbora u njihovom ponašanju prema Kreditnoj zadrugi, ljudima koji tamo rade, i svakako, budućnosti te ustanove. Jer, prema pismu bivših službenica (njih četiri) HKZ-e, samo na službenike koji su maknuti

potrošeno je oko \$96.000.00. Ovo je samo početak, prijatelji, jer sjetimo se tužbe protiv gđe. Topić, koja je povučena. Pa koliko će koštati tužbe gotovo svih izbačenih sa Godišnje sjednice, koje su već pred sudom? Pa onda koliko će koštati gosp. Stjepan Grgić, dugogodišnji radnik, koji je bio maltretiran za vrijeme rada u HKZ-i, divljački izbačen PRLJE početkom rada Godišnje skupštine, jer se usudio doći meni u pomoć? Koliko će koštati upravo predana tužba grupe članova HKZ-e, koja će biti pred sucem za koji dan? Gospodo, ja mislim da mi već sada govorimo čak možda o pola milijuna dolara! I to su "naši" potrošili, kako kaže naš prijatelj iz Hamiltona - pa mi moramo šutjeti?

Ja svakako noću šutjeti, jer nažalost netko mora reći istinu. Iako i mene ta istina strašno boli, jer jedna je Kreditna zadruga, i teško mi je pisati o tome, nastaviti ću i dalje. Treba imati moralne hrabrosti, inače gdje smo?

Isto je tako rečeno kako je ovo ustvari borba onih koji su upravo sada "na konju" i onih koji bi željeli "uzjahati tog konja". Žalosno je to da bilo tko tako razmišlja. Jer, mnogi koji su se ubacili u rješavanje problema većinskog Upravnog odbora HKZ-e nisu uopće zainteresirani za "jahanje tog konja". Recimo, ja sam stavljena u tu grupu. Imam ja važnijeg posla nego se baviti HKZ-om i većinskim dijelom UO, kao i mnogi drugi, kojima ovo što se događa treba baš kao rupa u glavi. Ovakve priče su ustvari započeli članovi većinskog UO, kako bi uništili ljude koji se bore za poštenje i obzirnost prema "našem" novcu, a mnogi od vas, kao i naš prijatelj iz Hamiltona, to su "kupili". No, nije on sam. To mi je rečeno više puta, čak smo i čitali o tome, što je jako žalosno.

I da ne duljimo, hvala Bogu, stvar izgleda ide kraju. Izgleda da će osvanuti dobar dan kad ćemo odahnuti i reći gotovo je.

Bar ja tako mislim.

Valentina

Cijena \$3.00

Broj 118 - 17. II 2003.

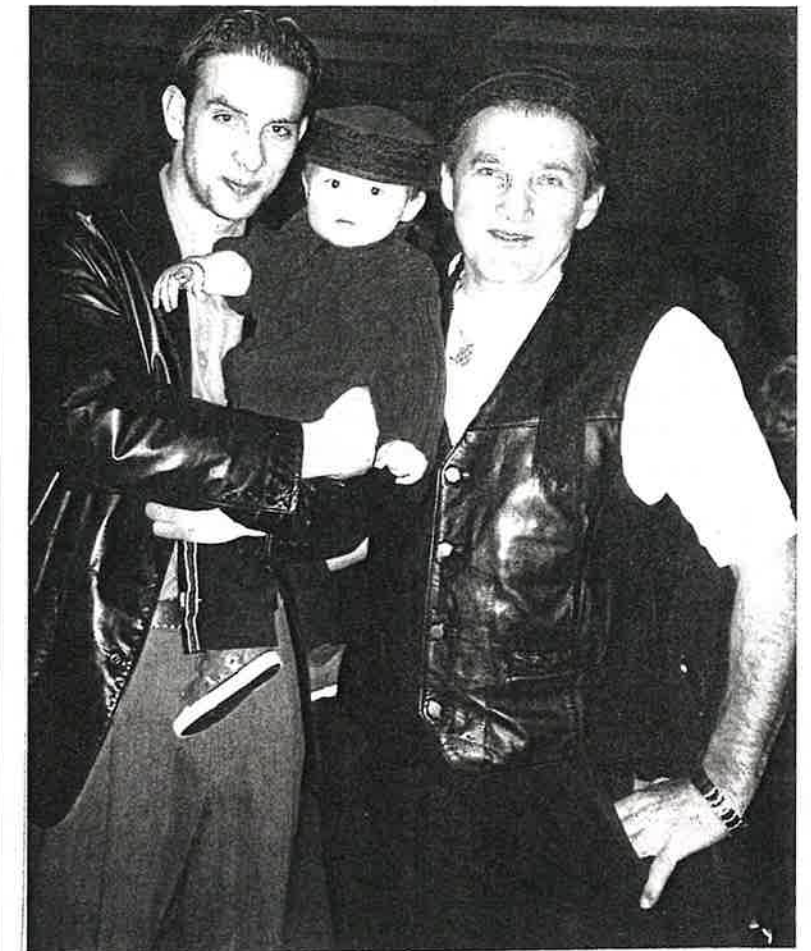

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Janica i Ivica svjetski prvaci
- Afera Hrvatska Kreditna Zadruga
- Kraj posljednje Jugoslavije
- Prodaja "Sunčanog Hvara" poništena
- Dr. Vesna Bosanac svjedočila u Haagu
- Tužiteljstvo neće zatražiti Bobetkovo izručenje
- Strah i trepet u zatvorima Zenice
- Samobor - a charming little town
- A to! Stepinac, znamo za njega
- Trsek moj, zbudi se
- Kako smo mi Zagrebčani upoznawali Zagreb
- Hrvatski kockasti grb

Tri generacije Ličana našli su se na Ličkom prelu 8. siječnja ove godine: Deda Mile Štefanac, tata Nikola Štefanac i unuk Peter Štefanac

Hrvatska ISKRA

(Bivši "CIRKULAR"
za Toronto i okolicu)

Kanadsko-hrvatski vjesnik
Canadian-croatian journal

Izlazi jednom mjesečno

Editor-in Chief

Glavna Urednica

Valentina Krčmar

Tehnickal Director

Tehnički Urednik

Emil Šimunović

Contributing Editors

Damir Borovčak, Mirko brkljačić,
dr. Darko Desaty, dr. Vladimir P. Goss,
Biserka Milinković
Marina Vuković

Address - Adresa

1137 Centre Street

Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA

Telephone - Telefon

(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853

E-mail: iskra@rogers.com

Yearly Subscription - Godišnja pretplata

KANADA \$60.00

USA \$70.00

Advertising rates

1/2 page - \$100.00 per issue

\$1,000.00 yearly

\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue

\$500.00 yearly

1/8 page (business card)

\$25.00 per issue

\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Cheques payable to HRVATSKA ISKRA

Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

Sadržaj:	Croatia's Davis cup win over USA	22
Pismo urednice	Reports from the Hague	23
Vijesti iz zajednice	Croatia, USA sign agreement	24
Događanja oko HKZ-e	Croatia demands 15 billions euros war damages from Yugoslavia	4-5
Ivica i Janica svjetski prvaci	V. Goss: Once an Ash-tree	5
Kraj posljednje Jugoslavije	Samobor, a small charming town	6
Drugi raspad vojne sile	Mostar's bridge	6
Gospodarstvo	This one's for the girl friends	7-9
Pretvorba: mučke, pronevjere, otimačina	A, to! Stepinac, znamo za njega	10
Dr. Bosanac svjedočila na suđenju Miloševiću	Mojim očima (i srcem)	11
Dr. Bosanac zatražila povrat dokumenata	Trsek moj, zbudi se!	11
Za Ovčaru krivi teritorijalci	Narodni pozdravi i čestitke	1
Martić se ne osjeća krivim	Lago Croatia	12
Slučaj Bobetko	Nošnje jadranskih otoka i priobalja	12
Slijedi pritisak na RH zbog gen. Gotovine	Jakob Marušević brani slobodu Dubrovnika	12
Sedam obitelji u Canberry ostalo bez kuća	Korčula	13
B. Luketić: U Zagreb dolazi 2000 iseljenika	Zagreb	13
U Njemačkoj 223 tisuće Hrvata	Ustrojba sporta slobodne Hrvatske	13
Doručku u SAD-u nazočili i Hrvati	Hrvatski kockasti grb	13
Deklaracija o položaju hrvatskih novinara	Jutro kanadske zime	14
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	Prosvjeta, znanost i kultura	15
Vijesti iz BiH	Pismo naše posebnosti	16-17
M. Vuković: Za čavljanje uz šalicu kave	Naša zajednica u riječi i slici	18
Vijesti iz Srbije	Vaša pisma	19
Kultura	Vaše zdravlje	20
Zanimljivosti	Za svakoga ponešto	21
Janica Kostelić wins combined gold	Motrišta	22
Croatia euphoric after handball win		22

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Pogledate li u nebo ovih dana, bar ovdje kod nas u Kanadi, vrlo je lijepo boje. To plavetnilo neba nas svakako zavarava ovih dana, jer izgleda da nas čekaju vrlo crni oblaci, ako se ova situacija u svijetu ne smiri. Moguće je rat, nažalost, samo ovaj rat bi mogao imati puno dalekosežnije posljedice.

Ove nedjelje je bio skup članova HKZ-e, i pročitajte izvješće i mišljenje jednog od sudionika skupa. Važan je opstanak ove jedine hrvatske financijske institucije, i koliko god većinski dio UO govori kako pojedincima nije stalo do HKZ-e i njenog opstanka, nitko od nas, koji se borimo kako bi se stvari sredile u HKZ-i, ne želi da se išta dogodi HKZ-i. No, pitajte me tko je to ustvari "protiv" HKZ-e, kako petorica osumnjičenih iz HKZ-e stalno pišu ili govore po izvjesnim radio-postajama. Mislim da je svakome odgovor jasan.

Pred neko vrijeme nazvao me je jedan čitatelj koji me pitao zašto neka Iskra nema stranice 12-37. Zašto nema? Ne znam, gospodine, jer kad je Iskra donešena sve su stranice bile tamo, a tko ih je izvadio - ne znam. Nažalost taj prijatelj nije ostavio telefonski broj kako bih ga mogla izvijestiti neka se javi i ja ću mu poslati tu Iskru koja je nepotpuna.

I već je sedam godina od prerane smrti prvog urednika ovih novina (jedino se Iskra tada zvala "Cirkular"), gosp. Zvonka Mekinde, našeg Zvonkeca. Često se sjetim njegovih dobrih očiju, veselja zbog njegovih novina, sreće kad je govorio ili pisao o Hrvatskoj. Nema više Zvonkeca među nama, no uspomena na njega živi u našim srcima, u ovim novinama i dok sam ja urednica ISKRE, uvijek će biti njegovo ime na prvoj strani. Hvala, Zvonko, na svemu.

Vama dragi prijatelji, još jednom velika hvala na karticama, pozivima, e-mailu, riječima utjehe. Svaka Vaša riječ je toplina koju treba svatko tko izgubi nekoga, a Vaši novčani dopinosi umjesto cvijeća obradovati će djecu invalida Domovinskog rata već 23. veljače, kad će DORA organizirati susret sa djecom od preko stotinu branitelja, koji su ostavili svoje zdravlje ili život na braniku domovine. Gosp. Mlakar, predsjednik DORE poslati će nam izvješće za iduću ISKRU, a nadamo se i nekoj slici.

Skrećem Vam pozornost: ISKRA ima novu e-mail adresu: iskra@rogers.com

Srdačan pozdrav,

Valentina

Za svakog ponešto

Mi smo dečki....

V jutro krenem v šalicu da napojim kojna, kad na fital puta sretnem Štefa, joj na, vražji dečko veli: "Kak je denes zima, kaj si ne bi prešli popit male vina?" Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, če je dobra klapa more i sedečki. Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, bormeč če je guste more i ležečki. Saki dan po placu gulim kak ti osel, ceker v ruki bormeč nije muški posel. Jožek veli: "Kak si bedast, Bože sveti, pravi muški sedi z kupicom vu kleti!" Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, če je dobra klapa more i sedečki. Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, bormeč če je guste more i ležečki. V nedelu sa ženom, decom pravac Sleme, friški zrak je prava sreća, ak se zeme. Z Imbrekom se sretnem, pak si do mraka sedim uz gemište v birtiji bez zraka. Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, če je dobra klapa more i sedečki, mi smo dečki kaj pijemo stoječki, bormeč če je guste more i ležečki. Krenem levo, z gostione vreba klapa, zbršem desno, pak me neki vrabec hapa! V gostioni jeden z drugim tak je vezan, kak da budem društven i ostanem trezan! Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, če je dobra klapa more i sedečki. Mi smo dečki kaj pijemo stoječki, bormeč če je guste more i ležečki. Stihove napisao Ivica Krajač, uglazbio Nikica Kalodera

Čestitamo...

Čestitamo gđl. I gosp. Krizmančić pedeset drugu godišnjicu braka!

Sretan 50. rođendan, Stipe!

Draga Višnja, sretan Vam "veliki" rođendan! (Na slici gđa. Višnja Geohell sa unukom Enukom Josipom)

Za mlade i starije domaćice.... Crna kava

Mi Hrvati smo kavopije. U Hrvatskoj, ali i ovdje u Kanadi gotovo uvijek ponuđeni ste kavom, obično crnom, turskom ili kako god ju zovete. Svaka domaćica ima svoj stil i način kuhanja kave, ovog važnog dijela našeg života, no kako čujem neke "mlade" gazdarice nisu sigurne kako skuhati dobru crnu kavu. Moja prijateljica i ja smo malo razmislile (uz šalicu kave) i porazgovarale o načinima kuhanja kave, koje vam danas predstavljam.

Prvi način kuhanja crne kave:

Na jednu šalicu vode 1 dobra žlica crne mljevene kave. Šećera po volji.

U suhu hladnu džezvu (ili manji lončić) staviti onoliko žlica kave koliko će šalice kave biti potrebno (recimo, 6 šalice vode za 5 kava). Podgrijavati kavu na vatri dok kava ne zamiriše, zatim naliti željenu količinu tople vode. Kad kava zakuha (počne se dizati), maknuti s vatre kako bi se sputila (pala) i postupak ponoviti još dva puta. Na kraju preko skuhanu kavu u džezvi preliti par žličica vode.

Drugi način kuhanja crne kave:

U džezvu (ili lončić) staviti onoliko šalice vode koliko kava želimo skuhati (šest malih šalice vode za pet kava), kad voda zakuha, maknuti s vatre, staviti pet dobrih žličica kave, promiješati i vratiti na vatru da zakuha. Maknuti s vatre, i ostaviti na stranu kako bi "soc" pao na dno.

Ugodno čavljanje uz kavu!

*Za pravu crnu kavu nikad se šećer ne stavlja u kavu, već naknadno. Kockice šećera dodaju se po želji naknadno.

*Kava nikad ne smije ključati. Kava je završena kad se "vrhnje" od kave samo dignu na vrh posude u kojoj kuhate kavu.

*Pravi "kavopija" nikad ne stavlja mljeko u kavu.

Valentina

Nisam star, ali....

...Zbunjen u procjeni mašte i zbilje
.. Kao da svi govore sve tiše.
...Metri kad hodam postaju milje.
...Na remenu rupa ima sve više.

Dvoje nas treba da ispričamo istu priču -
Ako se jedan zbuni, drugi da prazninu ispuni!

... Situacija - ne može gore:
svi su već čuli sve viceve moje!

Kosa na glavi?! Nekad kao trava bujna, gusta,
sniva o staroj slavi - ostala je samo ledina pusta!

U tehnološkom progresu
o kojem svako malo dijete zna,
kritično sam hendikepiran -
zaostao sam - milenija dva!

Ne koristim e-mail, već p-mail (pidgeon mail).

Gležnjevi, koljena škripe,
u trbuhu kruli, u uhu tuli,
sve češće kašljem od gripe -
ne postajem stariji - postajem glasniji!

...Punim bateriju i akumulator,
pumpam prazne gume,
zakazuje motor, treba mu doktor.
Tijelo nagrizi rđa, moje kume!

...Kad se u jutro probudim,
pa ako za bolove organ
niti jedan nije kriv,
najprije dobro provjerim
dal' sam uopće - živ!

Svima oko mene (da počnemo od žene)
dragi Bože, kroz dan pomozu -
sve češće se dižem na krivog nozi!

3. siječanj dvije tisuće treće
opisao sebe (sedamdeseti rođendan)
jedva ugasio na torti sve svijeće!

Ivica Puhalo

Vaše zdravlje:

SISTEMSKI ERITEMSKI LUPUS (SLE)

SLE, ukratko "lupus", je kronična reumatoidna, autoimuna upalna bolest vezivnog tkiva, kože i zglobova, koja može zahvatiti i bubrege, srce, krvne žile kao i živčani sustav. Bolest zahvaća otprilike jednu osobu na tisuću ljudi. Pretežno se javlja u mladih žena, a može i u djece.

Lupus može započeti naglo s povišenom temperaturom, simulirajući akutnu infekciju ili se može razvijati postupno mjesecima i godinama uz povremene pojave vrućice i osjećaj bolesti. Ponekad se stiže i ponovno bukne nakon nekoliko godina. Zato je lupus teško prepoznatljiv.

Lupus je autoimuna bolest u kojoj tjelesni imuni sustav - koji se normalno bori protiv stranih bakterija i virusa - ne prepoznaje svoje vlastite tvari pa stvara antitijela koja napadaju razna tjelesna tkiva. Izvjesne bijele krvne stanice ponašaju se nepravilno te počinju uništavati jezgre drugih krvnih stanica. Zbog toga se u krvi osobe oboljele od SLE mogu naći specifična antinuklearna antitijela (ANA).

Iako su uzroci bolesti nepoznati, izvjesni povodi kao što su sunčano svjetlo, virusna ili bakterijska infekcija, jaka hladnoća, stres, pa i neki lijekovi (isopriazid, hidralazin, metildopa i dr.), mogu potaknuti oživljavanje lupusa u osjetljivih osoba.

Lupus se očituje na različite načine, u slabijem ili jačem obliku. Pacijent se tuži na opću slabost, povremenu groznicu, slabi apetit, mršavljenje, a može se pojaviti i karakteristični crveni osip na obrazima i nosu u obliku leptira. Znakovite su artrične bolne otekline u šaki i zapešću, ali također i u ostalim zglobovima ruku i nogu. Za pozitivnu dijagnozu lupusa četiri od navedenih simptoma moraju biti nazočni. To su: eritematozni kožni osip na obrazu (butterfly rash), diskoidne kvrge na koži, osjetljivost na svjetlo (photosensitivity), artrična bol zglobova s jutarnjom ukočenošću, ranice u ustima, nosu, rodnici, suhe i otečene oči, serozitis, pleuritis, hemolitična anemija, abnormalnost imunog sustava (ANA, anti-DNA i dr.), otečene limfne žlijezde, protein u mokraći, neurološki poremećaji (glavobolja, padavica, depresija, psihoza).

Upalni procesi se mogu proširiti i na unutrašnje organe, kao što su bubrezi, centralni živčani sustav, srce i krvne žile. Te komplikacije se

obično razvijaju tokom prvih nekoliko godina trajanja bolesti. Stoga treba od samog početka bolesti kontrolirati rad bubrega zbog moguće upale i ostalih komplikacija i oštećenja.

Liječenje lupusa obično počinje aspirinom (ASA) i ostalim anti-upalnim lijekovima (NSAID-ima). Antimalarični lijekovi (klorokin i dr.) mogu ublažiti osip na koži. Kod lupusa vezanog uz oboljenje bubrega daju se kortikosteroidi (prednizon i dr.), ali vrlo kratko vrijeme pošto oni imaju jakе nuspojave uz mogućnost infekcije. Kod teških slučajeva lupusa prepisuju se imunosupresivni lijekovi (azatioprin, ciklofosfamid i sl.) i na kraju citotoksični lijekovi.

Ako se početna akutna faza lupusa uspije kontrolirati, dugotrajna prognoza je obično dobra. Kronični umor, na koji se pacijent mora priviknuti, ublažava se češćim odmaranjem. Preporuča se i lagana tjelevoježba za kondiciju tijela i organa. Treba se kloniti direktnog sunca i upotrebljavati zaštitne kreme s SPF (30).

Za daljnje informacije i pomoć možete se obratiti na Lupus Canada (800-661-1468) ili Ontario Lupus Association (416-979-7228).

DIJETOTERAPIJA LUPUSA

Nekoliko studija pokazalo je da se osobama oboljelim od SLE stanje poboljša ukoliko prijeđu na vegetarijansku prehranu. Konzumiranje manje kalorične hrane s manje masnoća te hrane siromašne aminokiselinama fenilalanin i tirozin (koji prevladavaju u visokoproteinskoj hrani, mesu i mlijeku) također može ublažiti simptome.

Hrana bogata omega-3-masnim kiselinama, npr. riba i sjemenke lana može smanjiti lupusom induciranu upalu.

Slobodni radikali pogoduju razvoju lupusa. Stoga se preporuča uzimati antioksidanse (vitamin A, C, E i beta-karotin) kao suplemente.

Kod nekih oboljelih od SLE primijećena je netolerancija prema mlijeku. Smatra se da je glavni uzrok tomu kazein, protein iz mlijeka koji ima imunostimulirajuće djelovanje. Ne preporuča se uzimanje alfa sijenja i klica, jer sadrže L-kanavain, aminokiselinu koja izaziva simptome slične lupusu.

(Iz raznih izvora priredio: dr. Darko Desaty)

FLASTERI MIJENJAJU ŽIVOT ŽENA

U SAD je nedavno odobren prvi anti-baby flaster u svijetu!

Otkriće anti-baby flastera, koje je objavila Američka savezna agencija za hranu i lijekove (FDA) izazvat će revolucionarne pomake u načinu kontracepcije - izbjegavanje svakodnevnog uzimanja pilula i smanjivanje mogućih komplikacija i štetnih utjecaja na organizam. Preparat ORTHO EVRA sadržava gestagen i estrogen, koji putem kože ulazi u krvotok, pri čemu se zaobilazi jetra koja mora "preraditi", metabolizirati sve lijekove i proizvode uzete probavnim sustavom, što može rezultirati oštećenjem jetre.

Flasteri su veličine oko 2 cm, a jedanput tjedno lijepe se na kožu stražnjice, bedra ili gornjeg dijela trbuha (osim na kožu dojki). Jedno pakiranje sadržava tri flastera za tri tjedna, a četvrtog se tjedna pauzira. Na američkom tržištu flaster se prodaje četiri mjeseca, a odobrenje za uporabu zatražilo je i njemačko Ministarstvo zdravstva.

Do danas je sintetizirano više vrsta pilula, a količina hormona u njima sve je manja, što znatno smanjuje neželjene učinke. Samo u SAD-u prodaje u prodaji je više od 40 različitih kontracepcijskih pilula, a broj žena koje ih uzimaju u svijetu procjenjuje se na više od 100 milijuna. U Hrvatskoj je do sada registrirano desetak različitih takvih preparata, od kojih je većina na listi lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Kontracepcijske pilule sadržavaju umjetne, tj. sintetske ženske spolne hormone, za razliku od prirodnih hormona koje izlučuju jajnici - ženske spolne žlijezde - estrogena i progesterona. Danas postoje dvije vrste pilula: jedna sadržava samo gestagene, tj. sintetski progesteron, i druga koja sadržava sintetski estrogen i progesteron. Pilule koje sadržavaju samo gestagen (POP, progesteron only pills) najviše se daju roditeljama nakon poroda, jer ne sprečavaju stvaranje mlijeka.

Druga vrsta pilula sadržava kombinaciju estrogena i gestagena, a ona se dalje dijeli na jednofazne (ista količina hormona u svim pilulama), te na višefazne koje bolje oponašaju menstrualni ciklus žena i manje izazivaju neželjena probodna krvarenja i izostanak menstruacije. Na trećem su mjestu tzv. ECP, emergency contraceptive pills, koje sprečavaju trudnoću nakon nezaštićenog odnosa u roku 72 sata.

Djelovanje kontracepcijskih pilula od velikog je značaja prije svega zbog zaštite od neželjene trudnoće, ali i kako bi se izbjegnule neželjene komplikacije ako se uzimaju krive kontracepcijske pilule, ili u neodgovarajućoj dozi. Djeluju na tri razine, sprečavajući oslobađanje jajne stanice u ovulaciji, smanjuju debljinu sluznice maternice i povećavaju gustoću sluzi grla mater-

nice. Pri djelovanju farmaceutskih proizvoda mogući su i neželjeni učinci (subjektivne tegobe: mučnina, vrtoglavica, glavobolja, povećanje tjelesne težine, napetost u prsima te povećanje dojki). Od kroničnih tegoba i poremećaja moguće je povećanje krvnog tlaka i poremećaja faktora zgrušavanja, te povećanje razine masnoća u krvi.

Do kraja studenoga prošle godine homonska kontracepcija mogla se provoditi uzimanjem pilula na usta. Takve pilule oslobađaju hormone u tankom crijevu, a najčešće se primjenjuju i u nas. Postoje i injekcijski preparati s dugotrajnim djelovanjem, te implantati koji se postavljaju ispod kože i hormone oslobađaju više mjeseci.

Način djelovanja flastera isti je kao i kod pilula, a uspjeh zaštite je oko 95 posto. Podnošljivost i ritam uzimanja flastera izrazito su bolji, jer se ne moraju uzimati 21 dan kao pilule.

U SAD-u su na snazi strogi zakoni za definiranje pretkliničkih i kliničkih pretraga i pokusa kako bi lijek/preparat bio apsolutno siguran.

Prije odobrenja preparata Ortho Evra obavljene su tri kliničke studije, koje su širom svijeta uključivale testiranje 4578 žena, od kojih je 3319 uzimalo kontracepcijske flastere Ortho Evra, a ostale kontracepcijske pilule. Postotak uspješnosti zaštite od neželjene trudnoće u obje grupe bio je je podjednak. Jedino ograničenje ustvrdeno je kod žena čija je tjelesna težina veća od 100 kg, što se dovodi u vezu s debljinom potkožnog masnog tkiva i zbog toga otežanim ulaskom u krvotok. Tim se ženama i dalje preporučuju pilule.

Pomozite si snagom prirode!

Nature's Way Co. vam nudi preko 30 vrsta lijekovitih čajeva, kapi i masti, koje je spravio jedan od najpoznatijih travara u Hrvatskoj, gosp. Celiković.

Tu su i naše lijekovite keramičke šalice i čaše i već nadaleko poznata prirodna krema za negu Vašeg lica! A za Vas koji imate problema s kožnim bolestima, hemeroidima ili tumorima - Bernardin eliksir je već mnogima pomogao.

Svakako nazovite "Nature's Way Co." na (905)846-3060 i porazgovarajte s nama. Mi čekamo Vaš poziv!

Vijesti iz zajednice

"Zvuci Hrvatske"-

čestitamo Vam 35. obljetnicu

Pred 35 godina započela je radom najpopularnija radio postaja naše zajednice "Zvuci Hrvatske". Voditelji ove vrlo popularne emisije, gosp. Lončarić, a uz njega uvijek šarmantna Kamen, njegova supruga, poznata po svom lijepom glasu i izvanrednoj dikciji, donose u naše domove već 35 godina vijesti iz domovine i naše zajednice, poruke, razgovore s poznatim osobama, ili gostima zajednice, dijele s nama i radost i žalost. Izvješćuju nas o svemu što je važno, donose nam dnevne vijesti, govore nam o životu zajednice i mislim da mogu slobodno reći da su "Zvuci Hrvatske" najvažnije i najslušanije glasilo ove naše zajednice.

Da, veliki je to rad, velika je to obljetnica. U tih 35 godina rada kroz eter ove emisije prošli su mnogi, poznati i nepoznati, predsjednici Hrvatske, članici stranaka, društveni radnici Hrvatske ili naše zajednice, novinari, svi koji su imali što reći. Koji puta su nas interesirale njihove poruke, koji puta ne, no

Karmen i Ivica, čestitamo na 35 godina rada radio postaje "Zvuci Hrvatske"!

slušali smo ih ako je ikako bilo moguće. Mnogi na poslu namještalci su svoju pauzu kako bi mogli slušati "Ivicu", kako je popularno zvana ova emisija.

Ova emisija nam je u ono teško doba života, za vrijeme Domovinskog rata, gotovo život značila, jer smo preko ove emisije saznavali gdje se i što događa. Stalno smo slušali vijesti sa fronta, organizirana je pomoć domovini preko ove radio emisije. "Zvuci Hrvatske" bili su organizator mnogih akcija, recimo sakupljanja novca za veleposlanstvo, za poplavljeni u Quebecu, za potresom ugoržnec u Stonu, itd. Preko "Zvukova Hrvatske" objavljivali smo pozive na demonstracije, upućivali pozive na sastanke, godišnje skupštine, veselja, zabave, vjenčanja, krštenja, pogrebe... Svaki dio života predstavljen je u ovoj emisiji, i koliko se god voditelji trudili sve reći u tih jedan sat, vremena je uvijek premalo - vijesti uvijek mnogo.

Za 35 godina rada mnogo je toga rečeno, mnogo učinjeno. Mnogi čak ni ne razumiju što je značilo za obitelj Lončarić biti u eteru 35 godina. To je značilo prekinuti svako božićno ili uskršnje slavlje, često puta ne otići na neko mjesto jer se trebalo raditi na stanici, tražiti zamjene kad su na dopustu, ili ne daj Bože bolesti, jer emisija je svaki dan osim subote. Kad sam pitala gosp. Lončarića zašto sve to radi, zar nije umoran, što mu to sve treba, odgovor je bio da je taj rad veliko zadovoljstvo, jer se radi s ljudima, radi se sa zajednicom. Tada se, s osmijehom, sjetio jednog poziva neke mlade mame kasno u noći, koja je osjećala da će baš od njega dobiti pomoć kad joj je bila nužna. Vjerojatno joj je njegov topli glas ulio povjerenje.

U samom početku "Zvuci Hrvatske" nisu imali ovu namjenu koju danas imaju. Sve je tada bilo komercijalno, za pjevače koji su dolazili, no život se mijenja. Danas je ta stanica sve to što je bila nekada, komercijalna, ali i puno, puno više. Danas su "Zvuci Hrvatske" centar života hrvatske zajednice u Torontu, Mississaugi, cijelom Ontariju, a kako je možete čuti i na internetu, "Zvuci Hrvatske" se očito čuju po cijelom svijetu. Nadamo se da će tako i dalje biti.

Svima vama koji ste dio ove emisije Martinu Latinčiću, sportskom izvijestitelju, Ivici i Karmen Lončariću velika hvala s najboljim željama za budućnost, za daljnjih 36 godina.

Uredništvo Hrvatske Iskre

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

Pozor

Traži se osoba za pomoć u Hrvatskoj knjižnici i čitaonici. Nekoliko sati dobrovoljnog rada kroz tjedan značilo bi mnogo za sređivanje knjiga, novina i arhive. Prilika za osobu sa suvišnim vremenom da provede par sati u okruženju lijepe literature i hrvatskog tiska.

Nazovite, molimo, Ivicu na (905) 507-1389. Odbor Hrvatske knjižnice i čitaonice

Agnes Donko
1929. - 2003.

A few days ago Mrs. Agnes Donko, mother of my son-in-law, Dr. Peter Donko, passed away. There are no words to express our shock and disbelief at such a sudden departure and a great loss we, as a family, are facing. Mrs. Donko, one of the kindest people I knew, leaves behind her husband Ivan, sons Stanley, Danny and Peter, and two daughters-in-law, Joanne and Maja (my daughter), and one granddaughter Victoria.

Mrs. Donko is leaving behind her only good memories for her husband and children, but also for my daughter. My daughter was lucky to have two mothers in her life, Mrs. Donko, her mother-in-law and me. Mrs. Donko's love for my daughter was great - nothing was too good for Maja.

Stanley, Danny and Peter, her sons, loved and truly appreciated their mother. They realized what a great lady she was. Their sorrow and longing for their mother is very deep.

Yet one little person lost perhaps the most by the death of her grandmother: her granddaughter (and mine), Victoria. Victoria, who is only four, really loved her grandma, she loved spending time with her, her smile for her grandma was always radiant. Mrs. Donko loved her little girl so much - Victoria was the most important person in her life. Victoria was the beginning and the end, the light of her life. Today Victoria knows that grandma is with the angels, and although she knows that grandma is safe, we in the family grieve for the mere fact that Victoria has lost something precious, something special that she could get only from her grandma: special smile and hugs and immense love of a woman who used her whole life to love those around her.

People from the Rexdale mall will certainly remember Mrs. Agnes Donko, for she worked at the Flea market there for many years. HRVATSKA ISKRA also lost a very faithful reader, for she never missed an issue of the paper. Although she was a Slovenian, she loved reading about Croatia.

Farwell, dear Agnes, we shall see you again. It was a great privilege to know you and have you in our lives, Agnes. God rest your good soul.

Valentina

Propuštena prilika

U nedjelju 16. veljače u Croatia banquet hall-u održan je skup članova HKZ-e. Sastanak je sazvala šira grupa članova zabrinutih za stanje u HKZ-i.

Iako je u samom pozivu stajalo da to nije skupština HKZ-e već tek javni skup na kojem će se raspravljati o načinima kako da je se ozdravi i unatoč činjenici i što je sadašnji upravitelj Zadruga gosp. Vinski posebnim pismom pozvao članove Zadruga da bojkotiraju ovaj skup i unatoč hladnom vremenu skupu je prisustvovalo lijepi broj ozbiljnih ljudi (oko četiri stotine) - a čak ni večere nije bilo!

Skupu su podnijeli kratka izvješća odvjetnici gosp. Bruce Thomas i Mr. Casey. Iz njihovih izvješća vidi se da sljedećeg tjedna predstoji sud na kojem će se raspravljati zahtjev gosp. Duška Bezića da se do konačne odluke suda suspendiraju direktori Zadruga Josipović, Butković i Zlatec, te sadašnji menadžer Zadruga gosp. Josip Vinski, koje je gosp. Bezić optužio za brojne nepravilnosti u poslovanju.

I odvjetnici Thomas i Kasey, a i sam gosp. Bezić istakli su da ukoliko gosp. Bezić dobije sud Zadruga može dobiti oštetu od sadašnjih gore navedenih direktora Zadruga i upravitelja ili od osiguranja koje njih pokriva, dok gosp. Bezić ne može dobiti nikakvu osobnu naknadu. U slučaju da njegova optužbe sud proglašuje nevažecima, gosp. Bezić sam snosi troškove, a može biti i tužen od onih koje je optužio i eventualno im platiti oštetu.

Sud je, međutim, zabranio da se na ovom javnom skupu raspravljaja o sadržaju tih optužbi.

Bilo mi je drago to čuti, jer doista i nije mjesto raspravljanja takovih ozbiljnih optužbi na javnom skupu. To je stvar stručnjaka i dokumenata, a i predugo bi to trajalo, pa ne bi ostavilo mjesta i vremena za raspravu o onome što je trebalo raspravljati na ovom skupu i radi čega je većina ljudi i došla na ovaj skup.

O čemu je trebalo raspravljati ili barem o čemu su ljudi koji su pribivali skupu trebali biti obaviješteni?

Jasno je da međusobna prepućavanja preko anonimnih pisama i radio postaja koja traju već više od godine dana ne čine dobro HKZ-i i zato je pozitivno što je gosp. Bezić odlučio uložiti znatnu svotu svojih novaca da se moguće nepravilnosti i rasprave na pravom mjestu, na sudu.

Međutim bez obzira na sud, naša zajednica mora odlučiti da li joj je stalo da i dalje ima svoju HKZ-u (moguće i daleko uspješniju s višestruko povećanim ulozima) ili će prepustiti stvari stihiji i ulici i strancima.

Svima nam je jasno da su prošle dvije Godišnje skupštine održane u atmos-

Četvrtak, 23. siječnja 2003. godine:

Početak i završetak sudskoga procesa između Hrvatske kreditne zadruga (HKZ) i Radničkog sindikata (Labour Union) I.W.A. Canada

Otkako je Nadzorni odbor, pod vodstvom gđe. Topić, započeo istragu združnog poslovanja, radni odnosi između upravitelja gosp. Josipa Vinskog i službenica HKZ-a svakim su se danom pogoršavali. Petorica iz Upravnog odbora (Board of Directors) oglašili su se na molbu radnica da ih se saslušaju i pomogne. Poslije otpuštanja sa posla Miroslava Cicvarić, France Radočaj i Ane Marie Zvonković radnicima nije preostalo ništa drugo nego zatražiti zaštitu od Sindikata. Kada je upravitelj gosp. Josip Vinski doznao da se organizira sindikat, počeo je s prijetnjama radnicima sa ovako sličnim izjavama:

- ☐ "Ako sindikat uđe u Zadrugu, učinit ću vam život živim paklom"
- ☐ "Ja ću doznati tko je podržao sindikat i dati mu otkaz na licu mjesta"
- ☐ "Zaposliti ću cmca da vas uredi"
- ☐ "Tko ne izvršava moje zapovijedi, neka oprezno spava noću"
- ☐ "Ja ću biti u Zadruzi za dugo vrijeme i nitko, baš nitko, me neće i ne može smijeniti"
- ☐ "Ako se ustrojite bit će krvoprolića i glave će se valjati"
- ☐ "Ako treba ja ću otpustiti (otjerati) sve vas i spavati kao beba istu noć".

Poslije ovakvih i drugih prijetnji 28. rujna 2001. tajnim glasanjem većina radnica glasovala je za Sindikat - Industrial, wood and allied workers of Canada (I.W.A. Canada).

Prije i poslije glasanja Upravitelj glavni posao u Zadruzi bio je da se onemogućuje sklapanje sindikalnog ugovora. Za tu svrhu nije se ustručavao zaposliti, mijenjati i plaćati najskuplje odvjetnike. Povrh toga, zaposlio je nove radnike pod uvjetom da glasuju protiv Sindikata i da postojeće izbace s posla. Radnici koji su glasovali za Sindikat bili su izloženi maltretiranju i ponižavanju od većine novih radnika, kao i nekih članova Zadruga, sa blagoslovom Upravitelja. Pod ovakovim radnim okolnostima dosta je radnika srčano i psihički oboljelo i zatražilo bolesnički otpust.

feri nadvikivanja i neprimjerenog vođenja sjednica na kojima nije bilo moguće u normalnoj demokratskoj i poslovnoj atmosferi raspraviti neprilike HKZ-e. Poznato je da mnogim članovima Zadruga nije bilo dozvoljeno pribijanje tim sjednicama, a mnogima je bilo uskraćeno pravo glasovanja za dužnosnike.

Tim putem nije moguće daleko doći i to ne može dugo trajati bez ozbiljnih posljedica na povjerenje članstva i radnika HKZ-e.

Grupa članova koja je sazvala ovaj skup 16. veljače bila je odlučila predložiti članovima način kako ovim vrstama nepravilnosti stati na kraj. Ovi prijedlozi su vrlo jednostavni:

Prvo, osigurati vođenje sjednice na civilizirani način tako da članovi mogu postavljati pitanja i dobiti mjerodavne odgovore na pitanja i koristiti svoje pravo i dužnost da na legalni način sudjeluju u izboru dužnosnika HKZ-e. Da bi se ovo osiguralo zahtijevati će se od foruma koji nadgleda poslovanje kreditnih zadruga da njihov predstavnik pribiva na sljedećoj Godišnjoj skupštini i svojim prisustvom i eventualnom intervencijom jamči regulamost vođenja sjednice i izbora.

Grupa članova koja je sazvala ovaj javi skup je između sebe raspravljala o prijedlozima za nove direktore HKZ-e. Bilo je zamišljeno da se na ovom javnom skupu raspravi o ljudima i ženama koje imaju ugled u koloniji i koji drže do svog obraza koji bi bili voljni preuzeti položaje direktora (ako budu izabrani) i izvuku HKZ-u iz situacije koja traje već predugo.

Bojim se da je odluka suda da se na ovom skupu ne raspravlja o problemima Zadruga shvaćena previše bukvalno i time je propuštena prilika da se članstvu objasni na koji je način moguće dovesti HKZ-u u normalnu kolotečinu i prije sudskih odluka koje se mogu oduljiti do u nedogled.

Ako se naša zajednica pokaže zrela i uspostavi demokratski i poslovni red u HKZ-u učiniti će značajan korak ne samo za održanje, već i preporod HKZ-em već će i olakšati rad Suda i smanjiti sudske troškove koji će biti ogromni bez obzira tko će ih na kraju plaćati.

Četiri stotine članova koji su se odazvali pozivu su garancija da je to moguće postići ako se predlože pravi ljudi iza kojih će naša zajednica i članstvo Zadruga stati. Šteta je što se na ovom skupu nije progovorilo o ovome što nije moglo biti sadržaj sudske zabrane i nadamo se da se ovakove prilike u buduću neće propustiti

Dr. Josip Gamulin

Mjeseci su prolazili, a sjednice za sindikalni kontrakt su bile neuspješne, zbog toga što su Upravitelj i petorica iz Upravnog odbora po dogovoru odvjetnika, tako željeli.

Poslije godinu dana, bez sindikalnog ugovora, Ana Gašpar iz ureda u Torontu, po uputi Upravitelja, prikupila je potpise od svih novih radnika (zaposlenih baš u tu svrhu) za poništenje Sindikata i predala ga Radničkoj upravi Ontaria. (Ontario Labout Board). Budući da Ana Gašpar vrši dužnost zamjenika Upravitelja gosp. Stjepana Grgića, kao takova nije imala pravo organiziranja peticije. Još dok proces oko Ane Gašpar nije bio okončan, Maryann Miškić iz ureda u Hamiltonu podnosi "novu" peticiju istih radnika.

U međuvremenu tri radnice (koje su glasale za Sindikat, jedna je čak i predstavljala radnike pri Sindikatu) dobivaju raspust: dvije su suspendirane za navodni krađu dokumenata, a treća dobiva otkaz s objašnjenjem da je u Zadruzi višak radnika. Istina je da je primljeno šest novih radnika poslije njenog upošljavanja.

Spomenutog 23. siječnja 2003. godine sve ovo trebao je riješiti sud. U sudnici na 505 University Ave. bile su prisutne tri radnice sa predstavnikom Sindikata i njihovim odvjetnikom. Na drugoj strani bio je Upravitelj Zadruga, sa svojim odvjetnikom, Ana Gašpar, radnica iz Toronta sa svojim i Maryann Miškić, iz ureda u Hamiltonu, sa svojim odvjetnikom te združni računovođa i upravitelj finacijski savjetnik. Sva tri odvjetnika, dvije radnice, savjetnik i računovođa plaćeni su iz združnog računa.

Kada su sudac i druga dva pomoćna advokata saslušali razlog ove tužbe, savjetovali su odvjetnicima da se nagode, jer u protivnome ovaj postupak zahtjeva otprilike oko 20 rasprava. Kako je Labour Board Court vrlo zauzet i u zastoju je, sudski proces bi mogao trajati više od godinu dana.

Kako je I.W.A. sindikat do tada potrošio veliki iznos novca za "HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

Vaša pisma

Poštovana gđa. Topić, Zagreb, 27. siječnja 2003.g. Pročitavši Vaše otvoreno pismo u HRVATSKOJ ISKRI br. 117 /16.1.2003. osjećam potrebu odgovoriti i zahvaliti na vrlo preciznom opisu kronologije sudskog slučaja oko tužbi Hrvatske kreditne zadruga iz Toronta. S obzirom da sam i sam živio jedno vrijeme u Missisauigi i bio klijent HKZ Toronto, cijeli slučaj je i kod mene pobudio interes i pozornost. Pratio sam zato tijek događanja u HKZ Toronto preko ISKRE i preko nekih drugih izvora informiranja, no moram priznati da mi događaji nisu bili do kraja jasni, sve do objave Vašeg otvorenog pisma.

Smatram da ste jasnim opisom sudske kronologije posve razjasnili slijed događanja, koji ostavlja uvjerljivi dojam i rasvjetljuje cijeli slučaj i nama u Hrvatskoj. Naime, iz cijelog slijeda ponuda advokatskog tima HKZ Toronto, kao suprotne strane u sporu, postalo je posve jasno i evidentno tko ima kakove argumente i tko je trošio združgarski (tuđi) novac uzalud. Osobno mi je drago da ste izdržali psihološki pritisak vrlo visokog i očito neopravdanog odštetnog zahtjeva.

Kad o cijelom ovom slučaju razmišljam, doista ne mogu ostati hladan na pomisao koliko se dobra moglo napr. na caritativnom planu učiniti s novcem koje su Hrvati u slučaju HKZ iz Toronta potrošili na advokate i koliko će se još možda i potrošiti. Također čudi me kako se u Hrvatskoj zajednici Toronta i okolice ne jave oni pojedinci koji su nekoć nesebično odvajali ogromne sume novca za afirmaciju hrvatske zajednice i kasnije za uspostavu Hrvatske države, te kao ugledni autoriteti ne unesu poštenje i red u zajednicu.

Zabrinjava me situacija u kojoj neki i pored velikih stečenih materijalnih dobara konačno ne počnu činiti ponovno nešto značajno za opće hrvatsko dobro. Kako očekivati da će se nešto promijeniti u mentalitetu našeg hrvatskog naroda, ako se sami ne zaštitimo od zloporaba i ako ne stupe na scenu pojedinci sa častnim i poštenim namjerama. Zar i jedni i drugi misle da će svoja materijalna dobra stečena svojim uspjehom pod sretnom zvijezdom, moći ponijeti s ovoga svijeta? Doista, kada kućne čas, svi odlaze kako su i došli - goli i bos! No oni koji su činili dobro drugima, biti će već na ovom svijetu puno zadovoljniji i sretniji.

Ponekad je vrlo teško dobiti za bilokakav vrijedan hrvatski projekt samo 200 \$ potpore, a na drugoj strani odlazi 200 tisuća \$! Grozna drskost, bahata rasipnost i sramota! Zar se poslije toga bilo tko smije zvati Hrvatom u toj zajednici? Hvala još jednom što ste se kao predsjednica Nadzornog odbora HKZ založili za istinu. Nema nikakvih osobnih interesa, osobno Vas niti ne poznajem, ali želim Vama, kao i drugima, potpuni uspjeh u borbi za istinu!

S poštovanjem,

Damir Borovčak

HARMFUL CHEMICALS IN YOUR CHILDREN?

For immediate release, Dec.12. 2002., Markham, Ont. Have you ever wondered how safe personal care, cosmetics and baby products are?

According to the FDZ and Dr. Samuel Epstein, a world renown toxicologist and chairman of the Cancer Prevention Coalition, most bubble bath, lotions, skin care and shampoos contain harmful chemicals. Chemicals that enter the blood stream and accumulate in human tissue. Sodium Lauerl Sulfate (SLS) is one such chemicals and is used as a skin irritant in laboratory tests, has been linked to tumors in mice. SLS can be found in almost every personal care product in your bathroom and even in the toothpaste. SLS is essentially a foaming agent that is extremely corrosive and is used in industry as an engine degreased and floor cleaner. Yet it is virtually in every product that consumers apply to their skin, hair or put in their mouths.

Another chemical found in toiletries is Propylene Glycol. This corrosive chemical can be found in most hair conditioners, bubble baths and hand and body lotions. This in spite of the fact that Propylene Glycol is used in paint, brake fluid, and the kind of anti-freeze they use to de-ice airplanes. Another compound DEA, is still used in North America despite being banned in many parts of Europe. In the U.S. Senator Ted Kennedy listed these chemicals in a report in 1997 and stated that they are a direct link to the increase in cancer, where rates are now one out of three people.

Dragi čitatelji, Sjećate li se "Motrišta" iz HRVATSKE ISKRE br. 116? Naš čitatelj, gosp. Mirko Brkljačić pisao je o teškom životu ostarjelih Hrvata u Argentini, koji primaju minimalne penzije od kojih zaista ne mogu živjeti.

Nažalost, moram vam reći, jedino se Fond Slavonija odazvala pozivu za pomoć i poslali su pomoć za šestoricu potrebitih ostarjelih Hrvata u Mendozi, Argentina.

Pred neko vrijeme došla su pisma zahvalnosti od naših prijatelja iz Argentine. Dva pisma koja Vam predstavljam tipična su za prilike u kojima žive naši prijatelji - ostarjeli Hrvati, u Argentini. Mislim da daljnji komentar uz ova pisma nije potreban.

Valentina

Dragi prijatelji i zemljaci,

U prvom redu primite lijepi i srdačni pozdrav od mene, Živka Malnara. Kako sam se iznenadio kada mi je Mirko Brkljačić javio da imam jedan ček od \$100 iz Kanade! Da vi znate kako mi je to dobro došlo, bar sam mogao kupiti malo mesa. Tu imamo veliki glad. Djeca umiru od gladi. Do kada će to trajati ne znamo. Najljepša Vam hvala i neka Vas dragi Bog blagoslovi, sve Vas.

Imam jednog prijatelja tamo u Kanadi. Zove se Štefan Jalić (o.u. ili Jelić?), ne znam da li je živ ili ne. On je bio malo stariji od mene. Rođen sam 1922 godine, imam već 80 godina, a ako je živ, pošaljite mi njegovu adresu. Mi smo bili u Austriji zajedno.

Moj najstariji sin sada ima 58 godina, najmlađi ima 56, najstariji ima zanat, a najmlađi je tišler. Ni jedan ni drugi nemaju posla, a ja sam penzioner, imam penziju 240 pešosa. Treba platiti struju, gas, vodu...

Puno Vam hvala, **Zivko Malnar, Mendoza, Argentina**

Dragi prijatelji,

Prije svega želim Vam sretnu i punu sreće Novu godinu i sretno božićne dane (iako su prošli) kao i svim Hrvatima koji žive u Kanadi.

Ove pozdrave i dobre želje šaljem nikome posebno nego svima Vama koji ste mi pomogli da kupim lijek koji mi je životno potreban. Imam aritmiju s oštećenjem srca, bio sam operiran na prostatu, a ima sad već par mjeseci da mi krv ne napaja mozak dovoljno, pa sam izgubio pokretljivost noge i ruke na desnoj strani. Hodam pomoću štapa.

Imam 80 godina, a moja je mirovina 240 pešosa, što nije dovoljno ni za život s dobrim zdravljem. Hvala vama na pomoći od srca.

Dajem Vam na znanje da sam rođen na otoku Čiovu (kod Trogira) u selu Okrug Gomji i došao sam u Argentinu 1948. godine.

Za sad drugo ništa nego Vam velika hvala od bivšeg hrvatskog vojnika. Pozdravlja Vas sviju i želi svako dobro

Ivan Agnić, Mendoza, Argentina

P.S. Oprostite na pisanju jer mi još nije desna ruka potpuno zdrava.

In "The Safe Shoppers Bible", which was forwarded by consumer advocate Ralph Nader, Dr. Epstein listed the companies and the products that he considered harmful. In spite of Epstein's revelations and directness on the issue, these large manufacturers did not take him to task. The silence was deafening. UNREASONABLE RISK, he does mention one company that produces a healthy, natural alternative. Newways International is a company that manufactures a wide array of unique products from shampoo to aromatherapy. According to Marketing Director Edmond Kerr, Newways refuses to use harmful chemicals such as DEA, lead, aluminum, SLS, and Propylene Glycol. He states: "Although these chemicals are very inexpensive, the cost to our consumers health over the long term is much too high." He added: "We don't even use large molecule ingredients that sit on the surface of the skin and suffocate it, like mineral oil, glycerin and collagen. The skin needs to breathe in order to detoxify."

In all of their personal products, Newways uses natural plant extracts such as Rose Hips Oil, Aloe Vera and others. The company offers a 100% satisfaction guarantee and states that they will put their safer products up against any others on the market. Newways markets their product line through independent distributors in over 42 countries, and has product specialists that answer questions over the telephone.

They have also launched a unique marketing campaign where consumers can rest their products for free, in order to prove the efficiency of their shampoo, toothpaste etc.

To receive your free product pack, simply call Rozalija Goričanec (905) 403-9395

ASHLEY OAKS HOMES APPRECIATION DINNER

ASHLEY OAKS HOMES, poznata tvrtka, imala je 18. siječnja večeru za zahvalanost svim namještenicima, poslovnim partnerima, prijateljima, ljudima iz zajednice, i svakako svojim obiteljima. U prepunoj dvorani Croatia banquet hall-a skupilo se mnogo onih koji su na bilo koji način povezani sa ovom tvrtkom. Gosp. Drago Vučković u svom kratkom govoru, zahvalio je svim prisutnima na svakoj dobroj prošle godine, zaželio im sretnu Novu godinu te ugodno druženje. Kako čujem plesalo se i pjevalo do kasno u noć! (VK)

Lovačka večera

U subotu 8. veljače u gotovo prepunoj dvorani Croatia banquet hall-a Društvo lovaca i ribolovaca organiziralo je svoju tradicionalnu godišnju večeru s plesom. I ove su se godine lovci i ribolovci pobrinuli kako bi kraj uspješne sezone proslavili sa zajednicom, prijateljima, obitelji i cijelim svojim društvom. Kako je bilo danima oglašavano hrana je trebala biti "lovačka". Gulaš koji je bio načinjen od soba (cariboo) smetine i lososa (moose-a) bio je izvanredan! Gđa. Šikić, kuharica izvršno ga je skuhalo, a dokaz je to što je moje društvo za stolom zaista uživalo u tom lovačkom gulašu i žgancima. Ostala hrana nije bila "lovačka", već ona uobičajena, pilići i slično, no hrana je bila jako dobra. Ja sam napustila večeru oko 11 sati, i nisam vidjela "sweet table" (kolače), no kako mi je rečeno, bilo je čak i previše kolača. Svi su uživali u izvanrednim poslasticama hrvatske "slatke" kuhinje!

No, vratimo se malo i početku večere. Uz predsjednika društva, gosp. Zlatka Lemuta, koji je nazočne izvjestio o lovu članova društva u sjevernom Quebecu, o uspostavljenju vezi sa lovačkim društvom "Jelen" u Hrvatskoj, gost večeri bio je i konzul gerant gosp. Refik Šabanović. U svom kraćem govoru zaželio je svima dobar tek i "dobru kob" za iduću lovačku sezonu. Vel. Kecerin, koji je ostao vrlo kratko zbog Stepinčeva idućeg dana, pozdravio je sve prisutne, zaželio ugodno društvo i dobar tek za izvršnu večeru, prije samog blagoslova večere.

Uz izvršnu glazbu "Trećeg stupnja", dobre hrvatske pjesme iz svih krajeva svijeta gdje žive Hrvati, smijeh i dobro društvo prošla je i ovogodišnja večera Lovačkog i ribolovačkog društva. Podijeljene su i nagrade najuspješnijima: gosp. Stanko Ivanković dobio je trofej za najboljeg ribolovca, a najbolji lovac na moosa bio je gosp. Marijan Kramarić, a najbolji lovac na smu bio je predsjednik Društva Zlatko Lemut.

Čestitamo lovcima i ribičima na još jednoj dobro organiziranoj večeri i dobra vam kob iduće sezone. (VK)

Želite li uživati u mirnoći svog stana?

Ako želite živjeti u mirnoj, novoj kući kao dio obitelji mi imamo ono što tražite. Iznajmljujemo povoljno jednosobni stan ženskoj ozbiljnoj osobi ili braćnom paru bez djece. Kako mi provodimo 6 mjeseci u Hrvatskoj, cijelo ljeto možete koristiti patio, barbeque, uživati u mirnoći i ljepoti ljetnih i jesenjih dana. Svaki dogovor je moguć. Primamo samo ozbiljne ponude s preporukama. Kuća je u Mississauga, Churchill Meadow.

Javite nam se na telefon (905) 542-7912

Funkcioneri Društva lovaca i ribolovaca

Gosp. Hrvoje Mihotić sa kćeri i prijateljem

Čestitamo našoj mladoj Sandri-Maji Matijašić na osvojenoj još jednoj medalji u karate sportu za Kanadu i Ontario. Više o uspjehu mlade Sandre Matijašić u drugom broju!

malu grupu ljudi, daljnjih 60-70 tisuća dolara za duge rasprave nisu htjeli preuzeti na sebe, pa su, tako reći, radnice ostale izigrane.

Pregovori između tri zadruga odvjetnika, odvjetnika Sindikata te predstavnika Labour Board-a trajali su do 7 sat uvečer. Četiri radnice zadruge (Nada Tonković, Đurđica Budić, Marijana Tomičić i Danka Nemarić) bile su prisiljene uzeti odštetu od \$63.000 za međusobnu raspodjelu.

Ovime se završavaju i obistinjuju Upraviteljeve prijetnje.

Sve radnice koje su tražile pomoć Sindikata (Unije), ne po svojoj volji nego po nužnoj potrebi, izgubile su svoja radna mjesta, a bila je to grupa vrijednih i poštenih Hrvatica.

Pokušajmo izračunati, barem približno, koliko je nas članove HKZ-e, koštao ovaj Križni put naših poštenih radnika.

Prijašnja otpremnina za dvije radnice.....\$29,500.00

Sadašnja otpremnina za četiri radnice.....\$63,000.00

Ukupno:.....\$92,500.00

U ovu sumu jasno, nije uračunat trošak za odvjetnike, koji je morao biti astronomski, no to očito ne zabrinjava Upravitelja i petoricu iz Upravnog odbora.

Podsjećam vas, izbačen je i gosp. Stjepan Grgić, nakon 25 godina službe u Zadruzi. Pismeno su obaviješteni svi radnici da gosp. Grgiću nije dozvo-

Janica i Ivica svjetski prvaci

VELIČANSTVENI HRVATSKI TJEDAN U ST. MORITZU NAKON JANIČINIH TRIJUMFA
ZAKLJUČIO JE IVICA KOSTELIĆ NASLOVOM SVJETSKOG PRVAKA U SLALOMU

Zlatni Ivica i Janica!

ST. MORITZ - Kakav završetak veličanstvenog hrvatskog tjedna u St. Moritzu! Samo 24 sata nakon Janice, Ivica Kostelić postao je svjetski prvak u slalomu. Nikada prije toga brat i sestra nisu postali svjetski prvaci na istom natjecanju. Već su prije ove sezone slavili istog dana u utrci Svjetskog kupa, sada su još jednom promijenili knjige rekorda. Ivica je Hrvatskoj priuštio treće zlato u režiji svoje obitelji. Kako je rekao Ante Kostelić, bilo je ovo "obiteljsko prvenstvo" Kostelićevih.

Ivica je slavio u utrci za pamćenje pred oko 25 tisuća gledatelja, među kojima se više od 20 tisuća Švicaraca do posljednjeg trenutka nadalo prvom zlatu na ovom Prvenstvu. Nada im se zvala Silvan Zurbriggen, koji je bio u vodstvu do Ivičine druge vožnje, nakon sedmog mjesta u prvoj vožnji. Ali, Ivica se bacio "na glavu", stavio je sve na kocku, toliko je želio taj trijumf. Bio je svjestan da nema što izgubiti, svi skijaši koji su nastupili prije njega zaostajali su za Zurbriggenom, ne skijajući očito na svom maksimumu. Rizik se isplatio, Ivica je u cilj ušao s 33 stotinke prednosti. Kostelić ispred Zurbriggena, ima u tome i malo simbolike.

Ivici je ždrijeb dodijelio startni broj 1 i kada je prošao ciljem u prvoj vožnji, nije bilo lako shvatiti doseg njegovog rezultata. Bilo je, međutim, jasno da je gomji dio odlično odvezio. Zaostatak Francuza Vidala koji se spustio iza njega (1.81) odmah je pojasnio stvari. Bio je zatim red na Palandera, pobjednika dvaju posljednjih slaloma u Svjetskom kupu, a njegov je zaostatak iznosio 60 stotinki. Ivičin je rezultat sve više dobivao na težini, kada se niz stazu spustio Bode Miller. Nekoliko vrata prije prolaza Amerikanac je ostao bez lijevog štapa, no unatoč tomu na kraju vožnje zaostao je samo 90 stotinki.

No, onda su krenuli Austrijanci, Raich je zaostao samo 16 stotinki, a trećeplasirani Pranger 24 stotinke. Na pomolu je bio još jedan obračun Kostelićevih i Austrije. Dan ranije Janica je također nakon prve vožnje vodila ispred dviju Austrijanki. Dobar znak, znajući kako je završilo...

Unatoč zaostatku od 90 stotinki za Ivicom, Bode Millera nitko nije otpisao. I kada je kao osmi iz prve vožnje u drugoj preuzeo vodstvo, postao je opasan. No, puno opasniji bio je švicarac Silvan Zurbriggen, sedmoplasirani iz prve vožnje. Kroz cilj je prošao s 55 stotinki prednosti nad Amerikancem. I tu je počeo rasplet, adrenalin u ciljnoj areni i oko staze rastao je iz minute u minutu. Tko god se spuštao, plasirao bi se iza Zurbriggena. Došao je red na Austrijance, ali je Pranger bio slabiji i od Zurbriggena i od Rocce. Zatim se spustio Raich, ali se plasirao izvan pobjedničkog postolja. Ostali su samo Ivica i 20.000 Švicaraca oko staze koji su se nadali prvoj zlatnoj medalji. Ivica je odlično krenuo, na prvom mjeranju povećao je prednost sa 72 stotinke na 1.04 sekunde. Pomislili smo "sve je gotovo", a onda se na drugom prolazu prednost istopila na samo 38 stotinki. U zraku se osjećala opasnost da i Ivica završi iza Švicarca. Srećom, Ivica je u završnici

ljen pristup u ured. Tako većina članova (5) iz Upravnog odbora i upravitelj gosp. Josip Vinski nagrađuju poštene i odane radnike! Nakon svega što se dogodilo, koliko će odštetu dodijeliti sud gosp. Grgiću?

Za sve ovo gore navedeno postoje dokazi, koji su položeni kod Ontario Labour Board Relations, file br. 18884/01/U, 2066/02/R i 2704/02/R.

Danka Nemarić
Nada Tonković
Marijana Tomičić
Đurđica Budić

We invite the readers to express their opinions in the Letters to the editors and other articles in the newspaper. Submissions must not be longer than 250 words, however there could be some exception. The opinions/ articles/ letters do not reflect personal opinion of the editor. We also reserve the right to edit the articles or letters with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

dodatno ubrzao i zlato je bilo njegovo!

Podigao je ruke u zrak. Cijeli svijet zavrtio se oko njega. Ivica je svjetski prvak, Hrvatska je dobila prvu mušku medalju na velikim natjecanjima. Odnedak je dotrčala i Janica, junakinja St. Moritza, i zagrlila brata. Potekle su suze radosnice. Emocije su prevladale, razum više nije bio važan. Ivica ga je imao u neograničenim količinama tamo gdje je trebalo. Na stazi Corviglia. Zlatnoj stazi hrvatskog skijanja. I to će ostati zauvijek.

(Glas Slavonije 17. veljače)

Na Trgu Janica i Ivica slavili zlato sa sto tisuća Zagrepčana Zagreb dočekao svjetske skijaške prvake

Sto je tisuća građana još jedanput ispunilo Trg kako bi obitelji Kostelić, baš kao i prošle godine, zahvalilo za sve radosti što su im svojim uspjesima pružili. "Janice i Ivice, volimo vas!" "Ja volim Janicu, mama Ivicu, tata voli Niku, a brat Anu!" "Malešnica vas voli" i sličnim transparentima Zagrepčani su još jednom pokazali koliko im znače medalje Kostelića i skijaške reprezentacije uopće. Nestrpljive obožavateljke, koji su se na Trgu počeli okupljati oko 17 sati, zagrijavali su DJ Keops, Massimo Savić, Boris Novković i Vanna, a atmosfera se usijala kad je na pozornicu, poslije 19 sati, kročio Gips Kostelić.

- Hvala vam što se došli u ovakom broju. Nadam se da ćete biti uz nas i kada nećemo biti toliko uspješni - pozdravio je Ante Kostelić građane, a uslijedilo je gromoglasno skandiranje "Ante, Ante!". Nakon oca, velikim je pljeskom pozdravljen i Ivica, a Janičin je dolazak na pozornicu atmosferu doveo do vrhunca. Nakon obavezne izvedbe pjesme Hrvatskih baruna "Hrvatska je prvak svijeta", Zagrepčane je pozdravila gradonačelnica Vlasta Pavić te čestitala skijašima na velikom uspjehu. Kostelićima su došli čestitati mnogi poznati javni ljudi, a njihovim uspjesima najviše je bio očaran vaterpolist Dubravko Šimenc.

- Njihova je priča materijal za hollywoodsku bajku. Toliko su poštene i neiskvarene, a potpuno su sami pokorili cijeli svijet - zadivljeno je razmišljao šimenc te primijetio kako bi bio red da i vaterpolisti malo razvesele naciju. Ništa manje ushićen nije bio ni čiro Blažević, komentirajući da se boji kako njegova unučad neće imati povlasticu da tako promoviraju Hrvatsku, te je zajedno s dinamovcima izašao na pozornicu s velikim transparentom - "Svi bismo mi htjeli biti Gips, Ivica i Janica".

Janica je usprkos bolnoj koljeno sretno cupkala na pozornici, a Ivica je konačno dočekao dan kada se i njegova medalja slavi. Istina, mada se nikada nisam osjećao kao autsajder. Ipak, mislim da i ja i Janica možemo još puno toga pokazati svjetskom skijanju - komentirao je svjetski slalomski prvak uz odobravajuće kimanje glavom njegove sestre. (Večernji list 18.2.)

Kraj posljednje Jugoslavije

PROGLAŠENA DRŽAVNA ZAJEDNICA SRBIJE I CRNE GORE

BEOGRAD - Od sinoć u 20 sati i osam minuta prestala je postojati i posljednja Jugoslavija, a njeni državljani živjet će u Državnoj zajednici Srbije i Crne Gore. Tako je, naime, službeni naziv nove državne tvorevine, u svijetu posve specifičnog ustrojstva. Uz kurtoazni pljesak, bez euforije i natruha bilo čega što ukazuje na svečani čin, zastupnici oba doma parlamenta tako su na zajedničkoj sjednici okončali višemjesečnu rašomonijadu tijekom koje su dvije delegacije nastojale usaglasiti ustavno-pravni okvir nove države koja, za početak, nema niti jednog vlastitog obilježja - ni himnu, ni grb, ni zastavu. Jedini detalj koji je ukazivao da se nešto slavi bio je koktel upriličen u skupštinskom holu, uz nazočnost diplomatskog kora.

Nova zajednica dviju republika, osim imena, osebujna je i po tome što je oročena na tri godine, nakon čega je narodima Srbije i Crne Gore ostavljena mogućnost referendumske odluke hoće li i dalje živjeti zajedno ili će svaka republika postati nova država. Proglašenjem Ustavne povelje i Zakona o provođenju Ustavne povelje vlasti u Beogradu i Podgorici ispunile su uvjet za priključenje procesima europskih integracija, konkretno za prijem u Vijeće Europe. U povodu toga je za četvrtak najavljen dolazak visokog komesara Europske unije za vanjsku politiku Javiera Solane, pod čijim je patronatom i proteklo usuglašavanje Ustavne povelje.

Jučer poslijepodne odbrojavani su, inače, posljednji sati Jugoslavije, države koja je pod tim imenom u različitim varijantama trajala - 73 godine. Od sinoć, nova srpsko-crnogorska startala je sa znatno manje zajedničkih funkcija nego do sada: uz predsjednika države predviđen je Savjet ministara s pet ministarstava te parlament u koji će se zastupnici u prvoj godini birati po delegatskom principu. Svi najviši politički dužnosnici, bit će određivani "po ključu" odnosno paritetno iz Srbije i Crne Gore. Nakon gotovo desetmesečnih pregovora neka važna pitanja, ipak, nisu precizno riješena - poput podjele imovine i budućeg položaja i financiranja pripadnika Vojske Jugoslavije.

Formalno-pravnim nestajanjem SR Jugoslavije praktički je bez posla ostao dosadašnji jugoslavenski predsjednik Vojislav Koštunica, koji se nije ni pojavio na svečanom prijemu u Skupštini. Njega će najvjerojatnije zamijeniti predstavnik iz Crne Gore. Zagovornici nove zajednice tvrde da će ona opstati uz podršku svijeta, dok njeni kritičari ocjenjuju kako se radi o "pravnoj nakaradi", a ne državi.

Od 1918. godine ovo je sedma promjena imena države kojoj bi se mogao pripisati kontinuitet s prvom proglašenom Jugoslavijom. Kuriozitet je i činjenica da će se 60-godišnjaci u dojučerašnjoj SRJ danas "probuditi" u četvrtoj državi, a da u međuvremenu nisu mijenjali boravište.

Nema glavnog grada, ali ima dvije valute

Novi savez već je izložen poruzi i proglašen 'Solanimom', čime se aludira na posredovanje šefa EU-diplomacije Javiera Solane, utemeljitelja unije. Kritičari primjećuju da je u sporu srpskih i crnogorskih interesnih skupina sklopljeno toliko kompromisa da unija gotovo i ne može funkcionirati.

Srbija-Crna Gora nema glavni grad ali zato ima dvije valute - euro i dinar. Glavna zadaća novih institucija bit će usklađivanje dva različita monetarna sustava. Jedan od najoštrijih kritičara jest reformator gospodarstva Miroslav Labus, koji svoj potpis na sporazum o sklapanju unije smatra najvećom greškom. Solana je obećao da će Bruxelles usmjeriti pritisak radi uspostave jedinstvenog gospodarskog prostora, naglasio je Labus. Među reformatorima vlada veliko razočaranje. I u Crnoj Gori već pripremaju istupanje iz unije ako na ustavom predviđenom referendumu, koji bi trebao biti održan za tri godine, bude postignut odgovarajući rezultat. Doduše, nova bi država trebala dobiti svoju priliku, izjavljuje crnogorski predsjednički kandidat Filip Vujanović, zagovornik samostalne Crne Gore. No: Referendum mora biti slobodan i pošten a njegove rezultate mora priznati cijela međunarodna zajednica, izjavljuje taj političar.

Savezne institucije - organi Srbije

Za deset dana u republičkim skupštinama Srbije i Crne Gore bit će izabrani članovi novog zajedničkog parlamenta, koji bi trebao biti formiran pet dana nakon toga. Na prvoj sjednici novog parlamenta, birat će se njegov predsjednik i potpredsjednik, a predsjednik nove zajednice Srbije i Crne Gore bit će izabran na drugoj sjednici, kao i predsjednik Savjeta ministara. Dosadašnje savezne institucije Savezna uprava carina, Narodna banka Jugoslavije,

Savezni devizni inspektorat, Agencija za osiguranje depozita, Savezna komisija za sprječavanje pranja novca i Savezna komisija za vrijednosne papire - postat će organi Srbije, a čak 30 saveznih ministarstava, sekretarijata, zavoda, direkcija i agencija prestat će s radom. (Hina, 5. veljače 2003.)

NOVA DRŽAVA: ŠTO ĆE SE DOGODITI S OSTACIMA BIVŠE JUGOSLAVENSKE NARODNE ARMIIJE Drugi raspad nekadašnje vojne sile

BEOGRAD - Kada se raspala bivša SFRJ, vlade Srbije i Crne Gore proglasile su u travnju 1992. godine SR Jugoslaviju, a JNA preimenovala u Vojsku Jugoslavije. Za mjesec ili dva država i vojska ponovno će promijeniti ime. Savezni parlament danas bi trebao prihvatiti Ustavnu povelju. Ona će osim promjene imena dovesti i do promjena u organizaciji vojske. Kada VJ postane Vojska Srbije i Crne Gore, njen vrhovni zapovjednik neće biti jedna osoba, nego Vrhovni savjet obrane, u kojem sjede predsjednik Srbije i Crne Gore, i predsjednici država članica. Ročnici će redovit vojni rok služiti na teritoriju države članice čiji su državljani, osim ako baš izrazito ne žele služiti i u bratskoj članici državne zajednice.

Poveljom se ukida vojno pravosuđe, vojni sudovi i tužiteljstvo. Iako to nije definirano poveljom, Vojska Srbije i Crne Gore imat će i znatno manji broj vojnika. Vojska Jugoslavije trenutačno ima 75.000 vojnika i časnika, među kojima je čak 54 generala i admirala. Nakon osnivanja institucija nove države, prema neslužbenim bi se najavama broj generala trebao prepoloviti, ukupan broj vojnika u idućih godinu dana smanjiti za 10.000, a nakon nekoliko godina na 35.000. Te su promjene i jedan od uvjeta ulaska u Partnerstvo za mir.

U novoj će državi dodatno biti smanjen i vojni proračun, a brojni će se vojni objekti, kao što su vojna dobra i odmarališta, privatizirati jer za njihovo održavanje ni sada nema dovoljno novca. Time se proces raspada bivše JNA vjerojatno neće završiti. Ako se nakon tri godine države odluče za samostalnost, Vojska Srbije i Crne Gore podijelit će se na dvije vojske, pri čemu bi Srbija mogla ostati bez izlaza na more i bez ratne mornarice.

(Večernji list 4.2.)

ModernAge Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining
Specilizing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture
- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izrađujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:

Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga

Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965

50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5

Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

STEPINČEVO

I ove je godine proslavljeno Stepinčevo u svim hrvatskim župama Toronta i okolice svečanim misama, prigodnim propovjedima, programima i zajedničkim ručkovima. U proslavu su bila uključena folkloma, tamburaška društva te crkveni zborovi. Bilo je lijepo vidjeti mlade a i pokoje one ne tako mlade u narodnim nošnjama. Kao i uvijek otjevana je bila hrvatska himna kao i omiljena Stepinčeva pjesma 'Ljiljane bijeli'.

Ova spomen proslava našeg blaženika pokazala je koliko je on omiljen i poštivan u hrvatskome narodu. On je bio i ostao za našu generaciju velikan i istinski pastir hrvatskog katoličkog i narodnog bića. Na nama je da poučimo mlade i očuvamo spomen za buduće generacije na mučenika kardinala Alojzija Stepinca. Podsjetimo se da narod koji zaboravlja svoje velikane i sam se gubi u današnjem novom svjetskom poretku. (BM)

Župa Hrvatskih Mučenika

Župa Presveto Trojstvo

Hrvatski konzulat - Mississauga, poziva sve ljude dobre volje koji su voljni primiti na par dana u svoje domove 18 glumaca Kazališta lutaka iz Hrvatske za vrijeme gostovanja u Torontu i okolici. Zainteresirani domaćini neka se obrate gđi. Aranki u Hrvatski konzulat, Mississauga, telefon (905) 277-9051.

Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata

(slike uzete iz Župnog vjesnika)

Želite li uživati u mirnoći svog stana?

Ako želite živjeti u mimoi, novoj kući kao dio obitelji mi imamo ono što tražite. Iznajmljujemo povoljno jednosobni stan ženskoj ozbiljnoj osobi ili bračnom paru bez djece. Kako mi provodimo 6 mjeseci u Hrvatskoj, cijelo lje to možete koristiti patio, barbeque, uživati u mimoi i ljepoti ljetnih i jesenjih dana. Svaki dogovor je moguć. Primamo samo ozbiljne ponude s preporukama. Kuća je u Mississaugi, Churchill Meadow.

Javite nam se na telefon (905) 542-7912

EMPLOYERS! Federal government is sponsoring every summer a program for the companies and for non profit organizations to hire students with the salaries being paid by the Federal government. For more information please check the internet at <http://www.hrdc-dhrc.gc.ca/common/home.shtml>

NOTE THE STRICT DEADLINE FOR SUBMITTING YOUR APPLICATIONS before March 1, 2003.

KOLINJE ODSJEKA 525 - BAN JELAČIĆ

Kolinje, čvarci, mesnatice, krvavice, kiselo zelje, krumpir. To je prava kolinjska hrana. Tako je to bilo na pravim kolinjima u hrvatskim krajevima, tako je to bilo i na ovogodišnjem kolinju 25. siječnja, HBZ, odsjeka 525 "Ban Jelačić" u Mississaugi. Župna dvorana crkve Hrvatskih mučenika bila je ispunjena gostima i prijateljima.

Prisutne je pozdravio predsjednik Odsjeka Ladislav Meze. Među gostima bio je i prvi osnivač Odsjeka Stanko Trtanj. On je došao među prijatelje i članove HBZ-e, makar se oporavlja od bolesti.

Kao ina svim našim hrvatskim skupovima, kanadskom i hrvatskom himnom otvoren je službeni dio programa. Minutom šutnje odana je počast svim palim za domovinu kao i preminulim članovima HBZ. Vlc. Ivica Kecerin, župnik domaćin, pozdravio je prisutne i blagoslovio večeru. Vlc. Ivica je naglasio da je primjetio dosta hladnoće i otuđenja u zadnje vrijeme u našim zajednicama, kao i pokušaja da se razdvoji i uništi jedinstvo kao i HBZ. Ali te negativne sile nisu uspjele. Rad, sloga i Bog sigurnost su uspjeha.

Prisutne su pozdravili gosp. Joseph Brigich iz glavnog ureda HBZ, Pittsburgh, SAD i Franjo Bertović iz Londona, Ontario. Franjo Bertović je uvijek dragi gost u našoj sredini i ovom svojom nazočnošću je pokazao jedinstvo i ljubav za članove Odsjeka. Gosp. Joseph Brigich uputio je i ovom prilikom poruku da se ujedini moći više učiniti ne samo za sebe nego i za one kojima je pomoć najpotrebnija. Spomenuo je da zakonske promjene kod Hrvatske katoličke zajednice (a druga po veličini institucija među Hrvatima ovog kontinenta o.p), imat će nažalost negativne posljedice za Hrvate u Kanadi. To je još jedan izazov da se više poradi na hrvatskom jedinstvu. Samo radom i poštenjem mogu se postići pravi uspjesi. U nastavku gosp. Brigich je nabrojio samo neke od akcija koje su ostvarene kao i one koje su još u toku, kao pomoć riječkoj bolnici. Naglasio je da HBZ radi i na tome kako bi se pomoglo prognanim Hrvatima povratak u BiH.

Gosp. Refik Šabanović, konzul gerant Republike Hrvatske, pozdravio je prisutne. Naglasio je kako postoji dobra suradnja između Konzulata, Republike Hrvatske i HBZ. Doznali smo da se u organizaciji Konzulata i HBZ organizira izložba i prodaja umjetničkih slika (naive) u ožujku ove godine. Svrha je prikupljanje novčanih sredstava za razminiranje mina zaostalih iza Domovinskog rata u Hrvatskoj.

Veselo raspoloženje i ugođaj dali su "Ambasadori" s poznatim solistom Ivicom Hajsanom i njegovim izvrsnim pjesmama.

Bogata i izvrsna kolinjska večera je djelo članova Odsjeka 525 "Ban Jelačić". Kobasice i svu hranu pripremili su članovi Odsjeka koji su sami pravili kobasice, a gosti su zaključili da su 'mesari' pravi majstori. Slijedila je bogata tombola, izvrsna glazba, te ples. Čestitamo na izvrsnom 'kolinju' sa željom za uspješan rad u budućnosti. (BM)

Slušajte radio program HBZ, svake nedjelje od 16 - 16:30 PM na 1320 AM kojeg vodi gosp. Meze.

Sofi i Joe Mlinarić, Mića i Dragica Stefančić, Stjepan i Danica Stipančić

Mladi, koji su radili kako bi i ovo kolinje bilo što uspješnije

Stanko (bivši predsjednik) i Stefica Trtanj i Ladislav Meze, sadašnji predsjednik Odsjeka 525

Gospodarstvo

SUMORNI SKOR LANJSKE VANJSKOTRGOVINSKE RAZMJENE Deficit dosegnuo 5,8 milijardi USD

Deficit u robnoj razmjeni s inozemstvom lani je bio za čak 29,8 posto veći nego godinu prije, premašivši za 917 milijuna dolara vrijednost ukupnog robnog izvoza. Lanjski deficit u robnoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom nabujao je na 5,8 milijardi američkih dolara, što je svota koja je pojele vrijednost kompletnog prošlogodišnjeg izvoza i još ga premašila za 917 milijuna dolara.

Prema privremenim podacima Državnog zavoda za statistiku, vrijednost uvoza u prošloj je godini povećana prema godini ranije za 17,1 posto, na 10,7 milijardi dolara, dok je iz Hrvatske izvezeno 4,9 milijardi dolara robe i usluga, što je povećanje od pet posto. Tako je manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom 5,815 milijardu dolara ili 29,8 posto više nego prethodne godine.

Lanjski je minus duži od dosadašnjeg rekordnog deficita iz 1997. od 5,1 milijardu dolara. Istovremeno, uvoz je izvozom splasnuo na 45,7 posto, a to je, izuzevši 1997. godinu, najniža stopa pokrivenosti u posljednjih deset godina. Prethodne je godine pokrivenost uvoza izvozom bila je 51 posto.

Kad se lanjski rezultati iskažu u kunama, stvari su još nepovoljnije za hrvatsku robnu razmjenu s obzirom na pad vrijednosti dolara (prema kuni za prosječno 6,1 posto kod izvoza, a 6,4 posto kod uvoza). Statistika pokazuje da je vrijednost izvoza od 38,4 milijardi kuna za 1,4 posto manja nego prethodne godine.

Ostvareni uvoz od 83,8 milijardi kuna porastao je za 9,7 posto u usporedbi s godinom prije. (Slobodna Dalmacija 11.2.)

RAZRIJEŠENI ČLANOVI UPRAVNOG ODBORA HFP-a LINIĆ, JURČIĆ, CRKVENAC, PANKRETIĆ I PAVE ŽUPAN-RUSKOVIĆ

Vlada poništila odluku o prodaji Sunčanog Hvara

ZAGREB - Vlada je stavila izvan snage odluku o prodaji dionica Sunčanog Hvara od 23. siječnja i zaključila da na osnovi provedenog natječaja neće izabrati niti jednog ponuđača. Vladinom odlukom razriješeni su članovi Upravnog odbora HFP-a u sastavu: Slavko Linić, Ljubo Jurčić, Mato Crkvenac, Pave Župan-Rusko i Božidar Pankreć zbog propusta u postupku odlučivanja u ovom natječaju. Odmah će se obaviti preustroj HFP-a u sklopu najavljenog preustroja Fonda i u okviru toga predložiti nova kadrovska rješenja, a za čiju se pripremu zadužuje Ministarstvo gospodarstva. Vlada je svoje zaključke donijela s 15 glasova za (svi članovi Vlade iz ministarske kvote SDP-a i HSS-a) i četiri protiv. Protiv su glasovali Granić i Vlahušić (Libra), Čačić (HNS) i Žuvanić (LS).

Na ovakve zaključke koje je iznio premijer Račan u nastavku Vladine sjednice primjedbe je dao potpredsjednik Goran Granić govoreći u svoje ime i ime ministra Čačića. U odnosu na Račanov zaključak da se poništi odluka o prodaji i ne izabere ni jedan ponuđač, amandmanom se tražilo stavljanje izvan snage odluke, ali uz upućivanje poziva ponuđačima na dopunu ponude, s tim da ih se upozori na što moraju obratiti pažnju, te na taj način okončati natječaj. Glede razrješenja članova Upravnog odbora Granić se amandmanom tome usprotivio dok se ne završi posao oko natječaja, a da se o razrješenju eventualno raspravlja ako se pokaže da su njihove greške bile takve snage da moraju snositi posljedice. Granić - Čačić su prihvatili i osnažili Račanov treći zaključak, jer je to ranija odluka Vlade o preustroju HFP-a i novim načinom provedbe privatizacije.

Čačić je potom obrazložio da je njima neprihvatljivo poništenje natječaja, posebno zbog ozbiljnih sumnji o namjerama koje iza toga stoje i porukama koje se upućuju međunarodnoj javnosti. Jasno je rečeno da se Sunčani Hvar ne želi privatizirati. Za HNS je neprihvatljiva i sama sumnja da bi politika došla iznad pravne države kao što se to radilo do 2000. godine. Za njega osobno ima dilema oko ponuda, ali ne treba poništiti natječaj, nego samo odluku, a zatražiti dopunske ponude i izabrati najbolju, ponovio je Čačić.

Za riječ se javio Željko Pecek, upozorivši članove Vlade da su raspravljali

o tome prihvaćaju li izvještaj i zaključke ministarskog povjerenstva. Za njega je upitna odluka o dopuni ponude, jer je pitanje prodajemo li u slučaju Sunčanog Hvara ono što je naše. Pecek je podsjetio na sudsku zabranu raspolaganja dionicama hvarske tvrtke i na zahtjev vlasnika nacionalizirane imovine za povrat imovine. Prema ministru Peceku, analiza tročlane komisije dala je dovoljno argumenata za poništenje odluke. Ako bi se išlo na dopunu ponude, šanse bi se dale lošijem ponuđaču, jer je, mjereno po kriterijima, od šest kriterija u pet slučajeva Kompas imao bolju ponudu. On se založio za hitni preustroj Fonda i promjenu Zakona o privatizaciji i pravilnika koji ga prate.

Račan je prekinuo pokušaj Peceka da se ponovno govori o vlasničkoj strukturi Tema Čatež, odnosu domaćeg i stranog kapitala u privatizaciji, radničkom dioničarstvu. Pecek se, stoga, zadovoljio napomenom da dok Vlada petlja s procedurom, cijena dionica Sunčanog Hvara raste.

Račan je na kraju zaključio da se sumnje oko privatizacije mogu otkloniti novim natječajem na kojem će se šansa dati i ponuđačima, pa im u tome čak i pomoći.

Glasovanje u kojem su na suprotne strane stali 15 ministara dviju najjačih stranaka u koaliciji i četiri ministra manjih stranaka Račan je popratio zadovoljstvom što se Vlada zna suočiti sa složenom situacijom kakva je Sunčani Hvar. (Slobodna Dalmacija 7.2.)

POSLEDICE - KOLIKO ĆE STAJATI ZAMRZAVANJE PRIVATIZACIJE Afera je smanjila vrijednost svim tvrtkama u prodaji

Hvarski gradonačelnik ugostio je prije nekoliko dana sudionike ključnog sastanka o sudbini Sunčanog Hvara u jednom od njegovih hotela. Vruću raspravu gradonačelnik i gosti morali su voditi u zimskim kaputima jer hotel nema grijanja. Bolje od svih drugih riječi i argumenata, kaputi su pokazali gdje je danas Sunčani Hvar, nad kojim političari liju suze, skupljaju predizborne bodove i stvaraju afere. Sunčani Hvar visoko je zadužena tvrtka, ima 88 milijuna kuna kredita, što predstavlja trećinu vrijednosti imovine, vuče četiri milijuna kuna gubitaka iz sezone 2001. godine. Prošla godina, prema izjavi Pere Pavičića, završila je nešto bolje, no on nije htio precizirati koliko. Tvrtka se ne može dodatno zaduživati jer već ima hipoteke na hotelima i jedina je mogućnost da dođe do novca bude li Vlada jamčila za kredite. Dakle, HSS-ovo inzistiranje na tome da se događaji oko Sunčanog Hvara vrte na nultu poziciju znači da će tvrtka i dalje zbrajati gubitke ili će država morati podmetnuti leđa, jamčiti nove kredite, isplaćivati plaće ako zatreba i za godinu dvije prodati hotele tko zna pod kojim uvjetima. čak i ako se Sunčani Hvar vrati u projekt EBRD-a i DEG-a, te financijske institucije tražit će od države jamstva za kredite koje će namijeniti konsolidaciji tvrtke. No, s obzirom na to da se taj projekt sporo odvija, pitanje je kada će početi njegovo provođenje. Pere Pavičić, direktor Sunčanog Hvara, u velikoj je panici u vezi s time kako pripremiti sezonu, a politička bitka za Sunčani Hvar stvorila je vrlo neugodno ozračje za biznis u Hrvatskoj.

Fond za privatizaciju trenutačno je potpuno paraliziran i ne donosi nikakve odluke. Službeno je jučer HFP objavio da odgađa devet aktualnih javnih natječaja za tri tjedna, a obustavlja pripremu novih. Drugim riječima, cijeli privatizacijski posao je stao, ali i prije formalne odluke Fonda koji je samo odgodio sigurni slom. Investitori već neko vrijeme ne pokazuju interes za turizam, ni za ponudene četiri turističke tvrtke, Vodičanku, Živogošća, Podgoru i Jelsu, kao ni za četiri PIK-a te Splitsku Željezaru. U HFP-u kažu da u ovoj situaciji ne mogu razmišljati o novim natječajima, od kojih je najveće izgleda imala privatizacija Slobodne Dalmacije. Dr. Dražen Kalogjera, veliki kritičar privatizacije svih dosadašnjih vlada, pa i ove, kaže da je privatizacija u turizmu išla krivim smjerom jer je ta industrija najviše pogodena ratom, a država ju je bacila u kandže banaka i birokracije umjesto da je sanira i sada ima veći manevarski prostor u privatizaciji.

Vidi se da je ovaj model prodaje iscrpljen, nitko neće kupiti prezadužene tvrtke, a politika je učinila i dodatnu štetu. Vlada je izgubila kredibilitet i smatram da nisu mogući veliki pomaci. Ponajprije zato što nema kupaca, a oni koji se pojave tražit će deset garancija za ono što kupuju. A kada se barata tolikim rizicima, jasno je da vrijednost pada u bescenje - kaže dr. Kalogjera.

Nakon svega proizlazi da je Sunčani Hvar zapečatio u ovoj godini sve privatizacije. čak i potpredsjednik Vlade Slavko Linić sa skepsom gleda i na prodaju Slobodne Dalmacije, a natječaj još nije ni objavljen. (Večernji list 31. siječnja 2003.)

Ruski Mečelj kupio Željezaru Sisak

SISAK - Ruska tvrtka Mečelj od jučer je i službeno vlasnik Željezare Sisak. Za tjedan dana Željezara će polako početi s radom, a u punu funkciju postrojenja bi se trebala staviti 1. ožujka. Prema riječima Vladimira Ioricha, predsjednika Conaref Tradinga, tvrtke koja je u sastavu Mečelja i koja je službeni kupac Željezare, obveze prema Željezari prilično su jednostavne. "Trebamo dati posao za 1.700 radnika kojima će se zadržati sadašnji ugovori o radu. U narednih pet godina ne smijemo prodavati nekretnine Željezare, a dali smo i korporacijsku garanciju za isplatu šest mjesečnih plaća u slučaju da poduzeće prestane raditi", kazao je nakon potpisivanja ugovora Iorich.

Do kraja veljače osnovni kapital Željezare ruska korporacija namjerava povećati za 2 milijuna eura, a najkasnije do rujna temeljni kapital iznositi će 8 milijuna eura. Iako je Željezara ruskim kupcima prodana za jednu kunu, novi vlasnici smatraju da su Željezaru platili 30 milijuna eura s obzirom da su to sredstva koja je potrebno uložiti u modernizaciju poslovanja. Odgovarajući na upit zbog čega Mečelj nije htio izdati bankovnu garanciju što je tražilo Ministarstvo gospodarstva, Iorich je kazao kako istočno od Beča nema te firme koja može zamrznuti šest milijuna eura na rok od 5 godina. Dodao je kako je Mečelj to i mogao, ali da za to nema ekonomske opravdanosti. "Iz garancije se ne rade cijevi i radije smo isporučili metal Željezari", kazao je Iorich.

Novi direktor Željezare Sisak bit će Nassidulla Muhatdinov. On najavljuje da dio radnika u Željezari počinje raditi već 20. veljače kada će se polako početi aktivirati pogoni. U skladu s tim procesom na posao će se vratiti svih 1.700 radnika. Za normalnu proizvodnju Željezare je potrebno 50 tisuća tona repromaterijala, a ruska tvrtka već je osigurala materijal za pokretanje proizvodnje. Sredinom ožujka stići će prvih 10.000 tona metala za obradu. U Željezari će se finalizirati proizvodi, odnosno izrađivati cijevi. Korporacija Mečelj sastoji se od 20 tvrtki koje zapošljavaju 70 tisuća radnika, godišnje proizvede 3,5 milijuna tona sirovog željeza, 4 milijuna tona čelika te 3 milijuna tona koksa.

Potpisivanje kupoprodajnog ugovora s ruskim Mečeljom do zadnjeg trenutka bilo je neizvjesno, a cijeli događaj kasnio je gotovo dva sata. Naime, tvornicu može prodati stečajni upravitelj Ilija Marić, a on se već nekoliko tjedana nalazi u bolnici. U priopćenju za javnost naveo je 10 razloga za prodaju, a tvrdi da ozbiljnost s partnerom daje činjenica da je protokol o prodaji sastavljen u Uredu predsjednika Republike Hrvatske. Marić navodi da su druge ponude za kupnju Željezare bile gotovo ponižavajuće. Problem stečaja Željezare se ispolitizirao, a ja se ne bavim politikom, već mi je cilj da tvrtka počne što prije raditi, poručio je stečajni upravitelj dodajući: "Iako se sadašnji partneri čine dosta ozbiljni, imamo vremena za razmišljanje o drugim

rješenjima u slučaju njihovih odustajanja". (Novi list 7. veljače)

JURČIĆ: Sramotna prodaja Željezare

SISAK - Ugovor o prodaji Željezare Sisak ruskoj tvrtki Mečelj potpisan je u Sisku, ali novinari nisu uspjeli doznati cijenu za koju je prodana. Rusi su rekli da su za nju već dali 30 milijuna eura, misleći pritom na novac koji će uložiti za nabavu sirovina i za modernizaciju.

- Mislim da prodaja željezare Sisak nije odrađena prema pravilima struke niti su instrumenti osiguranja na razini onih koji se danas uobičajeno koriste u poslovnom svijetu. Cjelokupni proces vođenja pregovora nije bio u skladu s poslovnim običajima. Budući da nisam mjerodavan za taj sektor moja je uloga bila samo savjetodavna. Trebao sam pomoći stečajnom upravitelju kako bi on mogao procijeniti ekonomske elemente ugovora ili dogovora. Na žalost, u hijerarhiji odlučivanja, od vjerovničkog vijeća do stečajnog vijeća upravitelja, odnosno Trgovačkog suda, moja su mišljenja i mišljenje povjerenstva u čijem sam radu sudjelovao od samog početka zaobilazna. Zbog nepoštovanja pravila, mislim da će se uskoro pojaviti mnogi problemi. U situaciji kada, se rasprodaje nacionalna imovina u vrijednosti od 400 milijuna kuna za samo jednu kunu, mislim da bi bilo korektno da kupac uvaži hrvatsku stranu te podastre tu minimalnu garanciju. Oni to nisu napravili i to je, smatram, uvredljivo za hrvatsku državu - komentirao je ministar gospodarstva Ljubo Jurčić.

Sporna jamstva

Vladimir Iorić, predsjednik Conares Tradinga, u čijem sastavu djeluje Mečelj, rekao je kako nisu pristali na jamstvo jer je izvan ekonomske logike zamrznuti toliko novca na pet godina, ali daje njihovo jamstvo novac koji će uložiti u modernizaciju željezare, te sirovine koje već kreću prema Sisku. Iako najavljen, predsjednik Mesić nije došao na potpisivanje ugovora. Mato Somić, glavni povjerenik Sindikata metalaca rekao je kako su sindikati zadovoljni ugovorom.

Ilija Marić: Zašto sam potpisao ugovor

Stečajni upravitelj Ilija Marić, koji leži u bolnici u Zagrebu nakon teške operacije, poslao je pismo s obrazloženjem zašto je potpisao ugovor. Ističe kako je činjenica da je protokol o prodaji sastavljen u Uredu predsjednika Mesića dala veliku ozbiljnost cijelom poslu; s ugovorom se suglasio i Odbor vjerovnika, a druge ponude za kupnju željezare bile su "gotovo ponižavajuće". Marić je zadovoljan i činjenicom da je u ugovoru zajamčen ostatak svih 1700 radnika, te zaključuje kako je ugovor potpisao i stoga što više nije mogao osigurati minimalne plaće. (Jutarnji list 7. veljače)

PREMIJER IVICA RAČAN S NAJZNAČAJNIJIM PREDSTAVNICIMA MEDICINSKE STRUKE U HRVATSKOJ

Vlada neće ugroziti državu da bi udovoljila liječnicima

ZAGREB - Ako se problem svodi na pritisak za linearnim povećanjem liječničkih plaća, što u ovom trenutku nikako nije realno, ja tvrdim da ova Vlada ne može i neće ugroziti državu da bi udovoljila liječničkim zahtjevima, jer je to protiv nacionalnog interesa, interesa stotina tisuća pacijenata, ali i protiv interesa ugleda same liječničke profesije, izjavio je premijer Ivica Račan u petak na sastanku s najznačajnijim predstavnicima medicinske struke u Hrvatskoj kojemu je prisustvovao i predsjednik Hrvatskog liječničkog sindikata Ivica Babić.

U neuobičajeno oštroj zaključnoj obraćanju liječnicima, Račan je zaprijetio Babiću da će, dodje li do daljnjeg zaoštavanja pozicija i eskalacije štete koja je državi i pacijentima nanescena liječničkim štrajkom, Vlada poduzeti energične akcije. Iako nije odlučeno rekao o kakvim se akcijama radi, Račan je poručio štrajkašima da im ostavlja nekoliko dana za razmišljanje o tome da se sami povuku.

- Ne dopustite da Vlada svojim mjerama mora štiti vaš ugled i dignitet i ne očekujte da će u eskalaciji nezadovoljstva koje je među građanima nastalo zbog uskraćene zdravstvene zaštite, oni naći razumijevanja za liječnike. Ne očekujte da netko drugi brani vaš ugled kad vi sami to ne radite - rekao je premijer. Vlada, nastavio je, razumije nezadovoljstvo liječnika, ali ono je posljedica dugogodišnje devastacije zdravstvenog sustava kojemu su bila ukinuta sredstva za amortizaciju, a nagomilao se i dug od 12 milijardi kuna, no ne može se očekivati da reforme donesu uspjeh preko noći.

- Mi smo spremni trpjeti, pa razumijemo da i vi trpite, no pitanje je kako se ponašamo sad kad se ovaj zemlji napokon otvaraju šanse? Ja tvrdim da je to neodgovorno i nepatriotsko ponašanje, s kojim se nitko ne može složiti. Mi možemo pasti, ali nećemo pomoći da padne Hrvatska - zaključio je premijer.

Odgovarajući na Babićeve primjedbe da se protiv štrajkaša vodi medijski linč kojim upravlja Ministarstvo zdravstva, Račan je zamolio liječnike da

sami sagledaju kako su pridonijeli tome i da se u demokraciji ne može očekivati da Vlada kontrolira medijsku situaciju. Rekavši da je proučio podatke o liječničkom statusu u Hrvatskoj, premijer je ustvrdio da i ono što sindikati iznose u javnosti izgleda kao da su "podaci samoposluga, uzmeš ono što ti odgovara". Račan je optužio liječnike da ih nije briga za kvalitetu sustava zdravstva, ali ih i zamolio da zaustave tok konfrontacije, kako bi Vlada dugoročno mogla rješavati njihove probleme.

Babić je odgovorio kako tako oštra retorika nije prihvatljiva, da će se o svemu očitovati nakon konzultacija s Glavnim štrajkaškim odborom, te dodao kako nije mislio da Vlada kontrolira medije, nego vlastito ministarstvo iz kojeg idu neprovjerene i tendenciozne informacije o smrtnima za vrijeme štrajka.

Vlada je liječnicima ponudila sporazum koji omogućava povećanje plaća u prosjeku za deset posto, pri čemu bi kirurzi, patolozi i ostali specijalisti koji rade u najsloženijim uvjetima rada dobili povišicu od 20 posto. Ako HLS ne prihvati tu ponudu, nego ostane pri zahtjevu za linearnim povećanjem osnovice, Vlada ovaj trenutak ima na raspolaganju nekoliko zakonskih mogućnosti. Jedna je uvođenje radne obaveze, što može napraviti Ministarstvo zdravstva, a drugo je zabrana štrajka i tužba protiv organizatora koju bi podnijelo Državno odvjetništvo. (Slobodna Dalmacija 8.2.)

HLS PORUČUJE: Pozdravljamo povećanje plaća, ali nastavljamo štrajk

ZAGREB - Nakon jučerašnjih pregovora u Vladi predsjednik Hrvatskog liječničkog sindikata (HLS) Ivica Babić izjavio je da nije došlo do nikakvog pomaka. Na sastanku su, inače, bili potpredsjednici Vlade Ante Simonić i Goran Granić te ministar zdravstva Andro Vlahušić.

Babić pozdravlja Vladinu Uredu o povećanju plaća zaposlenih u zdravstvu jer ona ispravlja nepravde prema liječnicima, ali i dalje nema nam-

PROSLAVA 35 GODINA RADA "ZVUCI HRVATSKE"

Radio program 'ZVUCI HRVATSKE' iz Toronta postoji već punih 35 godina, a koncertom Krunoslava Kiće Slabinca proslavljena je 35 godišnjica postojanja tog najpopularnijeg i najslušanijeg hrvatskog programa u Torontu.

U petak 24. siječnja ove godine, Toronto i okolica bili su u pravom zimskom vremenu, s rekordnim hladnim vremenom, ali u dvorani Croatia Banquet hall to se uopće nije osjećalo. Kakova zima? Dvorana ispunjena gostima, bila je topla zbog izvrsnog sastava Trećeg stupnja, predivnih hrvatskih pjesama, dobrog društva i vruća od Kićinih viceva. Uz domaćine radio programa Karmen i Ivicu Lončarića, te suradnike, posebno Martina Latinčića, sportskog urednika, bili su tu i drugi gosti, kako nam reče gosp. Ivica Lončarić.

Kićo Slabinac je bio dio tog života Hrvata i radio programa. On nas je preko 30 godina oduševljavao svojim pjesmama putem radija a zabavljao 'uživo' svojim koncertima. Kako Kico kaže, njegov prvi posjet u Kanadu - službeno, tj. kao pjevač bilo je davne 1971. godine. Odonda nas je zabavljao na mnogim koncertima, dočecima Novih godina kao i raznim proslavama.

Uz uobičajeno, sviranje kanadske i hrvatske himne, grupe Treći stupanj, Ivica Lončarić je pozdravio sve prisutne. Konzul gerant Republike Hrvatske u Mississaugai, Refik Šabanović pozdravio je prisutne i čestitao 'Zvucima Hrvatske', gosp. i gđi. Lončarić na dugogodišnjem radu i zaželio mnogo uspjeha u daljnjem radu. Čestitke su bile upućene i Martinu Latinčiću kao i svim ostalim suradnicima u ovih skoro četiri desetljeća.

Ivica i Karmen zaslužuju naše HVALA što su 'izdržali' sve ono loše i negativno u svome radu, a nas informirali i omogućili putem radio valova povezanost ove hrvatske zajednice na ovim prostorima kao i s domovinom, što je bilo posebno važno i vrijedno za vrijeme Domovinskog rata. (BM)

Čestitamo Karmen i Ivica!

Kićo Slabinac sa obožavateljima

Ružica Baus, Kićo Slabinac, Refik Šabanović, konzul gerant, Martin Latinčić i gđa. Šabanović

Kićo Slabinac u pjesmi

Kićo sa Karmen i Ivicom Lončarić, Tomislav Gudašić

Ružica Baus, Tomislav Gudašić i Martin Latinčić

LIČKO PRELO

Župa Presvetog Trojstva spada među najmanje župe u okolici Toronta. To ipak ne znači da su Hrvati te zajednice 'najmanji' kada je u pitanju i život te zajednice. Uz župu postoji i škola za hrvatski jezik, folklorne grupe, zavičajna društva, sportska i kulturna društva.

Jedno takvo društvo, Ličani Oakvillea organiziraju već godinama nadaleko poznato i uspješno pravo ličko prelo. Dokaz toga su i uvijek raspordane ulaznice za njihovu zabavu, koja je ove godine održana 19. siječnja. Pozornica i dvorana bili su okićeni ličkim simbolima. Uz preslicu i prepoznatljivu ličku kapu bilo je tu i pravo kokoške perje, spremno za čišanje, domaća hrana, kao i pokoja 'ljuta', kako neki Ličani zovu rakiju. Tu su se našle i naše drage majke i bake koje su prele, a pjesmom su im se pridružili i kršni Ličani, oni mladi, pa i oni već sa sjedom kosom. Bilo je tu i dobrih viceva, ličkog kola, pjesama. Pjevao se tu i 'bečarac' na lički način.

Ovogodišnje prelo bilo je i opet dobro posjećeno, organizirano, veselo i ugodno. Za to su se pobrinuli domaćini i članovi društva koji su uz odličnu večeru, glazbu i ples organizirali i mali igrokaz. Hvale je vrijedan i pravilan put da su u igrokazu i prikazivanju naših starih ličkih običaja sudjelovali upravo i najviše mladi. To su mladi koji su rođeni ovdje u Kanadi ali koji nastavljaju tradiciju svojih ličkih predaka. Posebno moramo spomenuti odličnu glazbu VIS "Domovine", koja je postala vrlo tražena u našoj zajednici.

Pridružio se kao i obično oakvilski župnik vlc. Ilija Petković koji je uz pozdrav i molitvu prije večere, oduševio svojom pjesmom i izvedbom prisutne tijekom večere.

Posebno treba naglasiti da su članovi tog društva kako svojim radom tako i novčano pomogli u ovoj sredini u kojoj žive ali i domovini Hrvata. Evo samo nekih od akcija: Biskupija Gospičko-senjska, Župe Sv. Križ, Vaganac, Sv. Rok, (Lika), mrtvačnica u Donjem Pazarištu, sudski troškovi za hrvatske branitelje u Rijeci, Nogometni klub "Karlovac-Velebit" te parkiralište župe Presvetog Trojstva, Oakville.

Nažalost prostor ne dozvoljava da se i više napiše o njihovom radu kao i o toj uspješnoj večeri. Hvala vam na ugodnoj večeri, a vrijednim članovima upućujemo pohvale i želimo im mnogo uspjeha u daljnjem radu.

I na kraju Ličani zahvaljuju svima koji su došli i žale što svi nisu uspjeli biti s njima, jer dvorana može primiti samo određeni broj gostiju. (BM)

Voditelj programa Sandi Pocrnić i Nikola Rupčić

jeru prekinuti štrajk, jer, kako je kazao, nisu ispunjena sva traženja štrajkaša. Dodaci za posebne uvjete rada koje je usvojila Vlada ispod su iznosa koje je predlagao HLS, a Vladina odluka donekle je ispravila ranije počinjenu nepravdu jer liječnicima za razliku od drugih struka u zdravstvu, posao dosad nije vrednovan s obzirom na posebne uvjete rada. Babić je istaknuo da će njegov sindikat potpisati ponudeni Granski kolektivni ugovor samo ako se sindikalni zahtjevi za poboljšanjem statusa liječničke struke i povećanjem plaća riješe u paketu.

Tri sindikata zdravstva koja su zajedno s HLS-om pregovarala s Ministarstvom zdravstva o Granskom kolektivnom ugovoru spremna su potpisati taj ugovor jer drže da on jamči višu razinu prava njihovim članovima. Sindikatu zdravstva, socijalne zaštite i mirovinskog osiguranja ugovor je prihvatljiv jer osigurava mnogo veća prava, a Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i tehničara prije potpisivanja provest će referendum među članstvom, ali očekuje se će ugovor biti prihvaćen. U Samostalnom sindikatu radnika zdravstva, mirovinskog osiguranja i socijalne zaštite žale što se sindikati nisu uspjeli dogovoriti oko plaćanja uvjeta rada, pa je to riješeno Vladinom uredbom. (Glas Slavonije 8.2.)

SABORSKI ZASTUPNIK SDP-a BRANKO TUŠEK ANALIZIRA IZVJEŠĆE O REVIZIJI PRETVORBE I PRIVATIZACIJE U 26 SLAVONSKIH TVRTKI

Izgubljeno 11.350 radnih mjesta, a regija gospodarski zaostala

Od travnja do listopada prošle godine Državni ured za reviziju sastavio je izvješće o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije u 144 društvena poduzeća u Hrvatskoj, koje bi se uskoro trebalo naći u saborskoj proceduri. Među tim poduzećima nalazi se i 26 tvrtki iz Slavonije i Baranje koje je obuhvatila revizija - pet poljoprivrednih poduzeća, pet prehrambenih, četiri ugostiteljska, četiri trgovinska, tri drvna i pet ostalih poduzeća među kojima su komunalna, projektna, kemijska (Saponia).... Izvješće o reviziji pretvorbe i privatizacije za slavonske tvrtke analizirao je Branko Tušek, saborski zastupnik SDP-a.

- U izvješću je evidentno, kao najporazniji rezultat pretvorbe i privatizacije, strelovito povećanje broja nezaposlenih. Revizija u slavonskim poduzećima govori da je u pretvorbi i privatizaciji izgubljeno 11.350 radnih mjesta. Odnosno, 1992. godine pred početak pretvorbe i privatizacije u tim poduzećima bilo je zaposleno 16.100 zaposlenih, a 2002. godine 26 tvrtki zapošljava ukupno 4.650 osoba. Najveći broj radnih mjesta nestao je u poljoprivredi i prehrambenoj industriji - 5.700. Dakle, najveći broj ljudi izgubio je svoja radna mjesta u granama koje bi trebale biti generator razvoja Slavonije i Baranje. U drvnjoj industriji, koja je, prema mojem mišljenju, za razvoj također vrlo bitna, bez posla su ostale dvije i pol tisuće osoba i praktički je uništena ili je u stečaju, kaže Tušek.

Saborski zastupnik SDP-a iz županije navodi kako je rezultat pretvorbe i privatizacije gospodarsko zaostajanje nekada snažne Slavonije i Baranje. Naime, od ukupno deset poljoprivrednih i prehrambenih poduzeća, osam je završilo u stečaju. Od tri drvno-industrijska poduzeća dva su završila u stečaju, a treće je u tzv. sanaciji. Rezultat obavljene revizije pretvorbe i privatizacije još je porazniji ako se vidi da je od 26 tih poduzeća čak 21 završilo u stečaju. Tušek kaže kako rezultat učinjene pretvorbe i privatizacije svakako predstavljaju i djela kojima se moraju pozabaviti tijela gonjenja, tužilaštva i sudstva, nalazeći u reviziji elemente za tu tvrdnju.

Kao rijetke pozitivne primjere privatizacije naveo je Saponiju Osijek, u kojoj je ostvaren razvojni program, tehnološki je unaprijeđena proizvodnja, redovita je isplata plaća, društvo posluje s dobiti. Među ovih 26 tvrtki Saponia je jedino svjetlo u slavonskom tunelu. Može se tu svrstati i mljekara Slavija iz Starog Petrovog Sela koja, istina, ima teškoća, ali je jedino poduzeće koje je povećalo broj zaposlenih sa 65 na 110. što uopće učiniti kada se sagleda ova revizija? Nema drugog rješenja osim da svi sudionici kriminalnih i nezakonitih radnji u pretvorbi i privatizaciji odgovaraju pred zakonom. Procusuranje kriminalnih radnji trebalo bi obaviti oni kojima je to i posao u pravnoj i normalnoj državi, a nadam se da to Hrvatska jest. Također moramo ubrzati donošenje u drugom čitanju tzv. kaznenog poreza, kojim bismo nešto morali napraviti u uzimanju poreza od onih koji su mnogo dobili zahvaljujući privilegijama ili političkoj pripadnosti, zaključuje Tušek.

(Glas Slavonije 24.1.)

POREZNA UPRAVA OBAVILA 21.000 INSPEKCIJSKIH NADZORA:

Obrtnici utajili 17 milijuna kuna

Zbog neizdavanja računa i neevidentiranja prometa, trgovci, ugostitelji i ostali obrtnici lani su državu oštetili za 17,6 milijuna kuna. Podatak je to Porezne uprave koja je nakon više od 21.000 inspeksijskih nadzora naknadno utvrdila kako su porezni obveznici ukupno državi lani "zaboravili" platiti 1.128.481.780 kuna poreza. Zbog utaje poreza, nepropisnog vođenja poslovnih knjiga i zloupotrebe ovlasti u gospodarskom poslovanju, poreznici su podnijeli 89 prijava za kazneno djelo te privremeno zapečatili 868 obrtničkih radionica. Najviše privremenih zabrana rada dobili su ugostitelji, potom trgovci, pekari, mesari, cvjećari i frizeri.

- Prema 2001., lani je bilo tri i pol puta više pečačenja. To je zato što smo prošle godine više pažnje posvetili radu poreznih obveznika koji posluju s gotovinom, ali i zato što je ojačala svijest potrošača - kaže pomoćnik ravnatelja Porezne uprave Božo Smirčić. Neizdavanje računa, objašnjava, "gruda je snijega" u lancu sive ekonomije jer tako porezni obveznici ne prikazuju sav ostvareni promet te iz zaliha crnog novca nabavljaju proizvode iz ilegalnih izvora.

Kako, pak, u praksi ugostitelji-obrtnici potkrađuju državu, najbolje pokazuje primjer pekara. Pekari obrtnici, kojih je u Hrvatskoj najmanje 3000, najčešće sirovine za proizvodnju nabavljaju na crno i iz njih proizvode kruh i pecivo koje također prodaju na crno, odnosno bez evidentiranja u poslovne knjige. Takav "crni" kruh pekari prodaju u vlastitoj maloprodaji ili u sprezi s vlasnicima prodavaonica. U poslovnim knjigama potom i trgovci i pekari evidentiraju tek jednu četvrtinu stvarne vrijednosti proizvedenih i prodanih usluga, čime izbjegavaju plaćanje poreza i ostalih davanja. A da nije riječ o malom novcu, svjedoči podatak Državnog inspektorata kako su neevidentiranjem proizvedenih i prodanih proizvoda kroz poslovne knjige pekari samo u Zagrebu u posljednje dvije godine utajili čak pet milijuna kuna.

No oni ne zakidaju samo državu nego i potrošače. Prema nalazima inspektorata, vrlo su česti slučajevi zakidanja potrošača na kakvoći, i to dodavanjem većih količina aditiva kojima se dobivaju proizvodi velikog opsega, a male mase. Često kruh i peciva, zaključak je Inspektorata, u sredini imaju veću količinu vode od propisane. Zabilježeno je i da se u kruh i pecivo proizvedeno od brašna T-850, koje je najjeftinije, dodaje manje raženog ili kukuruznog brašna nego što je propisano, a gotovi proizvodi deklariraju se kao specijalne vrste kruha iako to nisu.

Kako bi smanjila sivu ekonomiju i spriječila zakidanje potrošača, država je pokrenula niz mjera i lani pojačala nadzore svih inspekcija. Da bi spriječila nelegalnu proizvodnju u pekarstvu, uskoro će se na brašno stavljati evidencijske markice, a da bi pak trgovce, pekare, cvjećare i ostale obrtnike natjerala na izdavanje računa i da bi imala bolji uvid u njihov rad, odlučila je u njihove radnje postaviti pos-blagajne ili u javnosti poznatije državne kase. No, u Poreznoj upravi još ne žele otkriti kad će početi njihovo uvođenje. (Večernji list 31. siječnja)

U "3. maju" porinut tanker vrijedan 27,3 milijuna dolara

RIJEKA, 15. veljače - U subotu je u riječkom brodogradilištu "3. maj" u more porinut tanker za prijevoz kemikalija, nafte i naftnih prerađevina vrijedan 27,3 milijuna dolara. Naručitelj je tvrtka "Cambridge Shipping & Trading Co." iz Liberije za koju će u "3. maju" biti izgrađena još dva tankera istovjetna porinutom. Brod je dugačak 182 metra, nosivosti 47.300 tona, a pokretat će ga stroj "3. maj - wärtsilä" snage 8310 kw.

Prema riječima tehničkog direktora "3. maja" Edija Kučana gradnja porinutog tankera kasnila je šest mjeseci što će riječki šklver stajati oko 2 milijuna dolara penala. Međutim, napomenuo je Kučan, naručitelj je izuzetno zadovoljan kvalitetom gradnje tog tankera i očekuje se da će "3. maju" oprostiti dio penala. U knjizi narudžbi trenutno je sedam brodova, polako smanjuju kašnjenja u isporuci, intenzivno rade na restrukturiranju brodogradilišta, te stoga vjeruju da bi uskoro mogli izaći iz krize u poslovanju, naravno, uz obećanu državnu financijsku potporu. Zahvaljujući vrhunskoj kvaliteti gradnje brodova "3. maj" se i dalje održava na svjetskom tržištu, a njihova gradnja "broj 683" bit će nominirana za brod godine. (Vjesnik 16. veljače 2003.)

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

HRVATSKI KOCKASTI GRB

Njegov postanak i upotreba tijekom stoljeća

Od najstarijih vremena simbol hrvatske državnosti bilo je kockasto polje, sastavljeno od više redova, u kojima su se izmjenjivale dvije kocke, obojene raznom bojom. U zadnjih 125 godina red boja na kockastom polju izmjenjen je pet puta u želji, da se nađe i uspostavi stari, izvorni red boja u hrvatskom grbu. O hrvatskoj državnosti revolucije 1848. hrvatski se grb redovito prikazivao s izmjeničnim crveno-bijelim kockama. U drugoj polovici XIX stoljeća do 1918. u Trojednoj kraljevini Hrvatskoj bio je propisan hrvatski grb s bijelim i crvenim kockama. Za prve Jugoslavije hrvatski grb imao je crvene i bijele kocke. Takav je grb upotrebljavala i Banovina Hrvatska (1939.-1941.). Nezavisna Država Hrvatska (NDH) vraća se na stanje prije 1918. i propisuje hrvatski grb s bijelim i crvenim kockama. Druga Jugoslavija uspostavlja red boja, kakav je hrvatski grb imao za prve Jugoslavije.

(Opširniji tekst sa 6 podnaslova na 12 stranica ovdje je izostavljen.)

ZAKLJUČAK

Kako se vidi iz onoga, što smo na početku napisali, hrvatski kockasti grb vuče svoj postanak iz hrvatske iranske baštine. Kao simbol narodnoga i državnoga jedinstva Hrvati su iz Irana nosili sa sobom kockasti grb, u kojemu je bilo ujedinjeno više crveno-bijelih kocaka u jedno jedinstveno polje, da tim izraze jedinstvo većega broja samoupravnih rodovskih, plemenskih i državnih jedinica. Veliki grb imao je 64 kocke, a mali 25 kocaka. Tim grbom, velikim i malim, crveno-bijelih kocaka Hrvati su izražavali svoje narodno i državno jedinstvo i u svojoj novoj domovini, kada su god. 626. po Kr. stigli na Jadran i osnovali svoju saveznu državu Hrvatsku od Drave do Jadrana i od Sniježnika u Istri do Himare planine u današnjoj Albaniji. O upotrebi grba s 25 crveno-bijelih kocaka svjedoči nam metalni grb, koji je nađen u starohrvatskim grobovima iz najstarijeg doba na Jadranu, te četiri takva grba, koje je dao izraditi hrvatski kralj (po svoj prilici Petar Krešimir IV, o. 1056.-1073.) na krilima i prsima sokolova na krstionici, koju je darovao Splitskoj nadbiskupiji. Veliki kockasti grb sa 64 crveno-bijele kocke sačuvao se je u državnom grbu kraljevine Hrvatske i Dalmacije, koji je nastao prije 986., kada je Stjepan Držislav dobio Bizantsku Dalmaciju i počeo se nazivati kralj Hrvatske i Dalmacije. Izvorni otisci staroga velikoga državnoga grba Hrvatske s crveno-bijelim kockama sačuvani su do danas, između drugoga, na izornoj povelji Ferdinanda I od 1. I 1527. te na zlatnom taliru, koji je taj hrvatski kralj dao kovati god. 1529. Hrvati, koji su bili dobro upućeni i čuvali narodnu starinu, trajno su upotrebljavali stari hrvatski grb s crveno-bijelim kockama.

Inačica hrvatskoga grba s bijelo-crvenim kockama najprije se javlja u Bosni, a kasnije ovdje ondje i u drugim hrvatskim zemljama. Ovjekovječio ju je protonotar Ivan Szakmardi, "Slavonac", kada je na Škrinji kraljevstava god. 1643. naslikao grb Hrvatske s bijelo-crvenim kockama. Nakon hrvatske državne revolucije 1848. Banska Hrvatska usvaja štít s 25 bijelo-crvenih kocaka kao državni grb Trojednice, što je utvrđeno zakonskim članom XVIII iz god. 1883., ako ne i prije. Banovina Hrvatska 1939.-1941. upotrebljava hrvatski grb s crveno-bijelim kockama. Nezavisna Država Hrvatska vraća se na stanje prije 1918. i Zakonskom odredbom od 28. IV 1941. propisuje, da hrvatski državni grb bude štít s 25 bijelo-crvenih kocaka.

Uslijed navedenih povijesnih činjenica, Hrvati danas (1970., op. ur.) u domovini i iseljeništvu upotrebljavaju dva oblika hrvatskoga narodnoga grba: štít s 25 crveno-bijelih kocaka i štít s isto toliko bijelo-crvenih kocaka. Zbog toga Hrvati s pravom zaslužuju prigovor, da su nesložni i u svome narodnom simbolu i znaku. Onima pak, koji upotrebljavaju bijelo-crvene kocke, prigovara se, da upotrebljavaju neispravni hrvatski grb i da ne poštuju hrvatsku starinu i staro hrvatsko predanje.

Za razumijevanje i ispravnu ocjenu upotrebe dvaju oblika hrvatskoga grba s raznim redoslijedom obojenih kocaka valja naglasiti, da za oznaku i simbol hrvatske narodne i državne jedinstvenosti nije bitan ni broj kocaka ni red boja na kockastome štitu. I naši praroditelji Franci, iako su se obično služili s velikim narodnim znakom od 64 kocke i malim od 25 kocaka, upotrebljavali su i polja s manje od 25 kocaka i s više od 64 kocke. Kod Hrvata u današnjoj domovini najviše se je upotrebljavao grb s 25 kocaka, ali je veliki državni grb (Sigillum Regni) imao 64 kocke. Privatno se izrađivao narodni grb s raznim brojem kocaka od 9 do 64 kocke.

I red boja nije bitan. Hrvatsko narodno i državno jedinstvo simbolično se izražava s većim brojem izmjenično bojadisanih kocaka,

koje su ujedinjene u jednom jedinstvenom polju, bez obzira, da li to kockasto polje počinje s prvom crvenom ili bijelom kockom.

Kada smo to napomenuli, valja ipak naglasiti, da je u općem interesu i ugledu Hrvata, da se svi ujedine u ovoj značajnoj narodnoj oznaci i da usvoje jedinstveni hrvatski grb. To se jedinstvo može i mora postići samo na povijesnoj istini, dakle s grbom crveno-bijelih kocaka, kojih u velikom grbu mora biti 64, a u malom 25 kocaka. Mi, dakle, predlažemo te molimo sve Hrvate po svijetu, da svi upotrebljavamo hrvatski grb s početnom crvenom kockom, ne pitajući kod toga, da li je "HSS-ovački" ili "ustaški", -- on je opće hrvatski, i tako na ovom narodnom simbolu izgrađujemo opće-hrvatsko duhovno-nacionalno jedinstvo u misli i djelu za sretniju budućnost našeg hrvatskoga naroda.

O. Dominik Mandić, Chicago, S.A.D.;

Hrvatska revija XX - 4 (80), prosinac 1970., str. 639.

JUTRO KANADSKKE ZIME

1. Ovdje nema snježnih oluja slavonske ravni Snijeg ovdje tiho pada. Najtišim šaptom sipa Bijele se dani u snijegu zaboravljeni, davni Još samo prošlost živi u oku snježnog kipa.

I sve je tako bijelo u kanadskoj ravni Da li je magla ovo čime se oko vlaži Danas u jutarnjoj šetnji zavidim svakoj ptici Jutros mi nemirno srce slavonsku zimu traži.

Hoću na snježne staze koje su zamele mladost Mnogo je na mom putu snježnih oluja bilo U jutru kanadske zime srce se zaledilo Jutros na Hrvatsku mislim. U njoj je ostala radost.

2. Praznina. Oblaci nisko. Polja su divno pusta Tromo se valja jesen. Magla joj ispred usta. Odvedi me za njive, tamo gdje počinje stepa Gdje žice dodiruje vjetar. Čuje se pjesma lijepa.

S tobom ću noćas na put. Večer čeka maglena I mali zaseoci. I polja raskvašena. Pa neka ne da blato koraku da pohrli Ja ću na hladna jezera gdje voda oblake grli.

U staklu tamnih voda pletu se grane šuma Vuk ječi. Crven mjesec zasnijetli povrh drumu. Praznina. Oblaci nisko. Polja su divno pusta Tromo se valja jesen. Magla joj ispred usta.

3. Crveno jutro. Oblaci. Miruje svemir u grudima U pustinju će putnik gdje traga nema ljudima. Suha ga trava čeka. Vjetar je jedini drug Planine. Stare planine. Kameni vijenac dug. Davna se pjesma čuje. Pjesma žutoga pijeska Solončak srebrom iskri. U tamnom oku ljeska. I sve je tiho. Krajem kamen i pijesak miruje Kao najnježnija ruka vjetar kosu dodiruje.

AHASFER, Sarajevo; Hrvatska revija XX - 4 (80), prosinac 1970., str. 909.

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

DR. VESNA BOSANAC SVJEDOČILA NA SUĐENJU MILOŠEVIĆU

DEN HAAG/ZAGREB, 4. veljače (Hina)- Dr. Vesna Bosanac, ravnateljica Opće bolnice u Vukovaru, koja se na toj dužnosti nalazila i tijekom srpske opsade grada 1991., svjedočila je na suđenju bivšem jugoslavenskom predsjedniku Slobodanu Miloševiću pred Međunarodnim kaznenim sudom (ICTY) u Haagu. Pred sudskim vijećem Haaškog suda, kojim predsjedava sudac Richard May, u tijeku je hrvatski dio dokaznog postupka na suđenju Miloševiću. Dr. Bosanac je o zbivanjima u bolnici tijekom opsade i pada Vukovara od kolovoza do studenoga 1991. svjedočila na suđenju bivšem vukovarskom gradonačelniku Slavku Dokmanoviću u veljači 1998. Njezin iskaz s tog suđenja je tužitelj, temeljem pravila 92.b Statuta suda, uveo kao dokaz pismenim putem što je sudsko vijeće prihvatilo. U današnjem je postupku dan samo sažetak tog svjedočenja tijekom kojeg je tužitelj izdvajao najznačajnije točke njezinog iskaza, a dr. Bosanac je potvrđivala njihovu istinitost. Tako su, primjerice, izdvojeni podaci o etničkom sastavu stanovništva Vukovara, o 15.000 ljudi koji su ostali u blokadi 25. kolovoza 1991., o svakodnevnom granatiranju bolnice i napadima zrakoplova JNA unatoč oznakama Crvenog križa, o bombama od 450 kg bacanim na nebranjenu bolnicu i stradanju stotina ranjenika i bolesnika te medicinskog osoblja tijekom opsade. Dr. Bosanac govorila je o apelima i prosvjedima koje je zbog napada na bolnicu svakodnevno upućivala zapovjednicima bivše JNA, Promatračkoj misiji EZ-a, Međunarodnom Crvenom križu i predstavnicima međunarodne zajednice. U sudnici Haaškog suda su kao dokazni materijal prikazani zemljovid, fotografije i video snimke bolnice, Vukovara i stratišta na Ovčari. Dr. Bosanac je vidno potresena govorila o posljednjim danima opsade Vukovara, o pregovorima o evakuaciji bolnice i njihovom izigravanju od strane JNA, te odvođnju hrvatskih civila iz bolnice i njihovoj masovnoj likvidaciji na Ovčari. Svjedočila je i o ubojstvu dvoje članova njezine obitelji na Ovčari te stradanju kroz koje su ona i njezin suprug, zajedno sa stotinama Vukovaraca prošli u zatvorima u Srbiji. Istaknula je kako se još uvijek ne zna sudbina više od 400 Vukovaraca, te da je do sada pronađeno 45 masovnih grobnica. U nastavku suđenja optuženi Milošević dobio je priliku za protiuspitivanje dr. Bosanac. Dok se u nastupu i glasu tužitelja, sudaca i posebno svjedokinje osjećala trnuto i pijetet prema prema žrtvama opsade Vukovara - te tragične i herojske epopeje Domovinskog rata - Slobodan Milošević, kojem se u Haagu sudi kao glavnom pokretaču rata - hladnokrvno je pokušavao osporiti vjerodostojnost iskaza dr. Bosanac citirajući izvratke iz istraga vođenih u srpskim zatvorima. Posebno se usredotočio na dokazivanje kako se u bolnici u Vukovaru nalazio veliki broj naoružanih pripadnika ZNG-a te da je krov bolnice korišten za snajperske i raketne napade na srpske zrakoplove i snage na tlu. Pritom se pozvao na iskaz dr. Mladena Ivankovića, šefa kirurgije u bolnici, dan na jednom sudskom procesu u Srbiji i iskaz dr. Vladimira Emedija dan vojnom istražitelju u zatvoru u Nišu, koji su navodno od dr. Bosanac uzalud tražili da spriječi korištenje bolnice u vojne svrhe.

SVJEDOČENJE ALEKSANDRA VASILJEVIĆA, BIVŠEG ŠEFA KOS-A:

Za Ovčaru krivi teritorijalci

DEN HAAG - Bivši šef KOS-a general Aleksanadar Vasiljević izjavio je jučer na suđenju Slobodanu Miloševiću da su ranjenike iz vukovarske bolnice na Ovčari strijeljali pripadnici Teritorijalne obrane iz Vukovara. Za njihova zapovjednika MUP Srbije postavio je Radovana Stojičića Badžu. U nastavku svjedočenja, koje je počelo prošli tjedan, Vasiljević je kazao da ga je oficir Zjajo Muris izvjestio kako su pripadnici TO-a strijeljali zarobljenike na Ovčari. Prigodom jednog kratkog privatnog susreta 1998.

Veselin Šljivančanić potvrdio je Vasiljeviću da je JNA predala zarobljenike TO. Šljivančanin mu je, tvrdi Vasiljević, tada rekao da ih nika da ne bi predao da je znao da će biti strijeljani. Vasiljević je također potvrdio i autentičnost snimke na kojoj se vide Šljivančanin i general Nebojša Pavković kako u Vukovaru razgovaraju s pripadnikom mirovne misije EU koji prosvjeduje zbog odvođenja civila iz bolnice. Pavković je u Vukovaru, kako je izjavio Vasiljević, boravio kao predstavnik saveznog ministra obrane.

Govoreći o paravojnim postrojbama pod zapovjedništvom MUP-a Srbije, bivši šef KOS-a potvrdio je da je jedinica "Dušan Silni" u jesen 1991. izvršila zločin u Lovasu natjeravši 40 civila da prijeduh preko minskog polja. U MUP i Državnoj bezbjednosti, kazao je Vasiljević, postojala je tzv. vojna linija, odnosno ljudi koji su, protuzakonito i mimo vojske, slali na ratišta u Hrvatskoj paravojne postrojbe.

Na najavu Miloševića da će te iskaze priložiti kao dokaze, sudac May je izrazio nevjericu u njihovu kvalitetu. Dr. Bosanac je odbacila sve Miloševićeve tvrdnje nazivajući ih tendencioznim i netočnim, i naglasila kako je u bolnici boravilo samo medicinsko osoblje, ranjenici i bolesnici, te da iz nje nije bilo vojnih djelovanja. Svjedočenje dr. Bosanac, trebalo bi se završiti sutra a započet će s protuispitivanjem Miloševića, koji je za to dobio dva sata. (Hina 5. veljače 2003.)

Dr. Bosanac zatražila da Beograd vrati dokumentaciju vukovarske bolnice

HAAG/ZAGREB, 5. Veljače - Dr. Vesna Bosanac, ravnateljica vukovarske bolnice u vrijeme srpske opsade grada 1991., završila je svjedočenje na suđenju bivšem jugoslavenskom predsjedniku Slobodanu Miloševiću pred Haaškim sudom. Milošević tijekom protuispitivanja nije iznosio dokaze koji bi srušili vjerodostojnost iskaza dr. Bosanac o žrtvama opsade Vukovara, već je citao izvratke iz izjava zarobljenih Vukovaraca danih istražiteljima u srpskim zatvorima te iz napisa u srpskom tisku. Najveću pozornost posvetio je izjavi dr. Bosanac na 112 stranica koju je dala u zatvoru u Srijemskoj Mitrovici i vojnom istražnom zatvoru u Beogradu. Milošević je pitao je li JNA zaštitila stanovništvo od nasilja, na što je dr. Bosanac odgovorila da je JNA napadala Vukovar i "svaki dan ubijala nedužne žene i djecu".

Optuženik je pročitao dio izjave u kojem ona navodi da je JNA zaštitila ljude od ekstremističkih i nacionalističkih elemenata. Dr. Bosanac je rekla da je tu izjavu pisala u zatvoru pod prisilom, naglasivši da je JNA dopustila paravojnim snagama da nakon okupacije ubiju više od 300 ljudi. U Vukovaru je tijekom opsade i uništavanja grada ubijeno 1150 ljudi od kojih 80 posto civila, rekla je i napomenula da je JNA dopustila odvođenje civila iz bolnice od kojih je 200 ubijeno na Ovčari. Milošević je tražio da se zatvorska izjava dr. Bosanac uvede kao dokaz, na što je sudac Richard May ocijenio da taj materijal nema dokaznu vrijednost. Nakon intervencije "prijetelja suda" izjava je ipak uvrštena kao dokaz.

Milošević je iznio niz optužbi na račun dr. Bosanac i čelnika obrane Vukovara o korištenju bolnice u vojne namjene, o presvlačenju pripadnika ZNG-a u bolesničku odjeću, o otpuštanju srpskih liječnika, odbijanju pružanja pomoći ranjenim Srbima i ubijanjima citirajući izjave nekih vukovarskih liječnika dane u srpskim zatvorima i tisku. Dr. Bosanac odbacila je sve njegove tvrdnje ukazujući da su izjave dane pod prisilom ili su bile dio srpske medijske promidžbe. Dr. Bosanac pozvala je Haaški sud da zatraži predaju kompletne dokumentacije vukovarske bolnice, koja je nakon okupacije zaplijenjena i sada je u VMA u Beogradu. (Hina, 6. veljače)

Biljana Plavšić poslije presude na slobodi?

ZAGREB, 28. Siječnja - Bivša predsjednica Republike Srpske Biljana Plavšić, koja je pred Haaškim sudom priznala krivicu za ratne zločine, tražit će da zatvorsku kaznu služi u Švedskoj. Novosadski Dnevnik poziva se na odvjetnika Svetozara Vujačića koji je rekao da će Sud dopustiti Biljani Plavšić da kaznu odsluži u Švedskoj jer to znači da će biti puštena na slobodu bez obzira na visinu kazne. Naime, u toj se zemlji sve osobe koje imaju više od 72 godine oslobođ službenja kazne. Vujačić je upozorio da je u slučaju Biljane Plavšić postignuuta ta nagodba, a bilo je i više presedana u pogledu kršenja Statuta Tribunala. Prema Statutu, optuženik može biti na slobodi samo do početka suđenja, a ona je cijelo vrijeme na slobodi. (Vjesnik)

(Večernji list 13.2.)

U HAAGU PROČITANO 19 NOVIH TOČAKA OPTUŽNICE PROTIV BIVŠEG PREDSEDNIKA KRAJINE Martić se ne osjeća krivim po proširenoj optužnici

ZAGREB/DEN HAAG - Bivši vođa pobunjenih hrvatskih Srba Milan Martić izjasnio se jučer u Haagu da se ne osjeća krivim po proširenoj optužnici koja ga tereti za etničko čišćenje okupiranih dijelova Hrvatske i dijelova BiH. "Ne osjećam se krivim", ponavljao je Martić dok mu je kineski sudac Liu Daqun čitao svaku od 19 novih točaka optužnice koje ga terete za progon, istrebljenje, ubojstva, napade na civile, zatočenja, mučenje, okrutnosti, deportacije i prisilno premještanje, razaranja i pljačku počinjene na području Hrvatske i BiH od 1991. do 1995. godine. Na kraju je dodao kako se "nada da će to njegovi branitelji i on uspeti dokazati".

Martić je prvotno bio optužen samo za raketiranje Zagreba u svibnju 1995. godine. Haaško tužiteljstvo u prosincu prošle godine proširilo je optužnicu koja

ga sada tereti, kao i bivšeg jugoslavenskog predsjednika Slobodana Miloševića, za sudjelovanje u zajedničkom zločinačkom pothvatu od 1991. do 1995. s ciljem prisilnog uklanjanja većeg dijela hrvatskog, muslimanskog i drugog nesrpskog stanovništva s približno jedne trećine teritorija Republike Hrvatske, te velikih dijelova Republike Bosne i Hercegovine, radi njihova pripajanja "velikoj Srbiji". Tereti ga se za istrebljenje ili ubojstva više stotina hrvatskih, muslimanskih i drugih nesrpskih civila, uključujući žene i starije osobe, u Dubici, Cerovljanima, Baćinu, Saborskom, Poljanku, Lipovači i okolnim zaseocima, škabmji, Nadinu i Bruškoj u Hrvatskoj, te u Pnjavoru u Bosni i Hercegovini. Haaški tužitelji smatraju ga odgovornim i za zatvoreničke logore u Kninu i Titovoj Korenici, te u Bosanskom Novom i Pnjavoru.

(Glas Slavonije 30.1.)

Slučaj Bobetko

NA TEMELJU NALAZA MEDICINSKIH STRUČNJAKA, HAAŠKI SUD ODLUČIO:

Tužiteljstvo neće zatražiti Bobetkovo izručenje

ZAGREB/HAAG - Tužiteljstvo Haaškog suda zbog zdravstvenog stanja umirovljenog generala Janka Bobetka neće zatražiti njegovo izručenje, izjavila je jučer glasnogovornica haaškog tužiteljstva Florence Hartmann. "Prema nalazu medicinskih stručnjaka, general Bobetko ne bi mogao podnijeti put u Haag, pa nalog za uhićenje ne može biti proveden", izjavila je Hartmann u telefonskom razgovoru. Dodala je kako je tužiteljstvo nadležno zatražiti povlačenje optužnice, no da u ovom slučaju to neće učiniti. "Situaciju ćemo ponovno razmotriti ako nastupe promjene generalovog zdravstvenog stanja", rekla je Hartmann dodavši da će nastaviti pratiti Bobetkovo zdravstveno stanje. Medicinski tim Haaškog suda prošloga je mjeseca u Zagrebu pregledao osamdesetčetverogodišnjeg generala Bobetka i svoje mišljenje predao Sudu. Bobetko je 14. prosinca prošle godine hospitaliziran zbog kardiovaskularnih problema. Sud u Haagu generala Bobetka tereti za zločine počinjene tijekom akcije "Medački džep" 1993. godine dok je obnašao dužnost načelnika Glavnog stožera Hrvatske vojske. Glasnogovornica Hartmann naglasila je i da glavna tužiteljica Carla del Ponte nije potpuno zadovoljna suradnjom Hrvatske s Haaškim sudom. Istaknula je da se to osobito odnosi na neizručenje optuženog generala Ante Gotovine, koji se, rekla je Hartmann, "slobodno šeta Hrvatskom" i na odugovlačenje Hrvatske da Sudu dostavi "specifične dokumente" iz svojih arhiva.

(Hina)

Slijedi pritisak na Hrvatsku zbog generala Gotovine

ZAGREB, 5. siječnja - Službeni Zagreb suzdržano je primio agencijsku vijest kojom je potvrđen nalaz hrvatskih liječnika o procesnoj i transportnoj nesposobnosti optuženog generala Janka Bobetka za suočenje s obvezama sudjelovanja u suđenju. Vjesnikovi izvori iz Vladinog ureda za odnose s Haagom i drugim međunarodnim kaznenim sudovima shvaćaju informaciju iz Haaga kao očekivanu. "Potvrđeno je da su hrvatski liječnici vrlo profesionalno obavili svoj posao i da u njihovom nalazu nije bilo ničega što bi se moglo dovesti u vezu s neakvim "hrvatskim odugovlačenjem postupka", kako je Hrvatskoj povremeno predbacivano proteklih šest mjeseci", ocjena je tih izvora. "Međutim, odmah mora biti jasno da nije riječ o nekakvoj suspenziji kaznenog postupka samo zato što optuženik trenutno nije u fizičkom stanju sudjelovati u njemu. To znači da će i tužiteljica Carla del Ponte vrlo brzo zahtijevati sudsku raspravu u tom predmetu kako bi ishodila odluku Suda kojom se slučaj i dalje drži otvorenim."

Procesno zastajanje u postupku protiv Bobetka i sudska odluka koja prihvata mirovanje postupka omogućit će tužiteljici da za dva, najviše tri mjeseca ponovo, na temelju odluke Suda, zatraži novu medicinsku ekspertizu stanja optuženoga generala.

Svako eventualno poboljšanje u zdravstvenom stanju Janka Bobetka bilo bi razlogom za nastavak postupka, što bi, bez spomenute sudske odluke, zapravo bilo procesno neostvarivo. Vjesnikovi izvori, pak, odbijaju, zasad, komentirati zaključni dio vijesti nacionalne agencije u kojoj se spominje odbjegli haaški optuženik Ante Gotovina i nezadovoljstvo tužiteljice "ponašanjem Hrvatske" u tom predmetu. No, na diplomatskoj razini, nema sumnje, i to na Markovu trgu očekuju kao izvjesnu činjenicu u odnosima s Haagom, da će uslijediti novi, pa čak i vrlo žestok pritisak na državu zbog Gotovine.

(Vjesnik 6. veljače)

Preporučujemo Vam: TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTourist travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

Ivica (John) Lončarić

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6
(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltourist.com, Fax: (905) 602 8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the Internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Ustrojba sporta slobodne Hrvatske: Korak po korak

Svi hrvatski sportaši, i mali i veliki, i stari i mladi, slavni i anonimni, članovi svih hrvatskih sportskih saveza, pojedinci, klubovi i reprezentacije pridonijeli su već prema svojim mogućnostima i sposobnostima afirmaciji svoje domovine na međunarodnoj sportskoj sceni, sudjelujući na Olimpijskim igrama, svjetskim i europskim prvenstvima, međunarodnim turnirima i u prijateljskim ogledima, kao dragi gosti ili kao gostoljubivi domaćini i organizatori. Kao što poslovice uči "zmo po zmo pogača", tako je svaki i najmanji uspjeh, vrijedan rezultat upisan u zlatnu spomenicu hrvatskog sporta, njegove povijesti i kulture. Stoga ćemo nastojati predstaviti što je više moguće, prema podacima koji su nam dostupni, važnija međunarodna ostvarenja u svim sportskim granama kojima se bave naši sportaši.

Otvaranje Olimpijskih igara 1996, Atlanta, SAD, hrvatsku delegaciju u svečanom mimohodu predvodio je kao stjegonoša višestruki olimpijac Perica Bukić

Hrvatski sportski savez utemeljen je 28. XII. 1990. a Hrvatski olimpijski odbor (HOO) 10. IX. 1991. Od 1990. savezi svih pojedinih sportova odjeljuju se od jugoslavenskih i osnivaju se kao hrvatski, a hrvatski sportaši na međunarodnim natjecanjima afirmiraju Hrvatsku u najtežim prilikama Domovinskog rata. Hrvatski sportaši su prvi put nastupili pod svojom zastavom na zimskim Olimpijskim igrama u Albertvilleu (Francuska) 1992. Iste godine na XXV. Olimpijskim igrama osvojena su i prva olimpijska odličja.

Hrvatski sportaši potom sudjeluju i na zimskim olimpijskim igrama u Lillehammeru 1994. i Naganu 1998., te na ljetnim Olimpijskim igrama u Atlanti 1996. i Sydneyu 2000., kao i na mnogim drugim natjecanjima, europskim i svjetskim prvenstvima u brojnim sportovima. Hrvatska se iskazala i kao uspješan domaćin mnogobrojnih sportskih natjecanja, što je okrunjeno organizacijom 2. Svjetskih igara u Zagrebu 1999. Hrvatski sportaši, njih 384, u 31 sportskoj disciplini na međunarodnim natjecanjima u 1998. osvojili su ukupno 174 medalje, 41 zlatnu, 62 srebrne i 71 brončanu. Čak 716 hrvatskih sportaša svrstalo se na jedno od prvih osam mjesta, na natjecanjima kao što su europska i svjetska prvenstva, svjetski kupovi, svjetske igre i Igre mladeži Alpe-Jadran. Svojedobno je prvi hrvatski ministar za kulturu, a kasnije i predsjednik Sabora, Vlatko Pavletić s pravom rekao da su sportaši najbolje hrvatski proizvod, a sport općenito najuspješniji medij promicanja Hrvatske u svijetu.

Hrvatski Olimpijski Odbor (HOO)

Uspostavom suverene Republike Hrvatske 1991. godine hrvatski su sportaši nakon gotovo stoljetnog nastojanja osnovali samostalni olimpijski odbor, a Hrvatski olimpijski odbor, 10. IX. 1991., a za prvog predsjednika izabran je Antun Vrdoljak. HOO odbor član je i Udruženja nacionalnih olimpijskih odbora (ANOC), Udruženja europskih nacionalnih olimpijskih odbora (AENOC) i Međunarodnog odbora sredozemnih igara (ICMG).

Hrvatski sportaši su prvi put nastupili pod svojom nacionalnom zastavom na XVI. zimskim igrama u Albertvilleu 1992. Nekoliko mjeseci potom na XXV. ljetnim Olimpijskim igrama u Barceloni 1992. hrvatska košarkaška reprezentacija osvojila je srebrnu kolajnu, dok su brončane kolajne u tenisu osvojili Goran Ivanišević (pojedinačno) i u paru s Goranom Prpićem. Hrvatski

predstavници nastupili su i na XVII. zimskim Olimpijskim igrama u Lillehammeru 1994. i na XVIII. zimskim igrama u Naganu 1998. Na XXVI. ljetnim igrama u Atlanti rukometna reprezentacija osvojila je zlatnu, a vaterpolska srebrnu medalju; na XXVII. ljetnim Olimpijskim igrama 2000. u Sydneyu dizač utega Nikolaj Pešalov osvojio je zlatnu, a veslački osmerac brončanu medalju.

Malo o pojedinačnim sportovima: Nogomet

Hrvatski nogometni savez primljen je 3. VII. 1992. ponovo u članstvo Međunarodne nogometne federacije (FIFA), a još 17. X. 1990. Hrvatska je odigrala svoju prvu utakmicu, pobijedivši u Zagrebu reprezentaciju SAD-a s 2:1. Otad se nižu brojni hrvatskih nogometaša okrunjeni pobjedama nad svjetskim nogometnim velesilama (Španjolska, Italija, Danska, Njemačka, Nizozemska itd.) Posebno je značajan plasman na Europsko nogometno prvenstvo u Engleskoj 1996. kada su naši nogometaši izborili četvrtfinale, a iznad svega nastup na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj 1998., gdje su Hrvati zauzeli treće mjesto nakon pobjede nad Nizozemskom od 2:1, što je svakako jedan od najvećih uspjeha hrvatskoga sporta svih vremena. Svi ti uspjesi ostvareni su pod vodstvom izbornika Miroslava Blaževića.

Nogometna reprezentacija Hrvatske proglašena je 1998. godine najboljom hrvatskom sportskom momčadi od strane novinara i HOO-a, te najuspješnijim promicateljem Hrvatske u svijetu. Pod vodstvom novog izbornika Mirka Jožića, ostvaren je još jedan izniman uspjeh - izravan plasman na SP Koreja-Japan 2002. Nogomet je svakako najpopularniji sport, s najviše klubova (više od 1300) i registriranih igrača. Nogometaši Hajduka i Croatia (Dinamo) uspješno su nastupali u Europskoj ligi prvaka, Osijek i Rijeka u Kupu UEFA-e, a Varteks u Kupu pobjednika kupova. Dinamo (Croatia) osvojio je 6 naslova državnog prvaka te 4 Kupa, Hajduk 3 naslova državnog prvaka i 3 Kupa, a Inker (Zaprešić) i Osijek 1 Kup. U Hrvatskoj je sve popularniji i ženski nogomet (s ligaškim sustavom), a posebice mali nogomet, čiji predstavnici s uspjehom nastupaju i u inozemstvu, a reprezentacija se našla korak do polufinala prvenstva Europe i plasirala se na Svjetsko prvenstvo 2000.

Damir Škaro: Velikani hrvatskog sporta (nastavak u idućem broju)

Preporučujemo Vam:

(905) 545-1188
Fax: (905) 664-2300
24 Hour Pager

HALL
of
FAME

RE/MAX
Del Mar Realty Inc., REALTOR®
Independently Owned and Operated

Drago Saric
Sales Representative

840 Queenston Road
Battlefield Square
Stoney Creek, Ontario L8G 4A8
Email: saric@remaxdelmar.com
Website: http://www.houseplus.com

Kako smi mi Zagrebčani upoznawali Zagreb

Namjernici iz sretnijih europskih predjela ponekad su prolazili kroz Zagreb ili ostajali u njemu neko vrijeme, te ponekad zapisali dojmove o gradu u koji ih je nanijela sudbina. Njihove impresije imaju zajedničku točku: otkriće! Nadmoćno prezrivi pri dolasku, na odlasku su maleni i smjemi, puni isprika i gotovo nekritične euforije. Zagreb ih je zgrabio moćnim šamom i oni su radosni i zbunjeni šetali pod gornjogradskim baroknim zvijezdama pitajući se kako, zaboga, taj Zagreb uspijeva ostati neotkrivenim na tom prometnom južnom uporištu srednjoeuropskog prostora.

No nije mi pisati o zatavljenim strancima. Pisat ću kako smo mi Zagrebčani otkrivali Zagreb, mi zagrebački dečki iz naraštaja koji je u godini 900. Obljetnice prvog spomena Zagreba puni pola stoljeća. Živimo li dovoljno dugo da bismo mogli reći "mi znamo sve o Zagrebu"? Sumnjam. Čak i oni koji su se iskreno trudili, samo su zagrebli zagrebačku pokost i ostajali nedorečeni poput njihova grada.

Kako smo počeli otkrivati Zagreb i naše sugrađane? Vjerojatno u početku bijahu zvuci i mirisi koji su dopirali u duboka dječja kolica kupljena na sajmištu u Heinzelovoj ulici, vedri zvuk tramvaja koji polazi s postaje, brundanje rasklimanih kamiona, crkveno zvonilo sa zvonika sv. Petra u Vlaškoj i topot kopita umomoga konja nad kojim pucketa bič bukovačkog foringaša, cvrkut vrapca i ljubavni gugut golubova koji preljeću nisko i teško, privučeni mirisima Uljare, opori vonj jutarnjom rakijom navlaženoga susjeda koji se naginje učtivo iscerena lica, sipajući gospodi komplimente za zbrčkano biće u škripravom vozilu, mirisi štacuna na Dolcu i Kvaternikova trga, gdje se kiseli zadah sira i vrhnja sudara s rasapom lokarde koja viri iz leda dramatično razjapljenih usta, miris parfema neke lijepe dame koja usput zaudara i na naftalin mrtve lisice što joj se obavila oko vrata gleda upomim, staklastim pogledom.

Kad više nismo bili za duboka kolica, a još nismo stali na noge, otkrivali smo zagrebačke parkove. Nismo tada, naravno, znali da Zagreb ima deset tisuća stabala, na čemu bi mu mogla pozavidjeti i velika šuma, shvaćali smo samo da odjednom iznad nas nisu nagičeni balkoni i prozori s nalakćenim bakarna, koje zure u vječnost, nego zeleni svod koji je mirisao puno bolje od zapišanih haustora i jeftinih gostionica u kojima se služio vajngulaš i mljackali fileti, da, taj svod i trava pod njim bijahu silno privlačni, glasovi su postajali ugodniji, a svuci grada prigušeniji, i oni koji su nas napola vukli a napola nosili kao da bijahu manje nervozni na tuškanačkoj stazi, među zrinjevačkim klupama, i u neshvatljivo dugim i zamišljenim maksimirskim šetnjama koje su ponekad znale završiti u uzbuđljivim ljetopisima i užasima Zoološkog vrta, gdje su medvedi imali prisna, zagrebačka imena a lavovi tužne i velike oči. Ispred ulaza bio je i nametljivi fotograf i svi su ga nastojali zaobići, ali povijest se ne može izbjeći - Zagrebčani su ostajali, nijemi i nepomični, na fotografijama, u drugom planu bijaše jezero s labudovima, veslači u drvenim čamcima koji su zavedili nasmiješene djevojke na pramcu. Zagrebački fotografi zaustavljali su šetače i vrijeme, dragocjeni nametljivci koje je najavila još "Danica ilirska" 1839. riječima da će se "tim otkrićem poroditi preobraženje umjetnosti", a već godinu dana poslije prvi dagerotipisti snimaju u Zagrebu koji će pedesetih godina devetnaestoga stoljeća imati Franju Pommera, priznatog portretista, a Julius Huhn doseljen iz Saske snimit će staru Katedralu. Mi za njih tada još nismo znali, samo za studio "Foto Tonka", kamo su nas vukli za rođendan.

Ni naše impresije nismo mogli povezati u cjelinu grada. Govorimo li o ozbiljnim otkrićima, prvi smo i vrlo sustavno otkrili i istražili zagrebačka dvorišta. Nimo mi išli u špišule, išli smo "na dvorište", obično stiješnjeno između zgrada i puno podmučkih opasnosti od kojih smo se spašavali dogovorenim urlikom, signalom baki ili mami, čija bi pojava na kuhinjskom balkonu između cvijeća i obješenoga rublja značila trenutnu podršku. A opasnosti bijahu raznolike, od mačke koja je odlučila braniti svoje dostojanstvo, do većih fakina iz susjednih dvorišta koji su nas gadali prčkama, i žabe koja je doskakutala iz zapuštenog ružičnjaka pokraj nečije drvarnice u kojoj su ponekad nastajala tajanstvena gibanja. U jednoj od njih, zavravljenoj teškim lokotom, bio je navodno zatvoren čovjek koji je od djece radio sapun.

Opaka i draga zagrebačka dvorišta, prve lutkarske predstave nad raširenim šarenim dekama, i ljudski teatar na otvorima i izbočinama dvorišnih pročelja. Ulica i trg ionako ništa ne valjaju ako se želi dočuvati karakter grada, za ulicu se posebno oblači, navlači se maska. Pravi život odvija se s dvorišne strane, baš kao u Majerovu i Golikovu filmu "Tko pjeva, zlo ne misli", tih stare gospođe koje štrikaju i duboko uzdišu, glasni radio i kletve glasnoga muškarca, topli šapat iz prizemlja i kričavi, visoki ženski glas s drugoga kata, učtiv pozdrav preko balkona, pas koji gura glavu kroz balkonske šipke i slina mu curi po bijelim pelenama, miris pite razvučene na kuhinjskom stolu s kojega vise krpe slatkoga tijesta. Ponekad su u dvorište ulazili i svirači, jedan od njih bi i pjevao neke stare šlagere o Naneti, o Francu i Bari i žalosnom cmcu, pjevao je promuklo i bez sluha ali bi s balkona doletjele sitne novčanice,

ulazile su pijanice, ulazili ekshibicionisti rastvarajući balonere pred curicama, a one su vištale i dozivale u pomoć, sjurio bi se s prvog kata gombač koji je jutrom dizao uteg u podkošulji, ulazili su i prodavači "peceeska beceeelega", a ujesen i "krumpiiiiira". Prosjaci. Cigani. Zanimljive osobe. Mi smo ih pomno

Pogled sa Katedrale preko tržnice Dolac na sjeverozapadni dio grada sa starim i novijim zdanjima na nekadašnjem Gradecu

proučavali, pomalo smo shvaćali da se grad sastoji od vrlo, vrlo različitih kuća ali i vrlo različitih ljudi, među kojima postoje javni i tajni odnosi, da prema nekima moraš biti uljudan i govoriti "mrake", prema drugima također učtiv ali ni za živu glavu ne smiješ reći "mrake", nego "zdravo", a tih kojima smo govorili "zdravo" oni od "mrake" nekako su se bojali i nisu ih voljeli. Od odraslih smo saznali da su ti od "zdravo" uglavnom dojdjeki koji su se dokotalurili u Zagreb poslije rata, dakle tu je bio nekakav rat, a Zagreb je prije bio drukčiji. Oho, Zagreb dakle nije bio uvijek isti. Činilo se čak po nekim naznakama da je postojao i jedan jako stari Zagreb. Zaključili smo da grad i građani imaju posve jednaku sudbinu - ljudi su prvo mladi, a onda stari, dok je grad očito prvo star...no da, tko bi to shvatio, prosim vas.

Kad su se magle malo razile, počeli smo pozornije promatrati i slagati kockice grada u cjelinu. Neka teta živjela je u Dugoj ulici preko puta cvjećarnice "Kobilica", blizu je bila uličica s natpisom "Krvavi most" i teta - koja je u boljim vremenima imala veliku krojačnicu muških košulja - pitala nas je znamo li zakaj se ta ulica zove most i zakaj je krvavi, a mi smo vrtjeli glavama iznad kleskedla i kao dodatnu poslasticu dobili priču o Kaptolu i Griču, kaptolci su služili biskupu i kanonicima, a na susjednom brdu bijahu gradečki obrtnici, majstori, kramari, i med tim se haharima zakuhalo pa su se harili prek mosta i po mostu izpod mlionova, posebice kad su kaptolci ubacili tik do zidina Gradeca Popov turen koji je poslije izvršno poslužio kao zvjezdamica. Ta priča nas je potpuno smutila upravo u trenutku kad smo mislili da su nam glede Zagreba stvari bistrije: znači, ne samo da je Zagreb bio prvo star, a onda mlad, nego je i taj stari Zagreb bio, čini se, dvostruk, postojala su dakle u početku dva Zagreba. Jedan se zvao Gradec, drugi Kaptol. A gdje je onda bio Zagreb? Tek dugo, dugo poslije riješena je i ta zagonetka: Zagreb nije bio ni taj slobodni kraljevski Gradec kojemu je Bela IV. bijel od straha u bijegu pred Tatarima dao Zlatnu bulu i s njom dopust da dela kaj hoće i bira si suce, je, Zagreb nije bio ni biskupski Kaptol, neg se po svemu sudeći Zagrebom nazivalo naselje ispod Kaptola, na prostoru između Hamnice i Stare Vlaške, a tom je naselju Ladislav dao naslijediti staru sisačku biskupiju godine Gospodnje 109.

(Hrvoje Hitrec: Zagreb - hrvatska prijestolnica)

Nastavak u slijedećem broju HRVATSKA ISKRE

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

Hrvati po svijetu

Australija:

Sedam hrvatskih obitelji u Canberri ostalo bez kuća

ZAGREB, 21. siječnja - Vjetar koji puše brzinom od 65 kilometara na sat i temperature više od 35 stupnjeva i dalje pogoduju širenju najvećeg požara u povijesti Australije. Vatra je već došla u krug od osam kilometara od australskog glavnog grada, a u Canberri je izvanredno stanje na granici kaosa. Ljudi krajnjim snagama gase požarišta, a panika se širi bez obzira na pozive građanima da ne očajavaju.

"Prema našim informacijama do sada je izgorjelo oko 450 kuća, a više od 2500 ljudi je evakuirano", izjavio je u utorak Mladen Ibler, hrvatski veleposlanik u Canberri. "Hrvatsko je veleposlanstvo tri kilometara od požarišta i zasad nije ugroženo. Cijelim se gradom širi dim i smog. Slike su zaista strašne", kaže Ibler.

Do sada je sedam hrvatskih obitelji, od oko 4000 Hrvata koji žive u glavnom gradu Australije, ostalo bez krova nad glavom. Na sreću nitko nije stradao, iako je mnogima izgorjela imovina i - što posebno pogoda naše ljude - nenadoknadive uspomene poput obiteljskih

BERNARD LUKETICH PREDSEDNIK HRVATSKE BRATSKOJ ZAJEDNICE U Zagreb dogodne dolazi 2000 iseljenika

Punih 25 godina američki Hrvat Bernard Luketich predsjedava Hrvatskom bratskom zajednicom, najvećom i najutjecajnijom iseljeničkom organizacijom Hrvata u SAD-u i Kanadi koja danas broji oko 87 tisuća članova. Utemeljena je 1894. godine, sa sjedištem u Pittsburgu, gradu koji je s prijelaza 19. u 20. stoljeće bio i najmnogoljudniji "hrvatski grad", a cilj je bio jasan: očuvati posebnosti hrvatske kulture i pomoći iseljenicima. U tome su i uspjeli, a priznanje je ovih dana uslijedilo i od predsjednika Republike, Stjepana Mesića koji je Luketichu dodijelio visoko državno odličje "Red kneza Trpimira s ogrlicom i Danicom" zbog promicanja Hrvatske u Americi.

Što vama osobno znači dodijeljeno državno odličje?

- Prije svega, to je velika čast i radost. Ali ne samo za mene osobno, već i za cijelu Hrvatsku bratsku zajednicu koja radi na očuvanju veza s Hrvatskom. Sve što smo radili i sve što radimo jest za dobrobit Hrvatske. I ova je nagrada svojevrsan most između nas iseljenika i domovine za koju smo vezani i lijepo priznanje za sve te godine rada.

Što danas veže Hrvate u iseljeništvu za "stari kraj" - Hrvatsku?

- Obiteljske i rodbinske veze su vrlo čvrste i njeguju se. Američki Hrvati zainteresirani su za sva događanja u Hrvatskoj, mogu reći da su i sve zainteresiraniji. Veze jačaju i to kroz humanitarne aktivnosti Zajednice i kulturno - umjetnička društva. U Zagrebu će se tako iduće godine održati i najveći hrvatski tamburaški festival na kojem očeku-

MOLITVENOM DORUČKU U WASHINGTONU NAZOČILI I HRVATI

WASHINGTON, 6. veljače (Hina) - Molitvenom doručku u četvrtak u Washingtonu nazočilo je i nekoliko predstavnika hrvatskog političkog i medijskog života. Na 51. Nacionalnom molitvenom doručku na kojem su, pored predsjednika Georgea W. Busha, sudjelovali najviši američki dužnosnici, predstavnici političkog i religijskog života te strani predstavnici, bilo je i nekoliko osoba iz hrvatskog političkog i medijskog života.

Molitvenom doručku nazočili su među ostalima hrvatski veleposlanik u Washingtonu Ivan Grdešić, Vilim Herman iz Hrvatske socijalno-liberalne stranke, Ivić Pašalić iz Hrvatskog bloka, Jure Radić iz Hrvatske demokratske zajednice kao i Davor Glavaš, direktor zagrebačkog ureda Irex, američke ne-vladine organizacije koja promiče slobodu medija.

"Ovo je vrijeme iskušenja za našu zemlju", rekao je Bush obraćajući se nazočnima. On je kazao kako su Sjedinjene Države suočene s iračkim režimom i prijetnjom terorizma. "Dok Amerika prolazi kroz ovo odlučujuće razdoblje, ima stvari na koje možemo računati. Možemo imati povjerenja u karakter američkog naroda", kazao je on.

fotografija i sl. Požar je progutao i vrijedne biblioteke, umjetnička djela koja su iseljenici, kolekcionari godinama prikupljali. Hrvati su nakon subotnjeg najstrašnijeg dana koji je odnio i četiri ljudska života, pokrenuli inicijativu da se organizirano uključe u akcije pomoći nastradalima. Organiziran je sastanak hrvatske zajednice u Canberri, a slijedit će prikupljanje pomoći za one kojima je sada potrebna.

Solidarnost se osjeća u cijeloj Australiji i svijetu. Svakodnevno stižu zrakoplovi koji prevoze sve ono što je nastradalima ovaj trenutak najpotrebnije. Apeli da se ne paničari iz minute u minute se emitiraju putem svih medija, a u nekim dijelovima grada vatrogasci samo bespomoćno gledaju kako vatra i dalje hara. Zapovjednik vatrogasaca Peter Lucas-Smith i sam izjavljuje da osam kilometara nije daleko u teškim uvjetima, visokih temperatura i snažnog vjetrova. Nitko u ovom času ne može prognozirati daljnji razvoj događaja. Upućen je apel svim stanovnicima Canberre da brane svoje kuće i da se evakuiraju tek onda kada takva naredba stigne. (CroatianWorld.Net)

jem dolazak oko 2.000 iseljenika. Bit će to velik događaj.

Pomoć koja je Hrvatskoj pristizala u novcu ili stvarima mjeri se u milijardama dolara.

- I dalje ćemo raditi na humanitarnim akcijama. Pokrećemo još jednu kampanju prikupljanja novca, time ćemo i obilježiti godinu, a svrha je pomoć bolnici u Rijeci.

Kakve su veze Hrvatske bratske zajednice s Maticom iseljenika?

- S Maticom nas veže više od 50 godina tijesne suradnje i u svim važnijim pitanjima Hrvatska se bratska zajednica oslanjala upravo na Maticu, kao glavnu sponu između nas i Vlade. Matica je također jako puno napravila na promidžbi kulture, posebno tamburaške glazbe koja mnogo znači iseljenicima.

Od proteklog tjedna ste hrvatski državljani.

- I to je za mene značajna stvar, još jedan simbol zahvalnosti hrvatske države za sve ono što je Hrvatska bratska zajednica napravila.

(Večernji 10.siječnja)

U Njemačkoj 82,6 milijuna stanovnika; Hrvata 223 tisuće

WIESBADEN, 5. veljače - Prema podacima Saveznog ureda za statistiku u Njemačkoj sada živi 82,6 milijuna stanovnika što je oko 170.000 više nego u istom razdoblju prošle godine. Iako je broj umrlih sa 828.541 smrtna slučaja još uvijek viši od broja rođenih (734.475 novorođenih), broj stanovnika raste zahvaljujući pojačanom useljavanju u Njemačku. U prošlog je godini useljenički suficit iznosio nešto više od 200.000 osoba.

Među 7,3 milijuna stranaca koji žive u Njemačkoj još je uvijek najviše, 1,5 milijuna, onih koji posjeduju tursku putovnicu. Na drugom mjestu se nalaze državljani Srbije i Črne Gore sa 627.000 dok hrvatski državljani s 223.000 stanovnika predstavljaju šestu po redu najveću useljeničku skupinu iza Talijana, Grka i Poljaka. Vlada Gerharda Schroedera je 1. siječnja planirala uvesti useljenički zakon koji je trebao regulirati useljavanje prilagođeno potrebama društva ali je zbog otpora saveznih pokrajina u kojima je na vlasti demokršćanska Unija u gomjem domu parlamenta Bundesratu zakonska procedura vraćena na početak. (Hina, 6. 2.)

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

(Izjava savjesti hrvatskih novinara)

DEKLARACIJA O POLOŽAJU HRVATSKIH NOVINARA

Mi, hrvatski novinari, okupljeni u Udruženju novinara Republike Hrvatske, držimo potrebnim, na temelju osobne, ljudske i profesionalne savjesti novinarskog poziva objaviti hrvatskoj javnosti ovu deklaraciju, kako bismo upoznali naše sugrađane sa stvarnim stanjem novinarske struke u Hrvatskoj. Savjest nam nalaze reći istinu o uvjetima i okolnostima, te društvenim, političkim i financijsko-egzistencijalnim pritiscima pod kojima danas djeluju novinari u Hrvatskoj. Naša je obveza javnosti, koja prati nas novinarski rad i ima pravo na objektivnu i pravovremenu informaciju, reći istinu o tomu za koga rade i čiji interes zastupaju novinari u Hrvatskoj. Vrijeme je za profesionalno priznanje kako je novinarstvo u Hrvatskoj založilo etiku svog poziva kao hipoteku političkim podobnostima, društvenim povlasticama i svakodnevnoj bespoštednoj borbi za "koricu kruha", koju mnogi novinari više dana u tjednu jedva mogu i platiti, dok se drugi plaćeni od svojih političkih pokrovitelja razbacuju povlasticama. Tako, dok jedni novinari prestaju pisati, jer im je onemogućeno pisanje i svakodnevni novinarski rad, drugi novinari koriste taj položaj svojih kolega kako bi naplatili svoju šutnju i odmak od profesionalne etike i standarda novinarske struke.

Od nas se danas u Hrvatskoj, potajice, na privatnim sastancima traži šutnja kao cijena našeg društvenog i profesionalnog statusa. Ucenjuje nas se preživljavanjem ukoliko nastavimo biti društveni kritičari ili kritika javnosti. Otpuštaju nas i politički nam brane raditi, uz pomoć različitih mehanizama, ukoliko ne pristanemo biti samo "igračići" pojedinih interesnih skupina, političkih partija, financijskih ili stranačkih moćnika, dužnosnika vlasti ili samodopadljivih quasi društvenih autoriteta i veličina koje "izbacuje" korumpirani i potrošeni sustav. Novinarsku profesionalnost zamijenila je novinarska poslušnost. A odlučimo li se za profesionalni neposlušni završavamo bez posla, gladni, bez osnovnih sredstava za preživljavanje. Novinari su danas u Hrvatskoj životno, egzistencijalno ugroženi ukoliko nisu pripadnici društveno prihvaćenih lobija. Svaki glas kritike, grubo rečeno, kažnjava se gladi. Zato, općenito u novinarskim krugovima možemo sve češće čuti kako se "isplati biti poslušni". Poslušnost u svakom slučaju štiti od nezaposlenosti i gladi. I osigurava toliko sanjane društvene povlastice. Plaćeni novinari u Hrvatskoj su samo oni poslušni novinari. Nagrađivani novinari u Hrvatskoj su samo oni poslušni. Biti profesionalan novinar u Hrvatskoj je preskupo, jer se plaća gladi i siromaštvom.

Novinari se u Hrvatskoj boje raditi svoj posao u duhu profesionalne etike, jer takvo novinarstvo prije ili kasnije nekom "stane na žulj", osigurava kritičnu javnost i informiranost građana, te sprječava političke i bilo kakve interesne manipulacije javnošću. Naravno, takvo novinarstvo smetnja je mnogim interesnim lobijima u Hrvatskoj, te su kod nas stvoreni uvjeti u kojima se novinare svakodnevno egzistencijalno ucenjuje, plaši otkazima i neimaštinom kako bi ih se držalo u poslušnosti i pokornosti. Šutnja se u Hrvatskoj osigurava svim raspoloživim sredstvima, a najbolje se plaćaju laži, montirane priče i novinarski (medijski) reket. Novinari su u Hrvatskoj postali, na taj način, zastrašujuće oružje interesnih lobija i centara političke moći. Etika novinara zamijenjena je instinktom lešinara. Novinari i novinarstvo potpuno se kompromitiraju kako bi pružili utočište potrošenim političkim moćnicima, korumpiranoj državnoj birokraciji i "novim" bogatašima koje je u medijima "zapovijedeno" štiti pod svaku cijenu, jer od njihovih se reklama dobro živi. Postoje u redakcijama cijeli spiskovi poduzeća, poduzetnika, banaka i stranih predstavništava o kojima je novinarima naređeno da "ne smiju loše pisati", a koji uvelike financiraju vlasnike i urednike pojedinih medija, pa i pojedine novinare. Novinari i mediji u Hrvatskoj stvorili su vlastitom korumpiranošću zaštićeni sloj moćnika u Hrvatskoj, koji su na taj način nedodirljivi svakoj kritici i pogledu javnosti uopće. Umjesto da budu antikorupcijsko sredstvo, novinari su postali jedna od najkorumpiranijih struka u Hrvatskoj. Naravno, oni koji nisu pristali na takvo kompromitiranje struke danas su ili bez posla ili sa stotinjak eura mjesečnih prihoda od honorara koje primaju svakih šest mjeseci.

Novinare se ucenjuje redovitim plaćom, socijalnim i zdravstvenim osiguranjem, preživljavanjem, kako bi ih se moglo koristiti u propagandne svrhe moćnika svih boja. U hrvatskim medijima postoje tajni popisi podobnih i nepodobnih novinara, onih koje se smije zapošljavati i objavljivati i onih koje se ne smije zapošljavati i objavljivati. Postoje liste novinara koji su podobni i s kojima vlast preporučuje suradnju. Prema jednakim kriterijima određuje se novinarima i javnosti dostupnost informacija. Podobni novinari na povlašten način dobivaju informacije, dok oni drugi (nepodobni) otvoreno dobivaju zabrane akreditacije u službenim institucijama i organizacijama. Niti jednom nepodobnom novinaru vlast ne omogućuje akreditaciju za praćenje rada institucija vlasti. Naprotiv postoje interne naredbe da se nepodobnim novinarima onemogućava pristup informacijama. U tom kontekstu najteža je pozicija slobodnih ili nezavisnih novinara, koje Vlada RH službeno niti ne priznaje, te ne

moгу biti akreditirani za praćenje rada službenih institucija vlasti, niti na preporuku strukovnih udruga čiji su članovi.

Zakoni koji reguliraju medijski prostor i rad novinara donose se po narudžbama interesnih lobija vlasnika i "pokrovitelja" medija i izdavačkih kuća, gotovo uvijek su usmjereni zaštitu poslovnih interesa izdavača, te političkih i financijskih interesa poduzetničkih i političkih krugova. Novinarima, pogotovo onim neposlušnim onemogućeno je svako sudjelovanje i radu na zakonima i prijedlozima vezanim uz struku. Taj posao odrađuju zatvorene grupe podobnih novinara u režimskim institucijama, skriveno od očiju javnosti. Takav je i slučaj s nedavnim prijedlogom zakona o Hrvatskoj RTV.

Ovakvu korumpiranost i kompromitiranje novinarske struke i novinara u Hrvatskoj prepoznali su i građani koji više ne vjeruju novinarima niti medijima.

Mi, hrvatski novinari, članovi UNRH, ne želimo pristati na ovakvo stanje novinarske struke, niti na kompromitirani društveni status novinara u Hrvatskoj. Držimo kako je potrebno hitno prekinuti s ovakvom praksom i vratiti novinarskoj struci u Hrvatskoj dostojanstvo i čast javnog poziva i zadaće hrvatskih novinara. Moramo vratiti dostojanstvo i ugled hrvatskom novinarstvu i hrvatskom novinaru. Hrvatskim građanima se javno ispričavamo zbog stanja u koje smo dovedeni mi novinari. Jer ovakvim stanjem novinarske struke i položajem novinara u Hrvatskoj u konačnici najviše su oštećeni građani kojima je uskraćeno pravo na objektivnu i pravovremenu informaciju, kojima je onemogućeno pravo da u novinarskim člancima "čuju i drugu stranu". Ispričavamo se zbog obmana hrvatske javnosti u ime onih novinara koji su svoj poziv shvatili kao sredstvo političke, karijerističke trgovine. Mi preuzimamo javnu odgovornost, umjesto dosadašnje neodgovorne šutnje. Naša je odgovornost najveća prema onoj istini koju se bojimo pisati ili pristajemo na uredničku (vlasničku) naredbu da o toj istini ne pišemo. Živa savjest našeg poziva ne ostavlja mjesta takvim dvojicama. Prihvaćamo se zadatka istine umjesto "istine po zadatku", to je izazov našoj profesionalnoj časti.

U Zagrebu, siječnja 2003.

Udruženje novinara Republike Hrvatske - UNRH
e mail: unrh@net.hr

Pretvorba, nastavak sa stranice 10.

zemljišta i objekata. HFP je s Dubrovačkom bankom razmjenjivao i dionice Libertasa, a iz raspoložive dokumentacije revizori nisu mogli ustanoviti razloge zamjene. HFP je bez odluke Upravnog odbora zamjenjivao dionice i s mirovinskim fondovima umanjujući dio koji njemu pripada, samo u ovom slučaju riječ je o minusu od 2,41 milijuna kuna.

ULJARA MAKARSKA

Pretvorba je obavljena po zakonu, ali privatizacija nije. Nakon pretvorbe 108 malih dioničara držalo je 44,1 posto vlasništva, da bi 97 dioničara prenijelo svoja prava Anti Topiću koji je s tim paketom imao 74,65 posto kapitala. HFP je Topiću 1997. odobrio promjenu roka otplate dionica uz klauzulu da će ugovor biti raskinut zakasni li s plaćanjem 30 dana. Fond je ugovor morao raskinuti već u siječnju 1998., no učinio je to tek koncem travnja 2000. Topiću je ostalo 52,1 posto otplaćenih dionica. Uljara je uključena i u FAO projekt, ta je organizacija namjeravala poduprijeti razvoj maslinarstva, no donirana tehnologija nije aktivirana.

(Slobodna Dalmacija 3.veljače)

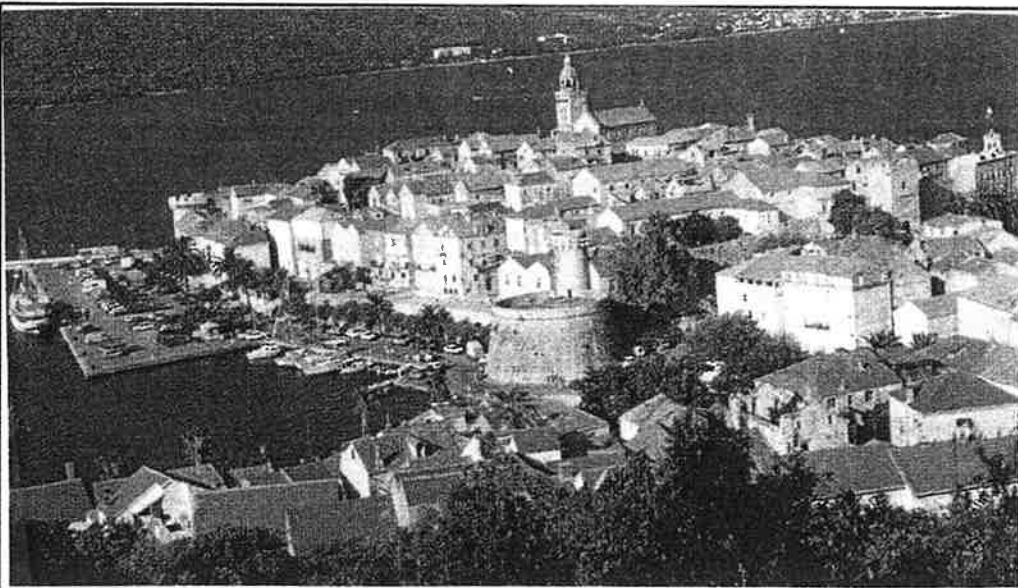

Preporučujemo Vam:
Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X4 (905) 629 8415

Pogled na grad Korčulu

dvije kule: viša i vitkija Mala kneževa kula, te nešto niža, a šira, Velika kneževa kula, koja datira iz 1483. godine. Na suprotnom kutu kamenoga grada, prema istočnoj luci, nalazi se Kula svih svetih ili Rampada iz 1493. godine.

U gradskom parku Hober podignuta je 1908. godine kapela Gospe od Lourdesa. Na vrhu brjega, nalazi se Forteza, engleska obrambena utvrda Fort Wellington, podignuta 1813. godine. Sačuvali su se ostaci zidina, a danas je tu telekomunikacijska postaja. Odavde se pruža lijep vidik na korčulanski arhipelag i na otok Mljet.

Južno od grada Korčule je park-šuma Hober, površine 25 ha, koju čine alepski bor i pinija, te makija. To je zaštićena park-šuma, u kojoj se ističu pojedinačni piramidalni i horizontalni čempresi, cedrovi, kanarski borovi i agave.

Kao otok s dugom brodograđevnom tradicijom, Korčula je dala brojne moreplovce i svjetske putnike, od kojih je najznamenitiji Marko Polo. Potječe iz trgovačke obitelji. Rođen je 1254. godine u Korčuli, a umro je 1324. godine u Veneziji. Godine 1271. zaplovio je prema Kini. Došavši u Kinu postao je pouzdanik kana Kublaja i ostao punih 17 godina u njegovoj službi. Za to vrijeme proplovao je cijeli Daleki Istok i upoznao tamošnje ljude i običaje. Prilika za povratak ukazala mu se je 1292. godine, pa je u Veneciju stigao potkraj 1295. godine. Tri godine kasnije sudjelovao je u pomorskoj bitci između mletačkog i genoveškog brodovlja kod Korčule. Tada je bio zarobljen, pa je u zatvoru svoje priče o dalekim putovanjima povjerio prijatelju, koji ih je zabilježio i u knjizi objavio na francuskom jeziku. Polov putopis kasnije je služio i za izradu zemljopisnih karata Azije. Da je obitelj Polo podrijetlom s Korčule svjedoči jedan dokument iz XV. stoljeća, a u gradu je i kuća obitelji.

Luka Korčula najveća je luka u Pelješkom kanalu. Sastoji se od zapadnog i istočnog pristaništa. Zapadni je dio gradske luke siguran od vjetrova iz jugoistočnih (SE) i jugozapadnih (SW) smjerova, a zbog valova koji donosi sjeverozapadnjak (NW) preporuča se napustiti sidrište i prijeći u istočni dio korčulanske luke ili u uvalu Luka.

Jedno od poznatijih mjesta na Korčuli svakako je Vela Luka, mjesto opje-

Korčulanski vinski aduti: Ptica je u kljunu donijela lozu na otok

Vodič objašnjava: "Eto što vam je grk! Ako vas njegovi maligani ne uspavaju - otvaraju vam srca."

Oduvijek su se na otoku Korčuli poštovali vinogradi i vino, a o tome, uz ostalo, svjedoči i Korčulanski statut iz 1407. godine, u kojemu je bilo zapisano da "...zakupnik gubi sav prihod od vinograda ako zanemari predviđeno poslovanje", a čak je pisalo i nešto zastrašujuće da se "...onome tko namjerno ošteti vinograd odsiječe desna ruka"....

Ovo je odlomak iz jedne Vjesnikove vinske serije od prije 30-etak godina, a njih je u tome nizu s otoka bilo dvije - jedna iz Lumbarda o čuvenom vinu "Grk", a druga iz Čare i Smokvice o čuvenoj sorti "Pošip". Kad se govori o kvalitetnim bijelim vinima ne može se zaobići sorta grk, koji se proizvodi u korčulanskom mjestu Lumbarda, te nešto malo oko Čare i Smokvice te na Mljetu.

Što se tiče porijekla imena "grk" ima o tome nekoliko verzija, od one da su navodno stari Grci donijeli na Korčulu tu lozu, pa mu odatle i ime, zatim da mu ime možda potječe od njegova gorkasta okusa, a je to duhoviti dodatak proizvođača i, posebno, ljubitelja toga vina da je to "najslađa

vano pjesmama poznatih pjevača. Vela Luka je uz Blato, najveće naselje na otoku, a bila je naseljena već u prahistoriji. Smjestila se na zapadnom dijelu Korčule, u dnu prostranog istoimenog zaljeva. Mjesto ima godišnje prosječno 2671 sunčanih sati. Nekada je bilo tipično poljoprivredno naselje, a danas je sve više važno otočko gospodarsko središte, s brodograđilištem, tvornicom za preradu ribe, uljarom...

Velalučki zaljev dubok je i razveden. Zbog prirodnog položaja i otoka Ošjak (otoka ljubavi) i Prozid, Vela Luka je dobro zaštićena od svih vjetrova.

Ne smijemo završiti ovaj članak o ovom prekrasnom hrvatskom otoku, Korčuli, a da ne spomenemo biljke ili životinje, koje obitavaju na tom otoku. Južni potkovnjak (šišmiš) i mali potkovnjak ubrajaju se u rijetke životinje, koje još žive u špiljama na Korčuli. Rijetke biljne vrste su žuta kokica, kačun četverotočkasti, svi iz porodice orchidaceae, te žilj.

Koliko bi još mogli reći o Korčuli! Moja prijateljica, koja često odlazi u Korčulu (blago njoj), govori kako je mjesto Korčula drugi Dubrovnik. Jednom mi je i rekla kako joj je Korčula ljepša od Dubrovnika. Zamislite onda kako je taj gradić lijep! I koliko god smo mi Hrvati ponosni na ovaj otok, oni koji žive tamo ne mogu a da ne pjevaju o ljepoti mjesta gdje žive. Sjećate li se one pjesme "Vela Luka.", koja govori ono što svaki Korčulanin osjeća (a mi svi ostali Hrvati dobro razumijemo) "Tek sad vidim što mi znači Vela Luka, more, ti, uspomene će mi samo ostati...."

(Hrvatski otoci)

Viteška igra "Moreška" s Korčule igrana je po cijelom svijetu

gorčina na svijetu"! Trsje grka raste na pjeskovitu tlu i tako ima dva izvora grijanja - sunce s neba i topli ili vrući pjesak odozdo. Osim grka u Lumbardi raste i jedna od vrsta plavca, ali nekad je bio običaj (valjda i danas) da se to vino upotrebljava za piće kod kuće i za težake, a grk ide u prodaju, dok se privatno "pije uglavnom u iznimnim prigodama".

Iz grada Korčule svakodnevno su, dakle prije 30-tak godina, priređivani izleti u Lumbardu s napomenom organizatorima da je glavno u programu "fiš piknik" uz- grk. Kad bi krenuo brod pun izletnika međusobno su razgovarali samo parovi a na povratku iz Lumbarde svi pjevaju, grle se i ljube, svatko svakoga poznaje....

Nekako po sredini otoka su "mala mista" Smokvice i Čara, mala "fizički", ali velika po - vinu, posebno sorti pošip, jednom od naših najstarijih zakonom zaštićenih vina. Zovu ga još i pošipica, a o imenu i porijeklu te sorte zna se vrlo malo ili nimalo, osim što jedna legenda kaže da je još u staro grčkom vremenu jedna ptica donijela u kljunu sjeme te loze i pustila ga u polje kod današnje Čare i Smokvice....

(Vina Dalmacije)

Hrvatski otoci:

Korčula, smještena u južnom dijelu Dalmacije, sa 276 četvornih kilometara površine šesti je po veličini hrvatski otok. Okružuje ga arhipelago malih otočića. Dugačak je 46,8 kilometara, a širok je od 5 - 7 kilometara. Najviši vrh otoka je Klupca (569 metara).

Prema posljednjem popisu stanovnika iz 1991. godine, otok je brojio 17.250 stanovnika, pa je među najgušće naseljenim otocima na Jadranu. To je zaista sunčani otok - godišnje bude do 3000 sunčanih sati. Središnja je godišnja temperatura zraka 16 Celzijevih stupnjeva.

S punim se pravom može reći i da je Korčula otok spomenika. Nastanjen je na samom početku mlađeg kamenog doba. Iz te daleke prošlosti pronađeni su tragovi ljudskog života na području današnje Vela Luke, na lokaciji Pinski rat, gdje je istraživana Vela špilja u kojoj su pronađeni dragocjeni arheološki nalazi. Naseljavanje otoka Korčule, kao i cijelog jadranskog pojasa, povijesno se prati od IV. stoljeća prije Krista. U to vrijeme Grci s otoka Knida u migraciji prema Jadranskom moru naseljavaju istočni dio otoka Korčule, zvan Korkyra Melaina, te u današnjoj Lumbardi osnivaju grčku koloniju. Uz grčke koloniste na otoku mješaju se ilirska plemena Japodi, Histri, Liburni te plemena Dalmati. Potkraj III. stoljeća prije Krista dolaze u osvajačke pohode Rimljani. Dolaskom Hrvata u VII. st. i kasnije, Korčula dobiva dominantno slavensko stanovništvo, pretežito s područja Neretvanske doline i zapadne Hercegovine.

Ali, ne treba zaboraviti ni venecijanski utjecaj, posebice u samom gradu Korčuli. Još su 1265. godine Korčulani u svom statutu pokazali koliko su vodili brigu o naseljavanju. Naime, statut propisuje: "Isto tako određujemo ako tko sagradi kuću u gradu s vapnom, neka bude njegova ako je drži mimo jednu godinu. Ali ako taj tijekom te godine ne boravi u gradu da bi u njoj stanovao, kao što to čine drugi građani koji u gradu stanuju, neka (je) izgubi."

Zacijelo je i to pridonijelo da je otok Korčula iskakao iz slabe naseljenosti hrvatskih otoka, jer su na četvoronom metru živjela 72 stanovnika. Inače, najviše je ljudi živjelo na otoku početkom XX stoljeća. Prema popisu iz 1910. godine bilo je 20.340 stanovnika. Demografska slika bila bi bolja da nije bilo čestih emigracija. Osobito velik odlazak Korčulana bio je dvadesetih i tridesetih, a onda šezdesetih i sedamdesetih godina XX. stoljeća. Kako se odlazilo, pokazuje ovaj primjer: 1926. godine u blatsku luku Prigradicu doplovio je prekoceanski brod i ukrcao 1800 Korčulana. Za otok s dvadesetak tisuća duša to je bio u jednom danu odljev od 10 posto stanovništva. Danas Korčulana ima u svim dijelovima svijeta, u Sjevernoj i Južnoj Americi, Australiji, pa potom u Zapadnoj Europi, tako da ih je u iseljeništvu nekoliko puta više nego na otoku.

Prema administrativnoj i teritorijalnoj podjeli Hrvatske, otok Korčula je u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Sam otok ima tri općine: Smokvicu, Blato i Velu Luku i grad Korčulu, kojemu pripadaju naselja Lumbarda, Žrnovo, Pupnar, Račišće i Čara. U skladu s prirodnim karakteristikama, turizam je značajna grana privredivanja otoka, koja stimulira i druge djelatnosti, poljoprivredu i trgovinu. Blato, najveće otočko mjesto, iako je u središtu kopnenoga dijela otoka ima nekoliko izlazaka na more: Prižbu, Gršćicu i Prigradicu, pa je na putu da uskoro doživi snažniji turistički zamah. U Veloj Luci, uz četiri hotela, postoji

Korčula

već uhodan zdravstveni turizam, posebno koristan reumatičarima zbog ljekovitog morskog mulja. Turizam je razvijen i u drugim korčulanskim mjestima, Lumbardi, Smokvici, Pupnatu, koji imaju male lučice s plažama.

Oko 35 posto otočne populacije bavi se poljoprivredom. Glavna je kultura maslina, koja ovdje daje prvoklasno ulje. Slijedi vinova loza, s nekoliko prepoznatljivih sorti: grk, pošip, rukatac, bratkovina, babi. Velike su mogućnosti uzgoja voća i povrća, jer na otok je doveden vodovod iz doline Neretve.

U kulturne posebnosti spadaju i dvije najpopularnije narodne igre: Kumpanija iz Blata i Morška iz Korčule, koje se desetljećima izvode ne samo u Hrvatskoj, nego i u cijelom svijetu gdje god žive iseljenici s Korčule.

Od tradicionalnih umijeća i zanimanja Korčulana, na prvom su mjestu brodogradnja i moreplovstvo. Povijesni podaci govore o korčulanskoj brodogradnji već u XIV. stoljeću. Početkom XVII. stoljeća korčulanski brodograditelji osnivaju bratovštinu. Oni koji su emigrirali osnivaju brodogradilišta u Rusiji, Americi, Egiptu i Turskoj. U novije vrijeme korčulansko središte za jedrenjake bilo je u Račišću. Brodogradnja je, osim u gradu Korčuli, razvijena i u Veloj Luci.

Mjesto Korčula

Korčula je središte, ali ne i najveće mjesto otoka. Grad leži na poluotočiću, uska ga prevlaka "drži" uz otok, i okružen je zelenilom. Kao srednjovjekovni grad ima jedan od najstarijih statuta u Hrvatskoj, napisan na latinskom 1214. godine. U njemu i njegovim dodacima opširno su poglavlja koja reguliraju ribolovni red i red u trgovini i preradi ribe. Statut određuje i položaje na kojima ribu mogu loviti domaći, a gdje strani ribari.

Stari dio Korčule opasan je zidinama u kojima je početkom XVI. stoljeća živjelo oko 6000 stanovnika, ali je 1529. godine kuga pranjebrala grad. Neobarokne skaline vode u stari dio grada. Tu je kameni stup s natpisom iz 1592. godine u spomen na trojanskoga junaka Antenora, vjeruje se, osnivača grada Korčule.

Dalje se ide kroz Kopnena vrata i Revelin. Uskom uzdužnom uličicom najprije se stiže do malog trga prvoj popločenoj površini u Korčuli 1569.

godine. Tu je gradska vjećnica, prizemlje s arkadama je iz 1520. godine, a kat je dograđen 1866. godine i bio povezan s Kneževim dvorom, podignutim u XIV. stoljeću. Preko puta je crkva sv. Mihovila, koja se prvi puta spominje početkom XV. stoljeća, a obnovljena je 1615. godine.

Kula Mali Revelin svoj je današnji izgled dobila 1599. godine. Uzdužnom uličicom stiže se do trga s katedralom sv. Marka. Od prvotne katedrale iz XV. stoljeća sačuvane su samo apside triju brodova, gotička je građevina završena krajem XV. stoljeća, u prijelaznom stilu iz gotike u renesansu. Uz katedralu, za koju je kupolu i ciborij dovršio poznati korčulanski graditelj Marko Andrijić, nalazi se i crkva sv. Petra, koja se prvi puta spominje 1338. godine i najstarije je sačuvana crkva u gradu.

Nasuprot katedrali je palača Ameri, građena u stilu kićene gotike s vrtom. Do nje je palača Gabrielis, jedna od najljepših korčulanskih palača s početka XVI. stoljeća. U njoj je danas Gradski muzej. Na sjevernom vrhu poluotoka je kula Zakrjan (Kerjan) iz 1481. godine, a uz rub pristaništa na zapadnoj obali, kula Barbarigo (Bokar) iz 1485. godine. Zapadnom stranom uz obalu stiže se i do dominikanskog samostana s dvobrodnom crkvom sv. Nikole, čiji je stariji brod završen 1505. godine. Na tom su potezu i Morska vrata, a dalje

Korčula, gradska vrata

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

TEROR INTERESNOG PRIOPĆIVANJA Hrvatska je u cijelosti opustošena neviđenim, organiziranim i planskim medijskim subverzivnim djelovanjem

MEDIJSKO TROVANJE

Danas u Hrvatskoj gotovo su svi mediji u službi režimske promidžbe. Oni su prokomunistički, provladini i plaćenički. Hrvatska nema slobodne, neovisne i hrabre medije. Rijetki su hrabri, neovisni i moralni novinari i ta manjina nema mogućnost primjerenog istupa u medijima. Tim novinarima sloboda rada je sputana ili posve onemogućena. Informativna istina nedovoljno je dostupna, nedovoljno naglašena i do krajnosti onemogućena.

U komentaru 'Glasa Koncila' od 2. veljače, "(Pred)izboma godina - izazov za katolike" ukazuje na sve probleme loše informiranosti i upozorava kako su vjernici katolici uvijek pozvani na sebi vlastit način i u okviru društveno-pravnog poretka, boriti se za boljitak, za opće dobro, za hrvatski narod i sve građane članove hrvatskoga društva. U sadašnjem povijesnom času od većine hrvatskih katolika zahtijeva se osobiti napor za doseganje opće političke kulture bez koje nije moguće 'Češćifirati' političku retoriku i političke poruke koje već sada sve više uzimaju maha, u perspektivi budućih izbora. A u čemu je ustvari problem? "Odgovaranje na taj povijesni izazov svakako je vjernicima katolicima veoma otežano, jer se ne mogu osloniti na hrvatska sredstva društvenog priopćivanja koja su često upregnuta u političke interese pojedinih skupina i zbog toga neobjektivna, pristrana i propagandistička" - jasno o stanju u medijima poručuje 'Glas koncila'.

'Hina' 5. veljače prenosi mišljenje hrvatskog komunikologa Pavla Novosela o pogoršanju stanja medijskih sloboda, koji kaže kako u našim javnim glasilima nije na djelu cenzura, nego sofisticirane manipulativne tehnike, koje većina ljudi nije kadra prepoznati kao laž. To je među ostalim i prešućivanje, objašnjava Novosel, zatim svrhovito redanje obavijesti - drogranje svijesti senzacionalističkim događajima i napisima, isticanje senzacija krupnim pismom i na druge načine, zatim interpretacija obavijesti kakva će nekome odgovarati, krivotvorenje anketnih rezultata postavljanje "javnosti" usmjerenih pitanja i tomu slično. Političkim analitičarima i savjesnim promatračima, te strašne manipulacije posve su jasne i uočljive već cijeli niz godina. A Novosel kaže kako se ponekad u javnosti javlja hipoteza o nekakvoj urođenoj masovnoj mediji i kaže: "Sve se događa kao po dogovoru, odnosno kao da su na djelu upute nekoga 'tajnog promidžbenog CK', u ovisnu položaju novinara, odnosno njihovu strahu da ne izgube svoja mjesta ili čak dobiju otkaz." Ističe kako više zabrinjava što se svijest naših građana oblikuje u skladu s vrijednostima 'dirigističkog kapitalizma', koje nemaju nikakve sveze sa zajedničkim životom, obitelji, solidnim stvaralačkim radom, moralom i slično. To je, nesumnjivo, jedna vrsta 'tiha trovanja', koje je mnogo ozbiljnije i dublje od puka manipuliranja - neka vrsta 'povampirenog inženjersva duša', poznatog iz davnih staljinističkih vremena." - kaže Novosel.

POMOĆ I INTERESI

Stanje informativnih medija u Hrvatskoj uočavaju i neki strani novinari. Tako Jeffrey T. Kuhner, pomoćnik urednika u Washington Times-a, 7. veljače u 'U.S. The national review', pod naslovom 'Ustali iz groba', opisuje stanje u Hrvatskoj: "Protekle tri godine u hrvatskim se državnim medijima (uključujući i televiziju) vodi sustavna kampanja koja za cilj ima ukaljati ugled hrvatskih domoljuba. Istaknuti antikomunistički pisci i novinari otpušteni su iz novina, a zamijenili su ih ljevičarski pisci plaćenici, koji deklamiraju vladina stajališta u pogledu gotovo svih pitanja. Klasični primjer ovoga istaknuti je hrvatski časopis 'Globus'. 'Globus' redovno objavljuje članke i uvodnike koji više podsjećaju na komunističku 'Pravdu' u hladnoratovskom razdoblju, nego moderni zapadni informativni časopis. Pisci u 'Globusu' u svoje članke često umeću netočne činjenice i izmišljene izjave kako bi vodili kampanju ocmjivanja vladinih protivnika. Kao što mi je to jedan novinar u Zagrebu bio kazao: 'često pozivaju ljude zbog intervjua, no bez obzira na to što ta osoba kaže, tiskaju priču koja njima odgovara, bez obzira na istinu.' Gordan Malić, jedan od istaknutih neostaljinista časopisa, ustvrdio je da bi Mesićev i Račanov režim trebao otpustiti sve konzervativce iz državnih medija. Nažalost, njegova stajališta dijele mnogi drugi ljevičari, i u tisku i u vladi, koji nastoje nametnuti ideološku uniformiranost, nalik onomu iz Titova doba, kada se od novinara očekivalo da funkcioniraju kao glasnogovornici komunističke partije." Jeffrey T. Kuhner izvršno prepoznaje metode rada režimskih novinara i politiku američkih utjecaja na ovim prostorima.

'HRT web vijesti' 12. veljače prenose informaciju kako je Američka akademi-

ja za razvoj i obrazovanje izabrala 13 hrvatskih nevladinih organizacija za dodjelu pomoći od po 100 tisuća dolara za provedbu dvogodišnjeg programa. Među izabranim organizacijama su poznate anacionalne i globalističko-liberalne nevladine udruge. Ukupna potpora američke novčane dotacije tim udrugama u Hrvatskoj iznosi 6 milijuna US\$. Matematički proizlazi da spomenutih 13 udruga dobiva ustvari 1,3 milijuna US\$, a nije rečeno što će se učiniti s preostalih 4,7 milijuna US\$ američkog financiranja u hrvatskoj predizbornoj godini. Ovu vijest prešućuje 'Večernji list' kao najtiražniji tiskani dnevnik u Hrvatskoj! I za prošle izbore u Hrvatskoj američka je vlada financirala razne nevladine udruge pomoću kojih je direktno utjecala na instaliranje sadašnje vlasti u Hrvatskoj. Većina aktivnosti tih udruga bila je usmjerena na rastakanje hrvatskih domoljubnih i nacionalnih vrijednosti, šireći liberalno-globalističke ideje i projekte, pod parolom edukacija birača, radionica, nadgledanja demokracije i kontrole izbora itd. Demokracija sigurno nije roba koja bi smjela funkcionirati na tržišnom načelu ponude i potražnje. Dapače, takove su aktivnosti u Americi najstrože zabranjene, no američka politika to ipak radi u tudioj zemlji!

SRIJEČAVANJE ISTINE

U Hrvatskoj postoji i Udruga novinara Republike Hrvatske - UNRH. O njoj se medijski puno manje zna od režimskog Hrvatskog novinarskog društva - HND. Upravo UNRH u svojim dokumentima jasno ukazuje kako informacije nisu dostupne svim novinarima podjednakim uvjetima. Radi se o selektivnoj dostupnosti informacija čime se projektirano manipulira medijima i novinarima, provociraju društveni incidenti, stvara se model novinarstva poput 'medijskog linča' umjesto instrumenta i mehanizma javnog informiranja i javnog dijaloga. Već dulje vrijeme UNRH putem svojih apela upozorava: "Umjesto da se privatizacijom medija u hrvatskoj postigne sloboda javne riječi kao suprotnost izolacionističkom jednopartijskom jednomu postignao se sasvim suprotan (dez)informativski društveni učinak: Od terora udruženih društvenih neistina i laži, neprimjetno smo zavedeni u totalnu bijedu neistina i laži privatnog medijskog terora. "Hrvatska je u cijelosti opustošena neviđenim i za sada nekažnjenim, organiziranim i planskim medijskim subverzivnim djelovanjem!" - kaže se u izvješćima UNRH-a. Stoga se konferencije za tisak spomenute udruge novinara u potpunosti ignoriraju od strane režimskih sredstava priopćavanja.

Iako ljudi u Hrvatskoj djelom već osjećaju problem, političke veličine su i dalje zaslijepljene svojom taštinom, tvrdoglavošću, nepovjerenjem, inatom, nepopustljivošću, čak i neinformiranošću. S jedne strane djeluje težnja hrvatskog puka k materijalizmu pod svaku cijenu, s druge strane korumpiranost upravljanja medijima i manipulacija informacijama i s treće strane doniranje stranog kapitala za posebne namjene utjecaja kroz tzv. 'nevladine organizacije'. Ustvari to je mito i korupcija stranim kapitalom za antihrvatsku 'petu kolonu'.

Ostaje glavno pitanje - kako potaknuti kritičnu masu naroda, ukazati na propast koja slijedi ako se dalje nastavi tim putem. Čini se da su i mnoge domoljubne političke stranke već umrežene ljudima koji za mogućnost dolaska na vlast kalkulantski postupaju i samoljubno nastupaju, iniraju svojom servilnošću stranim interesima, rastaču i unose skepticizam u narod. Stvara se privid kako je politika samo osobni interes, iako bi politika trebala biti bitka za opće dobro i trebala bi se voditi dosljedno interesu opstojnosti naroda. No zasada se provode samo metode opisane u knjizi 'Protokoli Sionskih mudraca'. Ujediniti domoljubnu većinu glasača u jednu listu upravo je protivno uputama iz te knjige, koju mnogi smatraju osnovom malverzacija i destruktivnih političkih djelovanja. Po tom modelu upravo se mora sve razjediniti i sva su sredstva dozvoljena za postizanje totalnog kaosa i pasiviziranja ljudi koji će tražiti spas u distanciranju od politike i bojkotu prilikom izbora. Novom svjetskom poretku, koji ne poznaje moral, etiku, vjeru i naciju, upravo to je i cilj! Mala se Hrvatska već dugo nalazi u tom opakom žrnju rastakanja i pasivizacije. Izlaz iz toga su časni, moralni i poštenu domoljubni pojedinci. Oni su pozvani tumačiti uzroke i posljedice takovih uvezenih i režiranih stanja. Zato treba osloboditi medijski prostor časnom i analitičkom novinarstvu.

Damir Borovčak
damir.borovcak1@zg.tel.hr

ČETIRI MJESECA BEZ IZVRŠNE VLASTI: OHR OPET ODBIO SUGLASNOST ZA NOVE MINISTRE

Federacija BiH i dalje bez vlade

SARAJEVO - Nakon brojnih konzultacija i iščekivanja Federacija BiH ni nakon četiri puna mjeseca od općih izbora nije dobila vladu. Nova federalna vlada trebala je biti imenovana u petak na sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, međutim, jutarnje konzultacije na relaciji Ured predsjednika FBiH - OHR završene su nakon 13 sati pismom predsjednika FBiH Nike Lozančića predsjedatelju Zastupničkog doma Muhamedu Ibrahimoviću i zastupnicima da se nisu stekli uvjeti za održavanje sjednice na kojoj je trebala biti potvrđena nova vlada FBiH. U svome pismu, koje je zastupnicima pročitao predsjedatelj Zastupničkog doma, predsjednik FBiH Niko Lozančić je kazao kako "nažalost, unatoč svim nastojanjima, nije u mogućnosti dostaviti odluku o imenovanju vlade FBiH". Lozančić je istaknuo kako u petak do 13.15 sati nije dobio potrebne suglasnosti OHR-a za sve osobe koje su kandidirane za sastav nove vlade FBiH, a za koje je na vrijeme zatražio te suglasnosti, zbog čega nije u mogućnosti donijeti odluku o imenovanju vlade FBiH.

Predsjednik FBiH u pismu je izvjestio Zastupnički dom kako je "mnogo čudnih okolnosti pratilo i još uvijek prati proces provjera budućih ministara". - Nije mi drago što smo tim zakulisnim igrama opterećeni u samom početku našeg rada, a osobito jer se time dovodi u pitanje šuma provedba prijeko potrebitih reformi u BiH, naveo je Lozančić, istaknuvši kako su nastojanja da se uspostavi vlast koja će ponuditi odgovore i rješenja za mnogobrojne i složene probleme koji opterećuju građane dovedena u pitanje u "centrima moći koji su izvan našeg utjecaja i iz kojih nam ovih dana stižu kontradiktorne poruke".

Predsjednik vlade Republike Srpske pozvao Karadžića na predaju

BANJA LUKA - Predsjednik vlade Republike Srpske Dragan Mikerević pozvao je jučer srpskog ratnog vođu Radovana Karadžića i sve ostale haške optuženike na dobrovoljnu predaju, obećavši im u tom slučaju jamstva vlade RS-a za obranu sa slobode. To je prvi put da jedan predsjednik vlade RS javno poziva Karadžića da se dobrovoljno preda. - Pozivam sve osumnjčene, pa i Radovana Karadžića, da se predaju i u tom slučaju jamstva će dobiti od ove vlade RS za obranu sa slobode - rekao je Mikerević u Banjoj Luci nakon sastanka s američkim ambasadorom za pitanja ratnih zločina Pierreom Richardom Prosperom. Mikerević je rekao da kapacitete domaćih institucija treba ojačati, preciziravši da to podrazumijeva "jaču suradnju MUP-a i Obavještajne službe RS-a s policijom Europske unije i SFOR-om". Dodao je da će to pridonijeti i ekonomskom rastu RS kroz pomoć EU i SAD-a. - Vlada RS smatra da ni jedan pojedinac nije vrijedan naroda, ni RS-a, i odlučili smo se za progres jer je to uvjet za budući ekonomski rast ovog područja - rekao je on, naglasivši da u tom smislu očekuje da "naše institucije, posebno obavještajne, odrade svoj dio zadatka", čime će se unaprijediti i borba protiv kriminala, korupcije, trgovine ljudima i drogom.

Prosper je naglasio da je ključ svega "dovođenje Radovana Kradžića i ostalih optuženika pred lice pravde". On je istaknuo da je Karadžić "prepreka napretku RS" i da je "žalosno da stanovništvo i narod RS nose teret" toga pojedinca. Prosper je kazao da je Mikerević izložio najefikasniji koncept suradnje, koji, pored hapšenja Karadžića, podrazumijeva i jačanje domaćih sudskih institucija za procesuiranje ratnih zločina, što je vlada SAD-a spremna pomoći i financijski i tehnički. (Slobodna Dalmacija)

EUROPSKA UNIJA PRIJETI OTKAZIVANJEM POMOĆI BOSNI I HERCEGOVINI

SARAJEVO - Europska je unija zaprijetila da će obustaviti svu financijsku i

VAPAJ IZ TAMNICE - HRVATI U ZENIČKOM ZATVORU TVRDE DA SE REPRESIJA NAD NJIMA JOŠ I POVEĆALA

Abu Hamza, strah i trepet KPZ Zenice, nametnuo je Šerijat svim zatvorenicima

Krajem ljeta i početkom jeseni prošle godine iz zeničkog Kazneno-popravnog zavoda stizale su vijesti koje su plijenile pozornost javnosti u BiH, posebno hrvatsku. Jer, skupina zatočenih Hrvata je upozoravala na nemoguće uvjete u kojima žive, a zatvorski život im, tvrdili su, višestruko otežava njihova pripadnost katoličkoj vjeri i hrvatskoj nacionalnosti. Nažalost, nakon medijske halabuke i svih mogućih posjeta, zatvorenici Hrvati su "izborili" mogućnost čitanja jednog hrvatskog dnevnog lista i mogućnost da u zatvorskoj kantini kupe i proizvode (konzerve) sa svinjskim mesom.

Teške optužbe

Sve drugo je ostalo isto, a "pobunjenici" su čak i "okajavali svoje grijeh" jer su ih, samo sada perfidnije, "na zub uzeli" stražari i ekstremni zatočenici mus-

"Ne želeći na početku ovoga mandata opteretiti federalnu izvršnu vlast neprincipijelnim i neargumentiranim diskvalifikacijama te dovesti u pitanje naše jasno opredjeljenje za provedbu reformi prije svega u oblasti fiskalne politike, carinske službe i i PDV-a na razini države za koje smo preuzeli obvezu pred građanima BiH, želim vas osobno i sve zastupnike još jedanput zamoliti za posebno razumijevanje", naglasio je Lozančić u svome pismu.

Na kraju pisma Lozančić je zatražio od predsjedatelja da se zasjedanje Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, koje nije bilo ni počelo, odgodi do "vremena kada će nam biti omogućeno da ispunimo svoju ustavnu obvezu imenovanja vlade FBiH". Lozančić je u izjavi medijima u četvrtak bio najavio kako neće biti nikakvih zapreka za imenovanje nove federalne vlade. Prema neslužbenim informacijama, osim kontradiktornih stajališta u svezi s imenovanjem aktualnog mandatar Ahmeda Hadžipašića za federalnog premijera, OHR u predloženom sastavu nove vlade nije dao suglasnosti na imenovanje kandidata za nove ministre obrane i financija.

Sjednica Zastupničkog doma na kojoj je trebala biti imenovana nova federalna vlada tako nije ni počela, kada će biti održana nije rečeno, tako da će Federacija BiH i njezini i građani i dalje biti u iščekivanju rješavanja brojnih životnih pitanja, dok je u drugom, manjem bh-entitetu vlada već uveliko u funkciji provođenja izvršne vlasti. (Slobodna Dalmacija 8.2.)

drugu pomoć Bosni i Hercegovini ako se do 19. veljače u BiH ne postigne suglasnost o uvođenju poreza na dodanu vrijednost (PDV) te o jedinstvenoj carinskoj administraciji. Na mogućnost prekida svake vrste pomoći državnog i entitetske premijere u BiH upozorio je posebnim pismom europski povjerenik za vanjske odnose Chris Patten. Ostvarenje te prijetnje moglo bi zaustaviti sve planirane reforme, dogovorene između međunarodnih predstavnika i novih bosanskohercegovačkih vlasti.

Iako su oba entiteta suglasna s potrebnom uvođenja PDV-a, politički čelnici iz Republike Srpske zahtijevaju da se novi porezni sustav zadrži na entitetskoj razini. Planovi visokog predstavnika Paddyja Ashdowna i međunarodnih financijskih institucija, koje presudno utječu na kreiranje ekonomske politike, potpuno su drugačiji. Oni, naime, baš kao i vladajuće strukture u Federaciji BiH, inzistiraju na uvođenju PDV-a na državnoj razini kako bi se harmonizirala porezna politika u zemlji. Istovjetne su razlike u stavovima i kad je posrijedi kreiranje carinske politike u BiH. Sadašnja su rješenja takva da sva mjero-davnost za carinsku politiku pripada entitetskim carinskim upravama i vladama. Zagovornici objedinjavanja carinskog sustava tvrde da bi se time stvorila učinkovitija struktura, koja bi bila u stanju spriječiti carinske utaje, zbog kojih BiH godišnje gubi stotine milijuna eura. Srbi, međutim, upomo odbijaju spajanje dviju entitetskih carinskih uprava.

Ako se zahtjevi iz Pattenova pisma ne ispune do 19. veljače - što je vrlo vjerojatno, očekivati je da će visoki predstavnik Paddy Ashdown iskoristiti svoje ovlasti i nametnuti odluku o PDV-u na državnoj razini, kao i odluke o stvaranju jedinstvene carinske strukture. No, u tom će se slučaju možda izbjeći sankcije EU, ali će kredibilitet novih bosanskohercegovačkih vlasti u očima međunarodne zajednice biti znatno umanjen. Ambiciozan plan ekonomskih, pravnih i političkih reformi, koje je najavila nova vlada, tako bi mogao pasti već na prvoj prepreci. (Večernji list 26.1.)

limani, članovi vehabijskog pokreta. Drugim riječima, tresla su se brda, a rodio se miš. Da je to tako da se zaključiti iz pisma kojega smo posredstvom srednjobosanske Stožerne udruge za zaštitu identiteta i hrvatskih nacionalnih interesa dobili od skupine Hrvata zatočenih u zeničkom kazamatu. Na devet rukom ispisanih stranica izneseno je niz teških optužaba na rukovodstvo KP zavoda, na odgojitelje i stražare, na ekstremne muslimane zatočenike, ali i na jedan broj Hrvata koji, za bolje zatvorske uvjete života i rada, za svoje nalogodavce odraduju prljave poslove cinkarenja, maltretiranja, pa čak i premlaćivanja svojih sunarodnjaka.

U pismu se tvrdi kako je zatvorski smještaj nomiran za 492 osobe, a zatvornika zna biti i više od 700. Među zatočenicima je 20-tak Hrvata koji

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

Jakob Marušковиć brani slobodu Dubrovnika

Kad vijeće vijećahu lijepa čestita gospoda,
Dubrovčani mladi
Koga mi će učiniti u cara za poklisara.
Lijepo vijeće vijećahu od jutra do prava po dna,

Plemići junaci;
I u vijeću učiniše Jakoba Maruškovića,
Jakoba su spravili u cara za poklisara,
Mladi Dubrovčani.

Kad je došao u cara u čestitoga,
Lijepo ti se biješe svijetlu caru poklonio,
Plemić dobar junak;
I njemu se bijaše svijetli care poklonio.
"Harači ti sam donio os bijeloga dduborvnika
Čestitoga grada."

Ali care oholi Jakovu odgovaraše:
"Ja ti neću harača od grada od Dubrovnika
Vlasteline mladi,
Nego ključe ja hoću od grada od Dubrovnika;
A čuo sam, Jakobe, druzi mi su povidjeli,
Vlasteline mladi!

Da ste grada Dubrovnika drugim gradim 'ogradili,
Da ste posred grada lijepu kulu sagradili,

Vlasteline mladi;
Ja sam čuo, Jakobe, druzi mi su kazovali,
Da imate, Jakobe, lijepo polje konav'osko,
Da je polje konavosko vele čudno i široko,
Tu će biti, Jakobe, konjim mojim trkalište
Vlasteline mladi!

Ja sam čuo, Jakobe, druzi mi su kazovali:
Da imate, Jakobe, lijepu župu Žrnovnicu,
I u župi Žrnovici, zadovoljne hladne vode."
Sve Jakobe slušaše, ma ništa ne odgovaraše
Mudar vlasteline.

Neg' mi ide na temu svjetlu caru odgovarat:
"Sve je care, istina za istinu što govoriš

Moj dragi gospodaru,
Da smo grada Dubrovnika drugim gradom ogradili,
Mi smo ga ogradili za veliku za nevolju

Moj care,
za nevolju veliku od dužda od mletačkoga;
a što, care, govoriš od kule od Dubrovnika,
ni to ti nijesu lagali, što su tebi govorili;
a što, care, govoriš od polja od konav'oskoga,
da je polje konavosko čudno i široko;
ne bi bilo u njemu ni do podne konjem trave;
a što, care, govoriš za župu za Žrnovicu;
župa ti je župa Žrnovica sve krupno kamenje;
konje ćeš polomiti a junake pogubiti.
A što, care, govoriš za ključe od Dubrovnika
Ključa teni ne dasmo bez krvi i bez nevolje,
Neg' bismo se odvrgli pod drugoga gospodara,
Pod drugoga gospodara, svijetla kralja španjulskoga."
A kad je Jakoba car čestiti razumio

Vlastelina mlada,
Tad mi ide gledati na vezire oko sebe,
Da delongo pogube Jakoba Maruškovića;
Ma imaše Jakobe svoga dragog pobratima;
Svojega pobratima, pašicu Sokolovića;
Golema junaka;

Na njega je pobratim desnijem okom namignuo;
A on se Jakobe od pogleda domislio;

Vlastelin mladi,
Ter mi se je uzvrgo na svojega konja dobra;
Te na konju ubježe u lijepo Drenopolje.
A pak pođe pašica svijetlom caru govoriti:
"Je li se kadgod našlo pod nebom na cmaj zemlji,

Moj care oholi,
Da mi se poklisar dubrovački pogubio?
Glas ti će puknuti na sve bande na četiri;
Da si htio pogubiti velevrijednoga poklisara?"

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

Okrugla tvrđava Minčeta dominira nad gradom Dubrovnikom

Ali care oholi pašici odgovaraše:

"Bre Sokoloviću:
A davori, davori, pašica Sokoloviću,
Čini, slugo pašica, sve, što mi je tebi drago,
Moja vrijedna slugo!
Ma lijepo te gospoda dubrovačka podmitiše."
Tad mi je (car) uzeo trides' Turak' velicijeh,
Te mi ih je poslao u bijelo Drenopolje;
"Povrati se, povrati, Jakobe Maruškoviću,
Vrijedan vlasteline!

Ter se hodi pomiri svijetlijem carom i vizjerom."
Ali junak Jakobe Turcim' odgovaraše:

Mudar vlastelin:
"Da su meni ostale pred carom crne oči,
ja se ne bih nikada svjetlom caru povratio."
Od tolek se dignuo ka lijepu Dubrovniku,
Zdravo dođe Jakobe na Ploče od Dubrovnika,

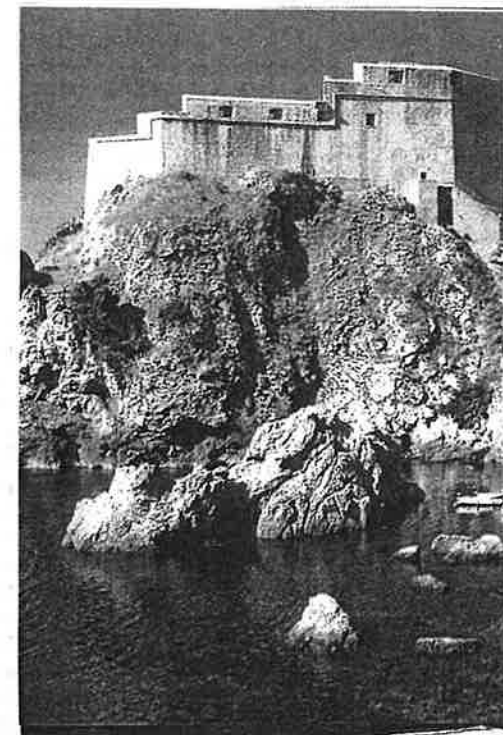
A veselje učiniše sva gospoda Dubrovnika.
A manje se ne može svjetlu caru učiniti,
Neg' se bješe smirio s svom gospodom dubrovačkom.

Starohrvatska bugarsčica

Napomena o pjesmi:

Pjesma je uzeta iz Bogišićeva Zbornika Starih narodnih pjesama.

Dubrovnik je bio u vječnoj opasnosti s jedne strane od Turaka, s druge strane od Mlečana. Radi toga je morao voditi miroljubivu politiku prema sultanima, a kadkada podmićivati i njegove vezire. Diplomacija Dubrovnika bila je veoma oštromna i uspješna. Njoj u prvom redu imali su Dubrovčani zahvaliti svoju slobodu. Mehmedpaša Sokolović bio je prijatelj i zagovornik Dubrovnika.

Dubrovnik - monumentalna tvrđava Lovrijenac

Nošnje jadranskih otoka i priobalja

Na zapadu Hrvatske, u području koje se proteže od Istre do dubrovačkog primorja, uključujući i sve otoke, prevladava jadranski stil nošnje, premda se, osobito u muškoj odjeći, susreću i pojedini elementi dinarskog stila. Oni svjedoče o nekadašnjim seobama stanovništva iz zaleđa na obalu i otoke. Tijekom stoljeća uobličile su se tu i mnoge inačice, dopunjujući osnovni tip odjeće nekim lokalnim posebnostima.

Tako se i u Istri ženska nošnja sastojala od platnene košulje preko koje se nosila suknja otkana od vune smeđih ovaca. No, ovdje su suknji dodani i rukavi, ali ušiveni samo na jednoj strani. Za toplijeg vremena žene ih ne bi oblačile, već su visjeli niz leđa podvučeni pod pojas. Istrani su pak nosili hlače uskih i dugih nogavica od bijelog sukna u kombinaciji s prslukom i kratkim kaputom od smeđeg sukna.

Među nošnjama gornjodjadranskih otoka upada u oči žensko pokrivalo s Krka. Uska, duguljasta tkanina ovija se oko glave i različito slaže, ovisno o

Poseban način pokrivanja glave uskom, dugačkom tkaninom, Jurandvor, otok Krk

područje srednjeg Jadrana glavu pokrivali plitkom, pustenom crvenom kapom, što je jedan od elemenata dinarskog stila. Ta je kapica na Rabu i Pagu toliko smanjena da posve gubi funkciju pokrivala, postajući neke vrste ukrasom. Muškim je ukrasima pripadala i naušnica, koju se rado nosili na jednom uhu.

Kad je već riječ o ukrasima, duž cijeloga je primorskog područja prevladavala uporaba vrijednoga, vrsno izrađenog nakita, kojim su se

Žene s otoka Mljeta

kitile djevojke i žene. Zlatne i srebrne ogrlice dopunjene privjescima, broševi (poludragim kamenjem), te maštovito uobličene naušnice bile su proizvodi zlatarskih obrtnika iz jadranskih gradova. Osim plemenitih kovina nosio se i nakit od crvenog koralja, lovom i obradom koje-ga su se do najnovijeg doba bavili stanovnici otoka Zlarina.

Na blagdan sv. Ante (13. lipnja) u Pridvorju, Konavle

Na srednjo-dalmatinskim otocima Šoltui, Braču, Hvaru, pa i Korčuli seljački je način odijevanja pretrpio jak utjecaj građanskoga odjevnog stila. U tome se posebno ističe nošnja Orebiča na poluotoku Pelješcu, mjesta istaknutih pomoraca. Orebička je ženska nošnja upravo primjer kako se na staru odjevu shemu naciepljuju novi, posve tuđi dodaci, kao što su lepeze, umjetno cvijeće, nojevo perje i sl. Nasuprot tome, rustikalni se stil zadržao na Lastovu i Mljetu, gdje opet prevladavaju nabrane suknje od domaćega modrog, crvenkasto-smeđeg ili crnog sukna. Posebnost mljetske odjeće je kapica od bijele tkanine urešena sprijeda skromnim crvenim ili crnim vezom, a straga čipkom.

Na području nekadašnje Dubrovačke republike, kao i na Korčuli pažnju plijene muške nošnje. Uz hlače sredozemnog tipa, mekih nabora, visećeg tura i kratkih nogavica, nose se bijele vunene dokoljenice. Preko košulje oblače se kratki prsluci dubokih preklopa te gomiji haljete bogato urešeni gajtanima, vezom i pozlaćenom žicom. Nošnji pripada i širok pojas od raznobojne svile, u čemu se nazire trag nekadašnje razvijene trgovine između Dubrovnika i istočnoga Sredozemlja. U osobito svečanim zgodama muškarci su se zagrtali i kabanicom s kapuljačom napravljenom od crvenoga sukna. Prilika da se uživa u raskoši te odjeće tradicionalna je svečanost sv. Vlaha održavana 3. veljače u Dubrovniku kao i viteške igre "Kurpanija" i "Moreška" popraćene s plesom s mačevima, koje se priređuju svake godine na Korčuli.

(Hrvatske narodne nošnje)

Preporučujemo Vam....

modernage glass inc.

Window Walls - Curtain Walls
Glass - Glazing - Mirrors
Store Fronts - Entrance Ways

239 Bering Avenue
Toronto, ON, M8Z 3A5

Tel.: (416) 233 5880
Fax: (406) 233 6092

svoju nacionalnu i vjersku pripadnost ne skrivaju i ne negiraju, te deset-petnaest Srba. Hrana, odnos i ponašanje službenih osoba, interna TV, pozdravi..., sve je, tvrdi se u pismu, islamizirano i na silu se nameće i nemuslimanima. - Svi nemuslimani su prisiljeni živjeti po muslimanskim zakonima koji su u KP zavodu na snazi. To nam pada čak teže i od same kazne koju izdržavamo - navodi se u pismu i tvrdi kako vebabije vrše pritisak i na ostale muslimane da prihvate njihova ekstremna pravila ponašanja.

Zatočeni Hrvati federalnog ministra pravde Zvonka Mijana ocjenjuju licemjerom jer je o stanju u KP zavodu Zenica obmanjivao javnost. Prema njihovim tvrdnjama, oni Hrvati koji su skupili hrabrost ukazati na sve ono što proživljavaju doživjeli su novi, čak i gori, samo sada perfidniji progon. U prljave igre, uz ministra Mijana, navodno se uključio i Željko Bošnjak, federalni inspektor, pokušavajući "kupiti" povlačenje zahtjeva za premještanje u druge zatvore koje su uputili Hrvati.

"Trpi i šuti"

Nakon što oni to nisu učinili i nakon već spomenutih napisa u medijima o stradanju Hrvata u Kazneno-popravnog zavodu u Zenici, nekoliko njih, a posebno prof. Željko Goluža, Davor Bandur i šimun Radoš, doživjeli su nova maltretiranja i verbalna šovinistička i nacionalistička maltretiranja.

Prof. Željko Goluža je "radi lekcije koju nije savladao" izgubio posao knjižničara s obrazloženjem odgojitelja Drage Matića da je "zloupotrijebio radno mjesto", a premješten je iz sobe sa tri u sobu sa 20 zatvorenika. Doživio je prijetnje "rezanja jezika i skraćivanja za glavu", a odgojitelj Mugdin Mucić mu je psuovao Ustav, Dayton, jednakopravnost ..., na što se Goluža pozivao tražeći svoja prava.

Iz istih razloga Davor Bandur uz stalne verbalne prijetnje i uvrede dva puta je fizički napadnut, a napadači su mjesto kazne nagrađivani puštanjem na vikend, dok je Marko Pranić, zbog tvrdnje da je zatvor muslimanski, bez odobrenja suda ispitivan u Policijskoj upravi Zenica, a "zaradio" je i kaznu od deset i dvadeset dana samice.

U zatvoru se, također se tvrdi u pismu, bez ikakvih posljedica kliče Osami bin Ladenu, a zatočene vebabije rade što hoće i imaju daleko povoljniji tretman od ostalih. Strah i trepet zatočenim Hrvatima je mudžahedin, zloglasni Karaj Kamel Abu Hamza koji rado priča (a važno je da tu priču čuju Hrvati) o svojim ratnim podvizima u srednjoj Bosni i "šikljanju krvi" zaklanih Hrvata.

GRAVRILO PRINCIP OPET SE VRAĆA U SARAJEVO

Sarajevo se priprema povijest staviti ispred etničkih podjela i ponovo postaviti spomenik ubojstvu koje je ime ovog grada pronijelo svijetom, dugo prije njegovog stradanja u bosanskom ratu 1990-ih. Urežani otisci stopa na mjestu na kojem je student i radikal, Gavrilo Princip, ubio austrijskog nadvojvodu Franju Ferdinanda, potaknuvši tako početak Prvog svjetskog rata, ponovno će biti izloženi. Spomenik će biti vraćen 10 godina nakon što su pločnik na kojem su bili urežani otisci raketiranjem uništili bosanski Srbi. Ubojstvo iz 1914. Sarajevo je učinilo poznatim u cijelom svijetu, dugo prije Zimskih olimpijskih igara 1984. i opsade koju je grad pretrpio između 1992. i 1990. godine, kazao je dužnosnik gradske uprave, Ramiz Kadić. "Duguje mo ovaj spomenik svijetu", dodao je.

Ipak, s njim se ne slažu svi Sarajlije. Za neke, Princip je bio srbijanski patriot. No drugi smatraju da je bio terorist koji ne zaslužuje da ga se pamti - a pogotovo ne sada kada je Zapad obznanio 'rat protiv terorizma' pojedincima koji ubijaju zbog svojih ideala. Prisjećajući se bosanskog rata, koji je trajao od 1992. do 1995., i terorističkih napada na SAD 11. rujna 2001., kritičari tvrde kako Sarajevu ne treba spomenik 'srbijanskom teroristu'. 'Ako 11. rujna smatramo terorističkim činom, kako drugačije promatrati čin Principa, koji ne samo da je ubio neprijatelja nego i njegovu trudnu suprugu?', kazao je Edo Armutović, predsjednik Zelenih beretki, udruge veterana bosanskog rata. No Kadić i drugi tvrde kako otisci ne slave osobu nego globalni povijesni događaj.

'Sarajevo je poznato u čitavom svijetu po ovom događaju... a mi smatramo kako je krajnje vrijeme da se ovaj spomenik, zbog kojeg su ovdje dolazili turisti, vrati na mjesto na kojem je stajao prije', rekao je, dodajući kako bi lokalne vlasti uskoro mogle odobriti ovaj projekt.

Otisci, urežani u betonu, ponovno će biti vraćeni na mjesto na kojem je Princip ispalio sudbonosne hitce, odmah pored muzeja posvećenog ovom ubojstvu. Memorijalna ploča već je postavljena na vanjski zid muzeja. Bajro Gec, dugogodišnji kustos muzeja, kazao je kako će nova izložba nepristrano prezentirati ubojstvo i kako neće ponavljati pokušaje iz razdoblja komunizma, da se ubojstvo prikaže kao patriotski čin a Princip kao srbijanski nacionalni heroj.

'Takvoj je interpretaciji nedostajala valjana potvrda povijesti',

- Trpi i šuti jer se na pritužbe i upozorenja uopće ne obazire ni ravnatelj dr. Hidajet Jabandžić. Na djelu je klasična islamizacija, a tko se tomu suprotstavljao šikaniran je, premlaćivan. Život mu je ugrožen, tvrdi se u pismu te se navode imena premlaćenih (a nad nekim od njih je pokušao protuprirodni blud, neki su opljačkani ...): Zoran Čeko, Niko Rađenović, Zlatko Crvenković, Jozo Bulić, Ivica Artnagić, Milomir Tepeš, Darko Radinović, Dragan Stanković, Dragan Bojić, Zoran Maleš, Davor Bandur, Darko Martinović i Miroslav Dabić. Uz niz drugih optužbi na račun rukovodstva Kazneno-popravnog zavoda te na račun "odgojitelja" i čuvara, te ekstremnih muslimana kojima se ekstremizam tolerira, u pismu se kaže kako Hrvati u zatvoru proživljavaju neizdrživu torturu.

Islamski internat

- Mi jesmo grješnici, za to smo osuđeni od suda sudskom kaznom zatvora, ali mi ovdje robujemo robiju na desetu. Jer, ovo nije zatvor, ovo je logor najgorih vrste. Ovo je mučilište hrvatske i kršćanske duše. Ovo je internat islama - navodi se u pismu i ističe kako već duže vremena bezuspješno traže premještanje u zatvore u Mostaru, Orašju, Busovači ... - Molimo vas pomozite nam kako bi ostali živi i pri zdravoj pameti - vapaji su zatočenih Hrvata u zeničkom kazamatu.

Ucjenjeni Hrvati

Kao organizatore i sudionike u premlaćivanju navode muslimanske zatočnike: Gorana Mevludina, Mensuda Ličinu, Osmara Hodžića ..., te odgojitelja Mugdina Mucića. Naravno, ima ih još ali često ne mogu utvrditi ni organizatore ni izvršitelje i za njih kažu da su "vrhunski majstori zuluma zanata" ...Tvrđi se kako Hrvate "po zadatku" premlaćuju kupljeni ali i ucjenjeni zatočnici hrvatske nacionalnosti: Viktor Dumančić, Milan Turujlija, Darko Petrović i Ivica Ančić, a u ime zatočenih Hrvata izjave, i to lažne, o stanju u zatvoru daju Viktor Dumančić i Đuro Dominković koji su prešli na islam.

Optuženi čuvari

Kao u svoje zlotvore prstom upiru u odgojitelje Amela Alijića (jedino mjerilo ponašanja i vladanja zatočenika za njega je odanost islamu), Mugdina Mucića (uz mnogo negativnog spočitava mu se i korumpiranost), Fadila Hadžovića (navodno činio ratne zločine nad Hrvatima u području Jablanice), Ismeta Mudrova (bio pripadnik zloglasne 7. muslimanske brigade) ..., te na pomoćnika direktora za odgoj i tretman Slavka Marića. (Slobodna Dalmacija 24.1.)

kazao je Gec. 'Na novoj izložbi predstaviti ćemo samo činjenice. Posjetitelji zaključke mogu donositi sami.' Princip je imao samo 19 godina kada je zajedno s drugom Srbom 'Mlade Bosne', pokreta koji se zalagao za stvaranje neovisne države za Slavene Južne Europe, odlučio ubiti nasljednika austrijske krunice, 28. lipnja 1914.

Radikali su bili pod utjecajem ideja prema kojima ubojstvo predstavljalo sredstvo oslobađanja zemlje od okupacije. Mnogi Bosanci osjećali su odbojnost prema austrougarskom imperiju, koji je Bosnu okupirao 1878. a njen teritorij anektirao 1908. Monarhija je optužila Srbiju za organizaciju ubojstva i obznanila je rat toj balkanskoj državi mjesec dana kasnije, što je potaknulo Prvi svjetski rat. Princip i njegovi suučesnici u ubojstvu uhićeni su nakon što se nisu uspjeli otrovati. Princip je umro četiri godine kasnije u zatvoru na teritoriju današnje češke Republike.

Sedam uglavnom muslimanskih udruga ratnih veterana prosvjedovalo je protiv vraćanja Principovih otisaka stopa i zatražili su da se vrati spomenik Franji Ferdinandu i njegovoj supruzi, koji je uklonjen s obližnjeg mosta 1918. 'Gavrilo Princip za neke je bio heroj, no za nas Muslimane nije. Ne želimo da naša djeca i unuci uče iskrivljenu verziju povijesti koja glorificira osobu koja je počinila teroristički čin', kazao je Nedžad Nunić, član Zelenih beretki. 'Ne želimo nove Gavrile Principe, nove ubojice. Želimo pravu istinu', kazao je Nunić. Povijesni udžbenici u dvije autonomne regije Bosne, muslimansko-hrvatskoj federaciji i Republici Srpskoj, ne interpretiraju ovaj događaj i iznose samo to da je on doveo do globalnog sukoba. No Gec je obznanio kako percepcija tog događaja i njegovih sudionika uvelike ovisi o etničkom porijeklu pojedinaca.

'Postoji jasan sukob između ova dva stajališta - sarajevsko ubojstvo kao patriotski čin i sarajevsko ubojstvo kao teroristički čin; Gavrilo Princip terorist i Gavrilo Princip srbijanski nacionalni heroj.'

Goran Kapor, član Demokratske Inicijative sarajevskih Srba, nevladine organizacije, kazao je kako svatko ima pravo na svoje mišljenje, ali ne i na mijenjanje povijesnih činjenica. 'Moje je mišljenje da je Gavrilo Princip bio rođeni Bosanac a Franjo Ferdinand stranac koji je došao dovršiti ilegalnu aneksiju. Nastavak na str. 20

GLAGOLJICA - PISMO NAŠE POSEBNOSTI

Premda je rana hrvatska pismenost i srednjovjekovna književnost trojezična (latinska, staroslavenska, starohrvatska) i tropismena (latinica, glagoljica, ćirilica), najvažnija sastavnica pisane kulture toga doba među Hrvatima upravo je ona glagoljična. Iako nije pismo samo Hrvata, glagoljica je jedino u hrvatskome narodu opstala više od pola tisućljeća, postavši jednom od bitnih oznaka hrvatskoga ne samo kulturnoga nego i nacionalnoga identiteta. Nije stoga neočekivano da je ovih dana Ministarstvo vanjskih poslova, uz istarsku ljestvicu, predložilo i hrvatsko glagoljično naslijeđe za UNESCO-v popis nematerijalne svjetske kulture baštine.

Predstojnika Katedre za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljštvo na Odsjeku kroatistike zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta prof. dr. Stjepana Damjanovića pitamo što bi uvrštavanje na UNESCO-v popis (a konačna se odluka očekuje u drugoj polovici ove godine) značilo za afirmaciju hrvatske glagoljične baštine. - Svjetska verifikacija kulturnih dobara pojedinih naroda kroz UNESCO ima - veli nam prof. Damjanović - dvije osobine: prvo, pomaže individualizaciji naroda i njegove kulture i, drugo, veže taj narod s drugim sredinama. Glagoljica je dobar primjer za obje dimenzije. Ona je, kako je nedavno ustvrdio poznati poljski slavist Leszek Moszynski, simbolički samo hrvatsko pismo, jer se jedino Hrvati potpuno s njom identificiraju. No, glagoljica nas veže i s drugim narodima koji su se njome služili u prošlosti (Bugar, Makedonci, Česi itd.), a djela pisana njome s ranom književnošću zapadnoeuropskoga kruga s kojim dijeli i teme i žanrove. Činjenica je da je na tom pismu stoljećima nastajao dobar dio naše književnosti i to je već verificirano, primjerice, u najboljim svjetskim knjižnicama koje imaju barom jednu ako ne i više hrvatskih glagoljičnih knjiga. Nova međunarodna potvrda kroz UNESCO osnažila bi objektivno vrednovanje hrvatskoga glagoljštva kao vrijednosti svjetske kulture - zaključuje S. Damjanović. (Večernji list, 9. siječnja)

SPOMENDAN IVANA RANGERA

LEPOGLAVA - Budući da je 300. godišnjica rođenja najpoznatijeg freskoslikara pavlinskoga reda brata-laika Ivana Krstitelja Rangera (1700-1753) protekla u posvemašnjoj tišini, ova godina, u kojoj se obilježava 250. obljetnica njegove smrti (27. siječnja), u Lepoglavi je nominirana kao Rangerova godina. U kolijevci "belih fratrov", za koju je vezan njegov najplodniji umjetnički opus i u kojoj su, napokon, i pokopani njegovi posmrtni ostaci, u suradnji Ministarstva kulture, Biskupije Varaždin, Austrijskog kulturnog foruma u Zagrebu, te Grada Lepoglave i gradskih institucija pokrenut je višegodišnji projekt naslovljen "Djelo Ivana Krstitelja Rangera".

Programatsku podlogu za nj izradila je prof. Marija Mirković, najvrsnija poznavateljica stvaralaštva Rangera i pavlinskih umjetničkih radionica, a njegov krajnji cilj jest koncentriranje i prezentiranje dokumentacije o Rangerovu opusu na jednom mjestu, te prikupljanje raznolikog fundusa njegovih djela za trajnu i sveobuhvatnu zbirku koja bi se postavila u dijelu obnovljenog pavlinskog samostana. To je potvrdio i varaždinski biskup msgr. Marko Culej. Naime, nakon što je Vlada RH Katoličkoj crkvi, odnosno Varaždinskoj biskupiji vratila bivši pavlinski samostan u Lepoglavi u kojemu je 147 godina bio zatvor, Biskupija je pokrenula golem projekt njegova uređenja u pastoralni i duhovni centar. Dio prostora predviđen za stalni muzejski postav Rangerovih djela, su prizemne prostorije, u kojima se nekad nalazila samostanska ljetna blagovaonica, u kojoj su se do potresa 1880. godine nalazile Rangerove zidne slike od kojih je dio bio vidljiv još poslije 2. svjetskog rata. (...)

Kao spomendan, 27. siječnja trebao bi se obilježiti i u svim crkvama koje je Ranger oslikao, a njihov broj nije malen. Dekorativnim zidnim slikama koje karakterizira "virtuozni crtež, siguran stil i oseban kolor" on je oslikao crkve i kapele u Lepoglavi, Remetama, Belcu, Štrigovi, Purgu, Kamenici, Gorici, Olimju, zatim apoteku franjevačkog samostana u Varaždinu, naslone korskih klupa u svetištu i na pjevalištu lepoglavske crkve, a možda i crkve u Krapini, Križevcima i Rogatecu.

Izložba pod naslovom "Otvorena nebesa Ivana Krstitelja Rangera" otvoriti će se u lipnju, mjesecu Rangerova rođenja u Tirolu, i biti će otvorena tijekom ljeta i jesenskih lepoglavskih kulturnih zbivanja, kada grad posjećuje najviše turista. Iduće godine priredit će se izložba njegovih marijanskih slika, a u završnoj, 2005. godini održat će se znanstveni skup s ciljem promicanja lepoglavske samostanske spomeničke cjeline. (Večernji list, 11. siječnja 2003.)

BIOGRAFSKI ROMAN O NIKOLI TESLI

U počast 70. obljetnice smrti Nikole Tesle (7. siječnja 2003.), hrvatskog

znanstvenika i izumitelja, dipl. ing. Reinhold Lutzmann iz Münchena objavio je oveći roman: "Izvor energije Tesla". R. Lutzmann naglašava: "Moj roman promotrit će kao malu zahvalnost naciji koja s pravom može biti ponosna što je iznjedrila iznimnu osobnost kao što je Nikola Tesla". Roman "Energiequelle Tesla" ("Izvor energije Tesla") ima 606 stranica, a nakladnik je Argo Verlag iz Marktoberdorfa. Objavljivanje knjige izdavač će pokušati što više afirmirati u inozemnim i domaćim medijima, a predlaže se i upoznavanje Ministarstva kulture RH i HAZU, uz poticaj za njihovo nadležno odlučivanje o prevodenju knjige na hrvatski jezik, te adekvatno promoviranje.

(Vjesnik, 13. siječnja 2003.)

40 GODINA TEHNIČKOG MUZEJA

Tehnički muzej u Zagrebu, kultura ustanova izvanredna značenja i jedinstvena u ovome dijelu Europe, proslavit će 14. siječnja četrdeset godina rada u tijeku kojih je Muzej posjetilo nekoliko milijuna posjetitelja. Muzej je osnovan po uzoru na velike znanstveno-tehničke muzeje u svijetu. Zagrebački je općeg tipa, tj. složeni muzej znanosti i tehnike, za razliku od specijaliziranih tehničkih muzeja koji obrađuju samo jedno područje. Gradsko zastupstvo dodijelilo je lokaciju Trgovačko-obrtničkom muzeju u Zagrebu, pa je otvoren potkraj 1903. u zgradi današnjega Etnografskog muzeja. Taj Muzej je prestao raditi 1919. godine. Tehnički muzej je otvoren na Savskoj cesti 18, na prostoru bivšega Zagrebačkog zbora, u novije vrijeme. Kao rođendanski dar Muzej će građanima i svim posjetiteljima 14. siječnja omogućiti razgledanje Muzeja uz posebna stručna vodstva u Rudnik, kabinet Nikole Tesle i Planetarij, svaki sat (od 10 do 17 sati) te sudjelovanje na interakcijskoj izložbi fizike. (Hina)

STARČEVIĆEVA I MATOŠEVA GODINA

Hrvatska kultura zaklada proglasila je 2003. Godinom Ante Starčevića i Antuna Gustava Matoša te je pozvala sve hrvatske kulturne, prosvjetne, vjerske i druge ustanove, a posebice uredništva časopisa, novina, radija i televizije da se priključe obilježavanju dvojice hrvatskih velikana tijekom cijele godine.

Antu Starčevića (1823-1896), političara, filozofa, književnika i jednog od utemeljitelja moderne hrvatske državotvorne ideje, još za života nazvao je njegov suborac Eugen Kvaternik Ocem Domovine. Antun Gustav Matoš (1873-1914), središnja ličnost hrvatske moderne, autor legendarnog stiha "I dok je srca, bit će i Kroacije", bio je ne samo hrvatski pjesnik nego i pjesnik Hrvatske, jedan od najvećih hrvatskih nacionalista i istodobno jedan od najosvjedočenijih i najuvjerljivijih Europljana.

Gavrilo Princip, nastavak sa str. 17

Bosne i Hercegovine : na dan najvećeg pravoslavnog praznika, kazao je Kapcir. "Prirodno je da je mladić kao što je bio Princip imao potrebu djelovati patriotski", dodao je.

Kapor je kazao kako bi sve spomenike iz tog razdoblja trebalo izložiti tako da nove generacije znaju što se zaista dogodilo. Povukao je paralelu sa Slobodanom Miloševićem, bivšim jugoslavenskim predsjednikom kojeg su Muslimani prezreli kao jednog od glavnih krivaca za bosanski rat. Time je želio kazati kako je mnogim ljudima bilo teško objektivno sagledati postupke kao što je Principov. "Da su Slobodan Milošević i njegova supruga Mira stigli u Sarajevo 1992. i da ih je ubio Musliman, bi li ga Zelene beretke smatrale teroristom? Ili bi ga smatrali herojem", pita se Kapor, prenosi Daria Dito-Sučić. (Novi list 15. siječnja)

Pozivate se na izložbu naive....

Prodajna izložba slika hrvatske naive biti će organizirana u Hrvatskom konzulatu (918 Dundas St. E.) pod pokroviteljstvom Konzulata i Hrvatske bratske zajednice, Odsjek 2000, Zagreb, 1. ožujka ove godine. Otvorenje će biti u 5 sati popodne. Svi ste pozvani. Sva dobit ide u korist djece - žrtava mina u Hrvatskoj. Za daljnju informaciju obratite se Hrvatskom konzulatu na telefon: (905) 277-9051

Gosp. Ivica Elijaš

stupio u vezu s Vatikanom. Oni su već bili dobili obavijest da sam ja službeni predstavnik pa sam nekako isposlovao da sam i od Svete Stolice dobio dopuštenje da slobodno idem po biskupijama u Italiji gdje su me onda biskupi primali i, ako su znali, uputili gdje su logori. Odmah su mi znali reći:

"Vi ste došli za Hrvate, ali tu ima i Poljaka, Francuza...." Bili su jedno obučeni, goli, samo su imali neki haljetak i cipele, a usred zime. Ja sam dao i njima pakete koje sam imao jer mi je Stepinac bio rekao: "Svi smo mi djeca Božja. Pomognite i radite gdje kako možete. Nema razlike između nas i njih. Sve će to Bog uzvratiti. Vi pomognite našim logorašima, ali pomognite i drugima. Rat je. Svi trpe". Pomagao sam i Židovima u tamnicama, zatvorima, logorima. O tome postoji kod mons. Batelje u Postulaturi zahvalnica koju su napisali Židovi da sam im pomagao. Čak sam jednom naišao na "kralja Cigana" i njemu sam pomogao.

Adresa: Gospodin "Sadrži Živežne Namirnice"

U Rimu sam sabrao tamošnje Hrvate pa smo pakirali u kutijama od cipela pošiljke s konzervama, keksima, mlijekom u prahu te ih slali u logore. Malo po malo sam, uz pomoć o. Mandića, složio veliku kartoteku sa svim njihovim imenima. On bi mi bio dao na pr. tridesetak imena i ja sam napravio 30 paketa. Dobio sam natrag zahvale od onih koji su primili, ali se još nekoliko njih javilo da i njima pošaljemo. Kako naši ljudi nisu znali tko to šalje a nisu ni razumjeli talijanski, a na paketima je na talijanskom pisalo: "Sadrži živežne namirnice", onda su adresirali na ime: Gospodin Sadrži Živežne Namirnice, moleći za paket. Svoju sam kartoteku širio jer su pisali i za svoju rodbinu: "Moj brat je tu i tu..., pošaljite i njemu."

"...da, ali bez šajkače i uniforme"

To je tako trajalo do 1944 kad su u Rim ušli saveznici. Već prije sam bio dobio iz Ženeve, od Međunarodnoga crvenog križa poziv da budem savjetnik Međunarodnoga crvenog križa u Rimu. Mislim da je to sredio mons. Juranić koji je živio u Švicarskoj. Nastavio sam s istim radom, ali pod njihovim imenom, i sada i službeno za sve naro-de. Ostao smo dalje u vezi s nadbiskupom Stepincem preko Državnoga tajništva jer sam slao kratke poruke na opata Marconea a on onda nadbiskupu Stepincu. Tamo sam znao napisati kako sam, pa je nadbiskup Stepinac to javljao mojoj rodbini. Kad su saveznici došli Rim, k meni je bio došao ministar Krek, šef Klerikalne stranke Slovenije, i pitao me hoću li nastaviti s karitativnim radom pri jugoslavenskoj ambasadi. Prihvatio sam, ali kad su nakon deset mjeseci preuzeli londonsku vladu Titovi ljudi, više mi se to nije svidjelo. Htjeli su da na glavu stavim šajkaču s petokrakom zvijezdom. Rekao sam im: "Kolaborirati na karitativnom polju, da, ali bez šajkače i uniforme." Onda su me zbog toga počeli proganjati. Morao sam sa ženom i djetetom pobjeći iz Rima u okolici Perugie.

Puna crkva na Stepinčevoj zadušnici

U Argentinu sam otišao 29. rujna 1946., na dan kad je nadbiskup Stepinac izveden pred sud. Tamo sam govorio, kad su me pitali odakle sam, da sam iz Hrvatske. Ljudi su mi govorili: "Vi govorite češki,

Mislim da ih je slao Perinić, premda točno ni dan-danas ne znam.

Zlikovci ili stradalnici

Sve su to tada postale jako zanimljive okolnosti. Dužnost mi je bila pomagati one koji su za Talijane bili neka vrsta zlikovaca i zbog toga su bili u logorima. Ali oni nisu bili zlikovci. To su bili ljudi silom odvedeni iz svojih domova i sela. Trebao sam ih pronalaziti, obilaziti, pomagati im. Sve sam to trebao činiti među Talijanima i među Nijemcima. Ako bih se ja bio predstavljao u Italiji kao predstavnik Caritasa zagrebačke nadbiskupije, pogotovo iz Hrvatske, ne bih bio daleko došao. Onda sam

poljski... Hrvatska, a gdje je to?" To je zemlja nadbiskupa Stepinca, kazao sam im. "A to! Stepinac, znamo za njega", odgovorili bi zatim. Još i danas čuvam izreske iz novina koje su sve pisale o Stepincu: sudski proces, presuda, zatvor, imenovanje kardinalom...

Sve su novine donasale na prvim stranicama vijest da je umro nadbiskup Stepinac. Išao sam k nadbiskupu u Buenos Aires i pitao ga bi li on služio misu zadušnicu za kardinala Stepinca. "Za kardinala Stepinca, kako ne", odgovorio mi je odmah. Onda smo se trebali dogovoriti kada. On je htio da bi to bilo na prvu slijedeću nedjelju jer se bojao da bi crkva bila prazna. "Ako bi mogli, sutra", inzistirao sam. Ne bojte se. Za Stepinca znaju svi, kazao sam mu. I tako je bilo. Crkva je bila tako puna da su mnogi ostali i vani. Hrvata je bilo četrdesetak, ali su i drugi čuli za Stepinca i došli.

"Nisam bježao zbog Stepinca..."

Neprilika zbog Stepinca nisam imao. Bilo je nekih napada na mene. Dobio sam kopiju jednoga članka gdje me je neki Mijatović napao u beogradskom tisku, da sam ja bio ustaški doglavljen u Rimu i da sam bio pod haljama Stepinca. To je pisao bez ikakvih temelja, samo da piše. Poslao sam nadbiskupu Stepincu u Krašić čestitku prilikom kardinalskog imenovanja. Nisam znao je li primio ili nije, ali kad sam godine 1968. prvi put došao u Hrvatsku, moji su mi rekli da su zbog te moje čestitke imali neprilika. Ja nisam na to mislio. Ja sam mu napisao, pa stiglo ili ne stiglo.

Gosp. Ivica Elijaš (u sredini) sa suprugom Nevenkom i prijateljem gosp. Jožom Crnkom

Nisam bježao zbog Stepinca, ali se nisam mo-gao braniti radi Stepinca. On je bio takav da je osvojio čovjeka. Nije se nikada ljutio, nikoga nije napadao, govorio je uvijek smireno, bez mržnje, srdžbe. Rekao je da ima toliko zla na svijetu, ali mi moramo činiti dobro gdje god možemo. To me je osvojilo i tako sam činio cijeloga života.

(Glas Koncila br. 45/1998)

A sada ostatak priče....

Kaže naša Marina: "Ljubav pronalazi one koji su je spremni primiti." Da, to je istina, ali to se isto odnosi i na poznanstva, prijateljstva, slučajne susrete. Tako sam ja slučajno upoznala čovjeka, koji mi je danas drag prijatelj. U mnogobrojnim pismima koja lete e-mailom gotovo svaki dan, jednom je spomenuo gosp. Elijaša. Ivica Elijaš? Kako sam znala da je on bio jedan od pomoćnika kardinala Stepinca, našeg Blaženika, željela sam znati malo više. Tako je i došlo do ovoga članka.

Danas gosp. Elijaš s obitelji živi u Mednozi, Argentina. Ušao je u visoke godine, zdravlje mu je ozbiljno narušeno. Zbog vrlo teške situacije u Argentini i on, kao i mnogi drugi, teško živi. On se i danas rado sjeća onih dana kad je po želji kardinala Stepinca pomagao Hrvate i ne-Hrvate po raznim logorima u Italiji. Vjerojatno među nama ima mnogo onih koji su dobili pomoć preko Ivica Elijaša, posebno onih iz logora Fermo. Ako netko od Vas pročita ovaj članak, javite mi se za adresu. Javite se gosp. Elijašu, biti će mu izvanredno drago.

I još nešto: Fond Slavonije je poslala božićni dar i gosp. Elijašu, kao i nekima drugima u Mendozi. Kaže se, dobro se dobrim vraća, zar ne?

Valentina

Uz Stepinčevo

IVICA ELIAŠ, Hrvat iz Argentine, povjerenik nadbiskupa Stepinca za internirane Hrvate u talijanskim logorima

A to! Stepinac, znamo za njega

"On je bio takav da je osvojio čovjeka. Nije se nikada ljutio, nikoga nije napadao, govorio je uvijek smireno, bez mržnje. Rekao je da ima toliko zla na svijetu, ali mi moramo činiti dobro gdje god možemo. To me je osvojilo i tako sam činio cijeloga života".

"Sve su novine donijele na prvim stranicama vijest da je umro nadbiskup Stepinac. Išao sam k nadbiskupu u Buenos Aires i pitao ga bi li on služio misu zadušnicu za kardinala Stepinca. 'Za kardinala Stepinca, kako ne', odgovorio mi je odmah."

"Iz Argentine sam putovao trideset sati. Nije bilo lagano, ali vrijedilo je. Sutra bih opet, jer to se može samo jednom doživjeti. Dan je bio nezaboravan, sve je bilo tako lijepo i svečano, a posebno mi je ostao u sjećanju trenutak proglašenja blaženim kardinala Stepinca kada je u trenutku spominjanja njegova imena zasjalo sunce" rekao nam je pun dojмова osamdesetogodišnji Ivica Eliáš koji je na svečanost proglašenja kardinala Stepinca blaženim na Mariji Bistrici došao iz Mendoze u dalekoj Argentini gdje već desetljećima živi sa svojom obitelji. Hrvatskoj je javnosti ime Ivica Eliáša možda manje poznato, ali novome hrvatskom blaženiku, tadašnjemu zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu bilo je poznato veoma dobro. Upravo je Ivicu Eliáša, koji je tada boravio u Rimu, nadbiskup Stepinac u vrijeme II. svjetskog rata imenovao predstavnikom Caritasa zagrebačke nadbiskupije za pomoć interniranim hrvatskim građanima u talijanskim sabirnim bogorima. Taj dokument imenovanja danas se nalazi među tisućama dokumenata koji su zaslugom Postulature prikupljeni za postupak proglašenja blaženim.

Pravo čudo

Zadnji sam čas odlučio krenuti na put. Ići kroz Čile, Brazil, zrakoplovom u mojim godinama i nije lako. Osim toga, nisam ni mislio na putovanje iz Zagreba do Marije Bistrice, a to je bilo još teže. U Mendozi, gdje živim, obično ne hodam više od 400 metara, a ako je više, uzmem taksi ili idem osobnim automobilom. To koliko sam taj dan pješao, bilo je čudo. Ići tri kilometra pješice, nezamislivo. Iako sam sumnjao na početku mogu li ja to sve izdržati, odlučio sam: Idem, kad je on mogao sve pretrpjeti, i mnogo više nego ja, mogu i ja barem nešto, nadbiskup Stepinac je to zaslužio. Ima na tisuće biskupa, ali samo je jedan Stepinac. Pa i kardinala ima puno, ali Stepinac je jedan jedini, i to koji nikada nije ni obukao kardinalsku odjeću. On nije jedan biskup, kardinal, on je Stepinac, kao što je ono rečeno: "Stepinac mu je ime."

Poučen iskustvom dolaska na Mariju Bistricu kada su ga svi "pretjecali", Eliáš se za povratak u Zagreb pripremio malo drugačije. Prema autobusa krenuo prije završetka misnoga slavlja. Putem je pitao i "hitnu pomoć" da ga prebace do autobusne stanice, ali su mu rekli da ne smiju napuštati mjesto ako nije hitan slučaj. "Bit će hitan slučaj za dvjesto metara jer neću moći hodati, srušit će se", rekao im je, pola u šali a pola u zbilji, nastavivši dalje pješice. Pitao je i policiju, ali je odgovor bio isti. "Dovukao sam se do auto-

busa za Dubravu, a zatim sam uspio doći do Jelačićeva trga. U Bakačevoj sam uzeo taksi i otišao u Jurjevsku. Moj je nećak došao navečer tek u osam sati, ali on ima tek pedeset godina", rekao je na kraju opisa svoga jedin-stvenog "hodočašća" na Mariju Bistricu.

Stepinac: Bi li se vi pobrinuli za njih?

Prvi put sam vidio Stepinca kad je 1936. predvodio hodočašće vjernika grada Zagreba na Mariju Bistricu. Ja sam tada imao sedamnaest godina. Nisam baš nesto posebno znao tko je nadbiskup Stepinac, ali se nama sviđao jer je bio mlad. Znam da je tada u njegovoj blizini išao i moj šogor dr. Juraj Šćetina koji mu je bio suradnik, posebice u radu Katoličke akcije. Drugi put sam ga vidio na sprovodu tome istom mom šogoru koji je iznenada umro 1939. godine, a nadbiskup Stepinac mu je vodio sprovod. Kad je započeo II. svjetski rat, bio sam student na ekonomsko-komercijalnom fakultetu. Godine 1942. ponudeno mi je bilo zaposlenje u hrvatskome veleposlanstvu u Rimu, i ja sam na to pristao. No kad su saznali da nisam odslužio vojni rok, morao sam dati ostavku na službu. Zbog studija sam mogao imati odgodu do 27. godine, ali ne i zbog namještenja, rekli su mi. Tako sam onda dao ostavku i upisao studij na rimskoj univerzi gdje su mi priznali dvije godine, pa sam i dalje mogao ostati u Rimu. U međuvremenu je u Rim dolazio mons. Augustin Juretić, s kojim sam se također poznao preko moga šogora. Govorio mi je o Hrvatima iz Dalmacije i Gorskoga kotara koje su Talijani deportirali. Tada nisam znao da je on istraživao, poslan od nadbiskupa Stepinca, stanje o našim interniranim koji su živjeli u talijanskim logorima. U Rimu je živio i franjevac Dominik Mandić koji je

skupljao podatke gdje su takvi logori te je o tome izvještavao mons. Juretića. Osim toga, sa mnom je stupio u vezu Luka Perinić kao predstavnik Hrvatskoga crvenog križa. Dolazio je u Rim tajnik nadbiskupa Stepinca dr. Stjepan Lacković s kojim sam razgovarao. Jednom, kao kruna sveg toga, u Rim je došao i nadbiskup Stepinac i pozvao me, mislim u zavod Germanicum, i u razgovoru mi rekao: "Vidite, naši ljudi stradaju, nemaju nikakve krivnje. Internirane su cijele obitelji, popaljena su sela i ljudi su odvedeni. Bi li se vi pobrinuli za njih?"

Ja sam odgovorio da bih. On je otišao, ostavio mi je ovlaštenje, i za kratko su vrijeme u Vatikan počeli stizati vagoni hrane pod imenom Crvenoga križa.

Slika Kardinala Stepinca iz njegove kuće u Krašiću

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

Zanimljivosti

LIDIJA ARAMBAŠIĆ, PROFESORICA PSIHLOGIJE NA FILOZOFSKOM FAKULTETU: HRVATE UČE ŠUTLJIVOSTI

- Ako ljudi imaju osjećaj da žive lošije, nije potreban psiholog da to potvrdi. Ako je život sve lošiji ili se dugo vremena ništa ne mijenja, normalno je da dominira pesimizam. To je uobičajeno za sva područja života, od privatnog do poslovnog ili stanja duha nacije. Ne volim generalizirati, jer su sve kulture različite, ali Hrvati su kao narod naučili šutjeti. Pogledajte Ameriku, tamo će se zbog nečeg što ih iritira cijeli kvart dići na noge i pobuniti, a kod nas toga nema. Mi smo navikli šutjeti zato što još u školama djecu silimo da više uče, a manje misle i zaključuju. Djecu treba poučavati da jasno kažu što misle, da izriču svoje stavove, da se bune i to je jedini način da se stvari promijene.

Među svojim studentima vidim kako im treba jako puno vremena da se oslobode i kažu što misle. Čini mi se da se kod nas previše sluša politika i političari, a premalo struka. Vidim da su ljudi oko mene odustali govoriti neke stvari jer su naišli na prepreke. Mene je osobno rastužilo kad je profesor Sreća otišao iz zagrebačke gradske vlasti, u kojoj je radio bez ikakve naknade, jer nije mogao napraviti što je htio. Po prirodi sam optimist i mislim da se može naprijed, ali ako se obrazovanje i znanost stubokom ne promijene, država se neće maknuti s mjesta. (Večernji list, 7. siječnja 2003.)

MOSTARSKI MOST DO KRAJA 2003?

Sudbinom čuvenoga mosta u Mostaru, neprocjenjivoga spomenika kulture iz 16. stoljeća koji je srušen u studenome 1993. za vrijeme ratnih sukoba u Bosni i Hercegovini, bavi se časopis The Art Newspaper u svom međunarodnom izdanju na internetu. U tematskom članku naslovljenom "Premostiti kulturne razlike", koji za razliku od većine ostalih nije potpisan, najavljuje se obnova mosta, koja bi trebala biti gotova do kraja ove godine - o desetoj godišnjici njegova rušenja.

U članku podsjećaju na povijesnu i kulturnu važnost toga spomenika uvrštenoga na UNESCO-vu listu svjetske baštine, ali i na vrijeme kada su Hrvati i Muslimani u Mostaru živjeli "bez etničkih podjela" i kada su muškarci s obje strane grada zajedno sudjelovali u natjecanju u skakanju s mosta u Neretvu. U članku nadalje stoji da je obnova mosta procijenjena na 15,5 milijuna američkih dolara. Novac se prikuplja od zajma Svjetske banke (četiri milijuna dolara), darova njemačkih institucija, UNESCO-a, Svjetskog spomeničkog fonda, kao i vlada Turske, Italije, Nizozemske.

Za realizaciju tog iznimno zahtjevnog projekta, stoji u članku, angažirani su stručnjaci iz Italije i Turske - tvrtki J. Merkezi zadužene za temelje i Er-Bu koja je na međunarodnom natječaju izborila pravo izvođenja radova vezanih uz obnovu mosta. U tekstu stoji i da su tisuće kamenih blokova koji će se upotrijebiti u obnovi već izrezane iz istoga lokalnog kamena koji se koristio za izradu originala u otomansko doba - konačani oblik dat će im majstori klesari, ručno, kada gradnja započne.

(Večernji list, 7. siječnja 2003.)

"KUHARSKI KANCONIJER"

Iz bakinih recepata u novinsku kolumnu, iz kolumne u knjigu, iz knjige - na stol! To je otprilike put koji je od početne zamisli do svoga najnovijeg oblika prešao "Kuharski kanconijer" Veljka Barbierija. Novo djelo poznatoga pisca odlična je dopuna Barbierijeva proznoga opusa u kojem autor sjajno, i jedinstveno u suvremenoj hrvatskoj književnosti, spaja pripovjedački dar, kulinarska znanja i erudijski uvid u filozofske, kulturološke i fenomenološke dimenzije gastronomije kao umijeća (i umjetnosti!).

Objavljena prije nepun mjesec dana u izdanju zagrebačkoga Profila Barbierijeva nova knjiga prava je uspješnica. Prodana već u tisuću primjeraka, dospjela je na ljestvice najtraženijih izdanja, a od večeras svakoga dana živjet će u "najstvarnijoj stvarnosti": u zagrebačkoj konobi "Lopud" Jelene i Zdravka Perčina spravljat će se jela po receptima iz "Kuharskoga kanconijera" koja će se po iznimno povoljnim cijenama, uz probrana vina, nuditi na svakodnevnom jelovniku, kao prava uživancija za nepce, ali i kao autentičan podsjetnik na vrijednosti dalmatinske kuhinje po kojoj smo također neprijepomi sudionici europske, mediteranske kulture. "Kuharski kanconijer", uostalom, tu vezu ističe već u svom podnaslovu - "Gumanska sjećanja Mediterana".

(M. Jurišić, Večernji list, 18. siječnja 2003.)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

PLIVIN NOVI "NARODNI LIJEK"

U Plivi se nadaju da će njihov novi lijek za ublažavanje prehlade i gripe, koji se ovih dana pojavio na tržištu, postati "narodni lijek" i postići status kakav na tržištu imaju andol i plivadon. "Maxflu", kako je ime tom lijeku iz skupine OTC-a, odnosno lijekova koji se mogu kupiti bez recepta, kako je rečeno na konferenciji za novinare održanoj u četvrtak u nedavno otvorenom Plivinom Istraživačkom institutu u Zagrebu, objedinjuje sve poželjne osobine lijeka za uklanjanje tegoba prehlade i gripe, pa jučer započeta promotivna kampanja ide pod sloganom "Maxflu - otpa gripu u čaši vode" i lukavo je tempirana pri kraju kampanje cijepljenja protiv te virusne bolesti i na početku sezone prehlade. Sastojci su paracetamol, anti-piretik protiv povišene temperature, pseudoefedrin koji smanjuje prokrvljenost i otekuće sluznice nosa i sinusa, te vitamin C koji jača otpornost.

Komparativne prednosti "Maxflua" su, kako tvrde u Plivi, dvostruko brže djelovanje u odnosu na slične medikamente na tržištu (redom iz uvoza), a i oblik šumeće tablete, čije djelovanje nastupa za 15 minuta (obična tableta za sat vremena) - kako su zaključili Plivini istraživači - potrošači najviše vole.

U Plivi procjenjuju da će se ulog u istraživanje i proizvodnju od oko 500 do 700 tisuća USA dolara vratiti za oko tri godine pri čemu se računa i na, najprije, domaće tržište, zatim Poljske, te Rusije gdje je u tijeku registracija lijeka. Sljedeći korak je i tržište Europske unije, te SAD. Na novom lijeku Plivini istraživači su radili dvije godine, a sama registracija trajala je godinu i pol.

(Vjesnik, 8. studenoga 2002.)

DUBROVNIK SLAVI PO 1031. PUT Otvorena festa svetoga Vlah

DUBROVNIK - Tradicionalnim puštanjem golubica, koje je ove godine dubrovački biskup msgr. dr. Želimir Puljić poslao na let prema Vatikanu u susret Ivanu Pavlu II., koji hrvatskom i dubrovačkom puku ponovno dolazi u pohode, otvorena je crkvena svečanost proslave blagdana svetoga Vlah.

Oкупljeni pred hramom dubrovačkog parka Dubrovčani su i ove godine svoje molitve i poglede uputili starcu s bradom, koji već tisućama godina u ruci drži svoj Grad, te pozdravili crkvene poglavare koji su bili nazočni otvaranju feste: šibenskog biskupa msgr. Antu Ivasa, administratora iz Prizrena Marka Sopijsa, msgr. Antona Stresa, pomoćnoga mariborskog biskupa, generalnog vikara hvarsko-brčko-viške biskupije msgr. Josipa Mihovilovića, generalnog vikara varaždinske biskupije msgr. Ivana Godinu te generalnog tajnika HBK msgr. Vjekoslava Huzjaka.

Biskup dubrovački msgr. dr. Želimir Puljić ove se godine posebno u svom govoru osvrnuo na proslavu "Dana života", koji Crkva slavi prve nedjelje u veljači. Ističući kako je Bog jedini gospodar života, biskup Puljić naglasio je da nitko nema pravo ugrožavati ili uništavati ljudsko biće.

- Poštovanje života u temeljima je demokracije i mira. Stoga očekujemo i s pravom se nadamo da će i naša mlada hrvatska država ugrađivati u svoje zakone neotuđivo pravo na život, u duhu Ustava koji to pravo osigurava - kazao je msgr. Puljić te posebno istaknuo da će obitelj biti moto najavljenoga mogućega trećeg Papina pohoda Hrvatskoj.

Uz zvuke svečeve himne ove je godine prvi put stijeg sv. Vlah podignut na posebno postavljenom jarbolu uz crkvu svetoga Vlah, a ne na Orlandov stup. Naime, po nalogu konzervatora a zbog ustanovljenih oštećenja na kamenoj plastici Orlandova stupa nedavno saniranih, bijela zastava sv. Vlah nije ove godine kao stoljećima prije zavijorila s Orlanda. Crkvena proslava nastavljena je na Stradunu.

(Slobodna Dalmacija 3.2.)

Alpine World Championships

Janica Kostelic wins combined gold in duel with Austria's Nicole Hosp

Janica Kostelic of Croatia ripped through the second run of the women's combined slalom Monday at St. Moritz, Switzerland, to take the combined gold, her first world championship medal. Kostelic, the overall World Cup leader, had the fastest second run by 0.11 seconds, and needed it to hold off Austrian teenager Nicole Hosp, who also won her first World Championship medal. she finished 0.06 seconds back. Hosp, 19, had been leading after the first run of slalom. The bronze medal went to Marlies Oester of Switzerland, 2.20 seconds out, giving the home team three medals in the last three events.

For the U.S. team, Julia Mancuso had the top finish, in seventh place. Another U.S. junior racer, Resi Stiegler, finished 10th in her World Championship debut. Caroline Lalive was 13th.

In 12th place after the combined downhill section, Kostelic moved through the field in the two slalom runs, much as the USA's Bode Miller had done en route to his gold in the men's combined, to clinch victory with a time of 2:41.63.

Kostelic, 21, who suffered a career-threatening knee injury in this Swiss resort in 1999, was hampered by pain from the same knee throughout the event and needed painkillers before the morning downhill. After her typically aggressive second slalom run, she clutched her knee in obvious discomfort.

(St. Moritz, Switzerland, February 10, 2003)

Ljubicic Gives Croatia 3-1 Davis Cup Win Over U.S.

ZAGREB Feb 9 (Reuters) - Ivan Ljubicic gave Croatia an unexpected 3-1 winning lead over the United States in their Davis Cup world group first-round tie when he beat James Blake, 6-3, 6-7, 6-4, 6-3, in the first reverse singles Sunday. Ljubicic belted down 28 aces as he came from a service break down in the third set to claim victory in two hours 46 minutes. The victory also makes Ljubicic only the ninth player in 252 Davis Cup ties against the U.S. to win all three live rubbers. Croatia, in the quarter-finals for only the second time in their short history, face a tough tie away to Spain.

"This is big for me, especially because I won all three matches," Ljubicic said. "When you are number one, your team mates expect you to win at least two matches, maybe three, so it's a lot of pressure. But I didn't feel one bit of nerves yesterday or today."

Blake was the highest-ranked player in the tie at number 24, but the Ljubicic serve was the dominant weapon of the weekend and he once again used it to devastating affect in a buzzing atmosphere inside Hal Dom Sportova. A break in the sixth game gave Ljubicic the first set in 34 minutes, but Blake pinched the second set on a tiebreak 7-5 to level the match. Ljubicic lost his footing and slipped in the second game of the third set and as he took his time to recover his poise, Blake broke for a 2-1 lead. It was the first time the towering Croatian had lost his serve all weekend in 43 service games.

But at 4-3, Blake suddenly lost his way dropped his serve to love. That, Ljubicic, said was the turning point. "I think that was the key, because suddenly I won the set without really thinking about it, which is good for me," he said. "James is a great player, but I don't think he played as well from the baseline as he did Friday."

Having broken Blake in the sixth game of the fourth set for a 4-2 lead, Ljubicic's nerves looked in danger of fraying when he was serving for the match just a few moments later. But his serve came to the rescue when Blake earned three break back points. Ljubicic held firm and a forehand into the net from Blake prompted the entire arena to explode in celebration. The team had their own bizarre version of expressing their joy by crawling together along the tramlines in formation.

A crestfallen Blake said "I think this probably is the most emotionally (difficult) defeat to take. I don't think it was nerves (at 4-3 in the third set), I think I missed an easy volley, he had a great point and then I missed a forehand. At 0-40, you're bound to get a little tentative." Blake said it had been hard to find his normal rhythm against Ljubicic. "He really doesn't let you get in rhythm because he doesn't have a second serve," Blake said. "He has two first serves. If he keeps serving like that, or getting better like he says he can, then after the indoor season, I think we'll see him in the top 10."

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 118, 17. II 2003.

choice pieces of southern fruit, herbs, red wine and... Whilst the muštarda is the unattainable example to every kind of mustard - spicily hot, sourish, with a firm aroma and unforgettable taste.

What the force of gastronomy means to the life of this city is best shown by the example of the famous Samobor kremšnita (custard slice), which was honoured last year by Samobor's inhabitants who made it the largest custard slice in the world. Actually, it was identical to all of Samobor's custard slices, but it weighed 1.1 tons and measured 1x1 metres! The people of Samobor love such eccentric matters, and live them to the fullest during the two weeks of fašnik (carnival), when the town's official authorities hand over the keys of the city to the representatives of the Free Fašnik Republic, in which everything is permitted, except being hungry and sober. During those two weeks Samobor explodes with its hospitality and cordiality, becoming an immense escape valve from the busy life of today; it pulls a mask over its eyes and goes mad, all until the fateful fašnik Tuesday, when all the sins committed during those days are paid for by the Fašnik Princ, who is burnt at the stake. And all that is because, as Samobor people would say, Fools go mad during the whole year, whilst the clever ones only during fašnik!

Bridge those cultural differences

Ten years after its destruction in the Balkan trouble, the symbolically important bridge at Mostar is being rebuilt

LONDON - Plans have been finalised for the rebuilding of the famous 16th-century Mostar bridge, blown up by Bosnian Croat forces in November 1993 during the 1992-95 conflict, and it is scheduled to be complete by the end of this year. The cost of rebuilding, estimated at \$15.5 million, has been raised with a \$4 million loan from the World Bank, and donations from the Bosnian authorities, the governments of Turkey, Italy and the Netherlands and other donors including, UNESCO and the World Monument Fund.

Rebuilding the bridge will symbolise reunification in the ethnically divided town of Mostar, which was devastated in the war. Prior to the conflict Muslim and Christians lived without segregation and men from both sides would compete in the annual diving competitions from the bridge.

The 30 metre-long, 20 metre-high, single-span bridge was built in 1566 by Ottoman architect Mimar Hajrudin and is included on UNESCO's World Heritage list. Its construction was a feat of engineering and rebuilding will be an extremely skilled task. The logistics of cutting and assembling the voussoirs and the oblique geometry of the structure use ancient expertise not practiced by modern construction teams. A specially set up

company, PCU, is in charge of project management and has found experts from Italy and Turkey. The Florentine firm, General Engineering Company, have made a structural assessment with advice from the civil engineering department of Florence University.

It is historically pleasing that modern Turkey is helping recreate this Ottoman masterpiece. Yapi Merkezi has rebuilt and reinforced the foundations of the monument and another Turkish company, Er-Bu, has won the international competition to rebuild the bridge, which they expect to achieve towards the end of 2003, to coincide with the 10th anniversary of its destruction. Original stonework from the bridge will not be reused but the new structure is to be as close as possible to the original in form and materials. Evidence of this can already be seen in the voussoirs which have been cut from the same local stone as the originals. Thousands of these have been carved by machine and will be finished by hand when building begins. Although original architectural plans do exist for the bridge, there is no record of how they were executed. A smaller version of the bridge exists further down the Neretva river, and experts have studied this as a guide.

(Andrej Lehotsky, Croatia in-flight Magazine, spring 2002)

(www.TheArtNewspaper.com, January 7, 2003)

THIS ONE'S FOR THE GIRLFRIENDS

I have a new delightful friend,

I am most in awe of her.

When we first met I was impressed,
By her bizarre behavior.

That day I had a date with friends,
We met to have some lunch.
Mae had come along with them,
All in all... a pleasant bunch.

When the menus were presented,
We ordered salads, sandwiches, and soups.
Except for Mae who circumvented,
And said, Ice Cream, please: two scoops.

I was not sure my ears heard right,
And the others were aghast.
Along with heated apple pie,
Mae added, completely unabashed.

We tried to act quite nonchalant,
As if people did this all the time.
But when our orders were brought out,
I did not enjoy mine.

I could not take my eyes off Mae,
As her pie a-la-mode went down.
The other ladies showed dismay,
They ate their lunches silently, and frowned.

Well, the next time I went out to eat,
I called and invited Mae.

My lunch contained white tuna meat,

She ordered a parfait.

I smiled when her dish I viewed,
And she asked if she amused me.
I answered, Yes, you do,
But also you confuse me.

How come you order rich desserts,
When I feel I must be sensible?
She laughed and said, with wanton mirth,
I am tasting all that's possible.

I try to eat the food I need,
And do the things I should.
But life's so short, my friend, indeed,
I hate missing out on something good.

This year I realized how old I was,
She grinned, I've not been this old before.
So, before I die, I've got to try,
Those things for years I had ignored.

I've not smelled all the flowers yet,
There's too many books I have not read.
There's more fudge sundaes to wolf down
And kites to be flown overhead.

There are many malls I have not shopped,
I've not laughed at all the jokes.
I've missed a lot of Broadway Hits,
And potato chips and cokes.

I want to wade again in water,

And feel ocean spray upon my face.
Sit in a country church once more,
And thank God for It's grace.

I want peanut butter every day,
Spread on my morning toast.
I want un-timed long-distance calls,
To the folks I love the most.

I've not cried at all the movies yet,
Nor walked in the morning rain.
I need to feel wind in my hair,
I want to fall in love again.

So, if I choose to have dessert,
Instead of having dinner.
Then should I die before night fall,
I'd say I died a winner.

Because I missed out on nothing,
I filled my heart's desire.
I had that final chocolate mousse,
Before my life expired.

With that, I called the waitress over,
I've changed my mind, it seems.
I said, I want what she is having,
Only add some more whipped-cream!

Here is a little something for you all!
We need an annual Girlfriends Day!
(Unknown author)

Croatia euphoric after its team wins handball World Championship

ZAGREB, Croatia - Celebratory shots exploded as the Croatian handball team won its first men's world championship on Sunday - an unexpected but cherished victory. "Magnificent!" shouted Bozo Susac, a sports commentator of the national TV's third channel, which aired the match live. "Each of them is a handball maestro!"

Croatia beat Germany 34-31 in the championship match, which was played in Portugal. When the Croatian team, the Olympic titlist in 1996 and a silver medal winner at the 1995 worlds, moved to the finals, most Croats, otherwise largely uninterested in handball, began watching the games. On Sunday, people hurried home and stayed glued to TV sets. In a shopping mall, crowded on Sundays, people forgot about shopping and stood in front of TV sets, commenting and screaming with joy.

"They're just fantastic!" beamed Ivica Darkic, a 31-year-old computer expert. "No one was paying attention to them, really, and now they gave us this great victory. All my respect and love, boys!" he screamed at the TV.

"I'm so proud! Proud, and arrogant, to be Croat at this moment, because their victory was pure and without mistake," said Boris Snajder, 36, a music teacher.

Many braved the cold to go out and celebrate with friends on the streets of Zagreb, the capital. The top seven teams at the worlds qualify for the 2004 Olympics.

Despite earlier victories, the Croatian handball team never got much attention at home. Croats worshipped Goran Ivanisevic, last year's Wimbledon champion, ski sensations Janica and Ivica Kostelic and the national soccer team that finished third at the 1998 World Cup in France. In the past few days, however, nearly everyone became familiar with Vlado Sola, the goalie who dyes his hair red; coach Lino Cervar and the names of the other players. The largest daily, Vecernji list, published their poster for the Monday edition.

(Croatina World Net, Feb.2.)

Come and visit Croatia

SAMOBOR - A CHARMING SMALL TOWN

Closed within itself and simultaneously open to the world, Samobor is one of Croatia's most specific towns. It possesses a charm that will be felt by everyone who ever comes to Samobor.

A town of custard slices and fireworks, Carnival and donuts, muštarda (mustard) and bermet (a kind of vermouth), Samobor is a place that seduces everyone at first glance, a town with a soul and a heart, a town that awakens forgotten memories.

Samobor is beautiful. Its proximity to the capital gives it the charm of countryside close at hand, such as Tibur, Versailles, Saint-Claude, Schönbrunn, Windsor. Its environs are a happy combination of mountains and plains, villages and hamlets, fields and forests, gardens and nature, rivers and hills, city and countryside. Intelligent as a Zagreb suburb, prosperous and modest just like small towns of Slavonia, patriotic like the Zagorje region, ancient like Turopolje, Samobor is one of the most Croatian places in Croatia, wrote Antun Gustav Matoš, the famous Croatian writer, in his rapturous description of the city.

And it is true that Samobor has something special that sets it apart from other small towns in Croatia. Although located at a distance of only 20 km from Zagreb, urbanization and the modern way of life have not turned it into one of Zagreb's sleeping quarters, satellite settlements, such as the many that surround the Croatian metropolis. What is more, Samobor with its inhabitants seems to have withdrawn into itself, building its own world. Unable to expand into dense forests and into the protected valley towards Sveta Nedjelja, Samobor scattered its small houses along straggling streets, which open up to all sides from the town's central square. Samobor has practically preserved its medieval city plan, something that is mostly due to its location within the narrow valley between the Tepec and Stražnik Mountains. Although badly damaged by two fires, the architecture of Samobor's centre dates mainly from the 18th century.

For most visitors, coming to Samobor means coming from Zagreb to Samobor's King Tomislav Square, trying to escape the heat during hot summer days in the shade of its charming cafes. During centuries the square itself has been the site of daily, weekly and yearly fairs, church festivities and political meetings. The present aspect of the square was encircled in 1910, by the building of the Samobor Savings Bank, and the square was given its present name in 1925.

In former days, one travelled from Zagreb to Samobor by the legendary Samoborček (Little Samobor), a cute little train chock-a-block with excursion-

Samobor - the view of the King Tomislav's main square

sionists, immortalized in the film *Tko pjeva zlo ne misli* (He who sings, thinks no evil). Actually the Samoborček exists to this day, but forever

immobilized on a railway sidetrack at the town's entrance, just as a memento to days past. Today one gets to Samobor by car or by bus, whose lines are integral parts of Zagreb's metropolitan public transport.

Still, whenever you arrive in Samobor, especially in spring, summer or

View of the river Gradna, called "littler Venecia", and Samobor's old houses around it

early autumn, you won't be staying long in the narrow nucleus of the city centre. Some people, for instance, will take a walk towards Anindol, the most beautiful of Samobor's promenades, which is located in a wooded park on the Tepec mountain. The promenade received its name from the famous, praised-in-song St Ann Chapel, above which a dance hall (or, as people in Samobor call it, tanc-plac) was constructed.

Apart from Anindol, the most significant and best-known of Samobor's promenades is the picturesque Vugrinščak, located at the foot of the Tepec mountain, which leads to another promenade along the small river Gradna. Vugrinščak strollers usually take three directions: the short mountain climbing tour to the Old City or the church of St Michael, the sports grounds, to swim in the swimming pool, or a walk towards the famous restaurants K Gabreku and K starom dvorcu.

The stroller who takes the direction towards the Old City, on climbing the city walls dating from 1270, will see, as if on the palm of his hand, Samobor, its small meandering river Gradna, called mala Venecija (Little Venice) in one of its parts, the picturesque roofs of Samobor's houses, King Tomislav Square. On a clear day, the view extends all the way to Zagreb and the towers of the Zagreb Cathedral can be seen in the distance.

Those who did not take at least a sandwich and a drink in their rucksacks will rapidly feel the allurements of the clear Samobor air and their feet will take them fast towards some of the well-known Samobor restaurants. At the already mentioned Gabrek, Stara Vura, the Samobor Beerhouse and other restaurants an incredible variety of local specialties is on offer, one that would not leave even the choosiest of gourmets indifferent. However, to enter any one of Samobor's restaurants and not try the bermet and the muštarda would mean to leave the city without having tried that specific taste, a taste that will always bring everyone back to this small town.

In the Filipec family workshop the secret of the bermet and muštarda manufacture is carefully kept. The Filipec brothers, Vojko and Dubravko, divided between them the keys to the bermet and muštarda secret: Vojko for the bermet and Dubravko for the muštarda. Bermet is an aperitif of refined taste and aroma, obtained by means of special preparation, and made of

Reports from the Hague

Early Warnings of Ethnic Cleansing

THE HAGUE - The Yugoslav tragedy has heroes as well as villains. You just don't hear about the heroes as much. Charles Kirudja, an international civil servant with the United Nations Protection Force (UNPROFOR) who testified at the Milosevic trial on Friday, might well be one of them, for his early warnings of ethnic cleansing -- if only those with power had listened to him.

Mr. Kirudja was first posted to the area of Western Slavonia in Croatia to help implement the Vance Plan in April 1992. The Vance Plan, negotiated to stop the war in Croatia, provided for a cease fire, complete demobilization of all military forces, turnover of weapons to the UN, provision for local police forces to maintain law and order, and the voluntary return of displaced persons. Fairly quickly, Mr. Kirudja discovered that Serbs and Croats had two very different views of the Vance Plan. Where Croats considered that the Plan required UNPROFOR to deploy along the civil borders between the former republics, the Serbs understood the international force would deploy along the confrontation line, thus securing their victories in recent fighting. The disputed areas came to be known as "The Pink Zone."

Not long after his arrival, Mr. Kirudja also became aware that local Serb officials were operating on their own agenda, i.e. that all Serbs should live in one country, separated from non-Serbs. General Spiro Nikovic, Commander of the JNA 10th Corps, who Mr. Kirudja described as "a very impressive man... truly dedicated to his profession, trying to do a fair job... to demobilize," described his understanding of the new reality, a reconstituted Yugoslavia made up of seven countries. In it, eighty percent of the state of Bosnia-Herzegovina would be under the control of the Serbs, who would also control 93% of what he called the Republic of Serbian Krajina. While the intention to control the Krajina illustrates the Serb view that the Vance Plan consolidated their war gains, the intention to control Bosnia-Herzegovina is an indication that the war had just begun. The truce in Croatia allowed Serbian forces to regroup for the Bosnia campaign.

As part of the demobilization, General Nikovic conscientiously informed Mr. Kirudja that the JNA had orders to withdraw all non-native born officers from the Krajina and Bosnia-Herzegovina, with the exception of 13 officers who would remain. In addition, he provided Mr. Kirudja with a list of troops and weapons that would be left behind "for the territorial defense (TO)." General Nikovic declared the JNA's intention was to leave a clear and clean situation in Croatia when the JNA pulled out. He was never able to see that realized. With two to three weeks left to complete demobilization, General Nikovic was retired. It was "unmistakably something he did not expect," according to Mr. Kirudja. It made way for the transformation of the local TO from a law enforcement organ into an army.

Local Serbs, according to Mr. Kirudja, found a major loophole in the Vance Plan for disarmament and demobilization of UN protected areas - the requirement to form local police forces for civilian law enforcement purposes. They merely changed the military green camouflage to police blue and repainted their armed personnel carriers. They didn't bother to change the command structure or the names of its divisions. Eventually, after Croatia stormed the Maslinica Bridge, its only connection to Dalmatia, Serbian forces had the

Being Neutral In a Non-Neutral Situation: The UN Problem in Bosnia

THE HAGUE - In his second day of direct testimony and under cross examination by Milosevic, Mr. Charles Kirudja revealed the major weakness of the United Nations in responding to the crisis in the former Yugoslavia: its insistence on being neutral in a non-neutral situation, i.e. treating aggressors and victims as if they were equally guilty.

Mr. Kirudja, a former UN official in the Balkans, testified to the accuracy of reports he sent his superiors as early as May 1992 of Serbian forces ethnically cleansing parts of Bosnia. In one report, he relayed information from refugees about the existence of concentration camps in Keraterm, Prijedor, Tmopolje, Omarska and Manjaca, in which conditions were "atrocious," including regular beatings and deprivation of food and water. General Sadish Nambiar, force commander of the United Nations Protection Force (UNPROFOR) in the former Yugoslavia, telephoned Mr. Kirudja to express his concern about the allegations. Very politely, he asked, "Charles, do you really believe there are concentration camps?" When Mr. Kirudja replied yes, it was what they were being told, the General suggested "maybe they were detention camps." Though the witness did not back down, the UN took no action at that

excuse they need to retake weapons they'd turned over to the UN. Their new armed force was called the Army of the Republic of Serbia Krajina.

How the Serb intention to control 80% of Bosnia-Herzegovina was to be realized also emerged in events on the ground. Mr. Kirudja began to notice disquieting signs in the area that became known as the Bihac Pocket. Serbs withdrew from the predominantly Muslim enclave and took up positions on the surrounding hills, from which they soon began shelling Bihac. On the 15th of May, the JNA blew up the airport. Mr. Kirudja wrote a report to his superiors in which he relayed his concern. "I fear that behind the mountains unspeakable atrocities may be unfolding." His intention, he wrote, was to "alert the authorities with competence to address the problems of the desperate people in the area."

Problems were also coming from another direction. The mayor of Dvor, then Serb controlled, approached him with a strange request. The mayor and his counterpart in Bosanski Novi across the river had agreed to transport 5000 people through Bosanski Novi so they could relocate in Austria or Slovenia. The mayor wanted UNPROFOR to provide a film crew to record that the people were transiting safely. Mr. Kirudja replied that it seemed unnatural for so many people to leave their homes, and he asked who they were. When the mayor said they were all Muslims, Mr. Kirudja protested that the mayor didn't have the authority to transport people from another country, i.e. Bosnia-Herzegovina. To this, the mayor informed him there was a new government in central Bosnia where the people were moving from, which was now part of the Serbian Republic of Bosnia-Herzegovina. It was an entity Mr. Kirudja had never heard of before.

Mr. Kirudja rejected the request. He felt the UN was being asked to participate in creating thousands of refugees, a problem they usually assist in resolving. The local Serb officials were not dissuaded. The next day the mayor of Bosanski Novi showed up to reiterate the request and provide a more detailed explanation. Under Mr. Kirudja's probing, the mayor revealed the transferees were Muslim men who had refused to swear allegiance to the new government or to fight for it. Mr. Kirudja said it did not sound like they were leaving voluntarily. He recorded the mayor's reply in his diary and read it out in court at the request of prosecutor Dermot Groome: "I admit that the Muslims have been under pressure from armed Serbian military irregulars." The mayor didn't get a UN escort. Apparently, the mayors went ahead with their plans anyway.

One of the most dramatic moments in Mr. Kirudja's testimony came when he testified about receiving a flash report from the UN Military Observer post across the river from Bosanski Novi. The observer described seeing hundreds of people being herded into a football stadium, some being detained and others loaded onto buses. Mr. Groome asked the witness whether there was anything peculiar about the arrangement of people on the football field. Mr. Kirudja's response ended the day's testimony: "They had formed themselves into an 'SOS.'" Mr. Groome: "The universal sign for help?" Mr. Kirudja: "Yes."

In this way, the so-called cease fire in Croatia set the stage for the war in Bosnia. Mr. Kirudja continues his testimony Monday.

(Croatian.World. Net, Jan. 31.)

time to investigate. Not long after, the images of skeletal men behind barbed wire hit television screens around the world, after a British TV crew gained access to one of the camps.

In a written response to his reports about Bosnian refugees streaming into his area (Sector North in Croatia), Mr. Kirudja's superiors told him not to get involved in what was going on in Bosnia. He characterized the response as "sad, though not unexpected." "We were not exceeding our concern. We were responding to people in need drawn to where we were by the fact of the UN flag flying over our building." Mr. Kirudja informed his staff that they would continue to respond. As well, he continued to make reports to his UN superiors. And the local Serb officials continued to ask for UN assistance to relocate thousands of Bosnian Muslims.

On cross examination, Milosevic read a recent statement attributed to General Nambiar to the effect that there was "no genocide beyond the killings and massacres on all sides that are typical of such conflict conditions." His representative on the ground, however, disagreed. "We did see violence from all three groups, but not of equal magnitude

or weight in terms of numbers, repercussions, and impact," Mr. Kirudja said. Milosevic then showed a videotape of the General stating, "None of my troops ever gave me any reports of genocide . . . There were allegations by other people, but my troops were not a witness to it and none reported it to me." In response, Mr. Kirudja pointed out that the General had very carefully limited his statement to his "forces," referring to military forces while Mr. Kirudja and his staff were civilian. The General's statement, he said, might be technically correct, but not factually.

Many analyses and criticisms have been written about the UN role in the wars of the former Yugoslavia, including by the UN itself. Today's courtroom drama is an apt illustration. Despite reports from their own observers in the field, UN officials continued to put the events into a context that fit their mission. Serb ethnic cleansing in Bosnia was not on the UN agenda in mid-1992. Their mission was to observe the demilitarization of forces in Croatia, while a political settlement was sought through another process. Reports of ethnic cleansing and concentration camps were inconvenient. They concerned Bosnia, an area beyond the immediate UN mission. Perhaps, if they didn't notice -- or if they called a concentration camp a detention facility -- it would go away. Yet, avoidance is rarely a viable strategy.

In defense of the UN, it is only as good as its members and structure permit -- and its members wanted the Balkans conflict contained more than they wanted a real resolution that might have required more involvement than they were prepared for. At a minimum, however, they should have found another name for their mission than UN Protection Force, since they were not designed to or capable of protecting anyone. A salve to some consciences was

a deception to desperate people -- and that was indefensible.

While UN officials sought to ignore the growing crisis, local Serbian mayors sought UN help in carrying out their ethnic cleansing activities. Mr. Kirudja testified that he was shocked when one of them presented him with a computer list of 7700 plus names of Bosnian Muslims who they wanted UN assistance in relocating. "The meticulous list of people to be relocated was a reminder of WWII," he said. When he confronted local officials about how wrong this was, they responded with a lack of comprehension, as well as determination to carry out their plan.

One official, however, did not show such naiveté when Mr. Kirudja resisted UN involvement in the relocation of Bosnian Muslims out of Bosnia. According to Mr. Kirudja's contemporaneous notes, the man warned, "If the Serb side is not respected there could be massive deaths on both sides. If we are left to resolve the matter by ourselves, we will resolve it very quickly."

Mr. Kirudja and his staff were caught on the horns of a dilemma. On one side were their UN superiors who didn't want to hear about ethnic cleansing or concentration camps. On the other were local Serbian officials who tried to implicate and involve them in their ethnic cleansing operation. In the middle were the Bosnian Muslim refugees, homeless and desperate. To aid the refugees to find safety was also to aid the local Serb officials in their project of cleansing Bosnia of its Muslims. In such a situation, Mr. Kirudja chose to do the only humane thing -- to help the refugees, to confront the Serbs and to continue reporting the horrific situation to his superiors. If his conscience is clear, those of others should not be.

(CroatianWorld.Net.)

Croatia demands 15 billion euros war damages from Yugoslavia

BANJA LUKA - Jan.24. - Croatia is demanding 15 billion euros of war damages compensation from Yugoslavia according to first estimates. This is the latest from Croatian President Stjepan Mesic. "Croatia is a victim of Yugoslavia's, that is Serbia's, aggression and must answer for what happened here", he said. "First off we need to talk about the damage, how it will be paid, and by when. We must reach inter-state agreements", said Mesic.

"It is obvious that we have been the victims...if volunteers were rounded up in Serbia and began attacking and destroying Croatian cities together with the Yugoslav Army, and killing Croatian citizens, then Serbia cannot say that it did not know about it" Mesic said in an interview with the Banja Luka daily Nezavisne novine. He added that it is logical that the former Serbian President Milan Milutinovic went to The Hague.

"It is reasonable that he appear before the Tribunal because the crimes in Kosovo were committed during his presidency. It is up to The Hague to determine how responsible is for the crimes committed by his country" he concluded.

(CroatianWorld.net.)

CROATIAN GOVERNMENT PRESENTS ITS STAND ON IRAQI CRISIS

ZAGREB, Feb 13 (Hina) - Croatia believes that all means for a peaceful resolution of the Iraqi crisis have not been entirely exhausted. The government once again calls on Iraq to fully and immediately comply with U.N. Security Council Resolution 1441, reads a document on the Iraqi crisis the Croatian government adopted at a session on Thursday. The document recalls that Croatia is an active member of the anti-terrorist coalition and makes efforts to contribute to its efficiency, especially in the region. The Croatian diplomacy has been active in bids to ban, control and destroy weapons of mass destruction. Croatia has been trying to contribute to the peaceful settlement of the crisis in various ways, reads the document, noting, among other things, that the U.N. team of inspectors in Iraq also included Croatian representatives.

Croatia has joined a number of international initiatives for the peaceful resolution of the Iraqi crisis. The statement signed by the foreign ministers of the Vilnius Group represents a form of additional political pressure on Iraq to make it meet its obligations from the U.N. Security Council resolution with regard to cooperation with U.N. inspectors and the annihilation of weapons of mass destruction, which was the main reason why Croatia joined the statement in an act of solidarity, reads the document.

"As a NATO candidate and a country which will soon apply for membership in the EU, Croatia is especially interested (See page25)

Croatia, United States sign agreement on preventing proliferation of weapons of mass destruction

ZAGREB, Croatia - A senior U.S. Defense Ministry official on Tuesday described Croatia as a "valued partner" in the war on terror. Mira Ricardel, deputy assistant secretary of defense for Eurasia, visited Croatia to sign an agreement on cooperation in preventing proliferation of weapons of mass destruction. Croatia aspires to join NATO. The agreement signed Tuesday by Ricardel and Croatia's Defense Minister, Zeljka Antunovic, was the first tangible sign that the roatian pro-Western government is siding with the United States in its war on terror. The deal, which still has to be ratified by the U.S. Congress and the Croatian parliament, would provide Croatia with knowledge and equipment needed to fight the spread of weapons of mass destruction, Antunovic said. The agreement was not linked to the possible war in Iraq, she said, adding it covered a period of seven years. She offered no other details.

Ricardel said the deal would deepen partnership between the two countries. "Croatia is a valued partner of the United States, a valued partner in the war on terror," she said. Ricardel also said Croatia was "a serious candidate" for NATO membership because "its leadership is taking very decisive and difficult steps in reforming" its armed forces.

Croatia, a nation of 4.5 million that gained independence in 1992 and ended a war with Serb rebels in 1995, is reforming its military to conform to NATO standards, hoping to become an alliance member. The country has been a member of NATO's auxiliary program Partnership for Peace since 1997, but it is not among the front-runners for alliance.

(CroatianWorld.net.)

GOVT ADOPTS DECISION ON SUBMITTING APPLICATION FOR EU MEMBERSHIP

ZAGREB, Feb 13 (Hina) - The government on Thursday formally adopted a decision on submitting an application for Croatia's membership of the European Union. Prime Minister Ivica Racan will hand the application to the Greek Presidency of the European Union in Athens on February 21. Along with the application, Racan will hand a parliament resolution on joining the EU, which all political parties adopted by consensus last December. The application will be signed by head of state Stjepan Mesic and Premier Racan.

"When Croatia will be admitted to the EU depends on us, our efforts to implement reforms, but also on the EU and its internal relations," said Foreign Minister Tonino Picula and added that even the longest path started with the first step. "The Union is an exceptionally dynamic mechanism, said Picula and expressed hope that it was also an open one. "I hope that we will receive positive signals regarding our candidacy as early as this year," Picula said.

Racan said that Croatia's being able to submit the application was the recognition of its achievements as well as an obligation.

Vladimir P. Goss:

Once an Ash-Tree...

A friend of mine at Trešnjevka in Zagreb woke up one morning in the late fall to find a bunch of people in a private backyard, ready to cut down a privately owned ash-tree. My friend intervened. There were no work orders. They entered private property without permission. They claimed they "were sent" to cut a sick tree, I guess, by "somebody up there," and had the right to do as they please. When my friend announced

she would call the police they left. My friend complained to the local authorities. An expertise was carried out. The tree was found healthy!

It is not clear why somebody wanted to assert one's control over a private property (in America you may be shot for doing that, and for sure arrested and sued). There is some funny development going on in the area. Property lines are not clear, a heritage from communism. Cutting down somebody's tree is also a heritage of the same kind. And, figuratively speaking, too many trees are cut in Croatia every day, thanks to that same mentality. My friend, knowingly or not, acted as a global citizen defending her rights of private property. She acted as a citizen of a World of Law and civility. Maybe if we all started to act in the same way whenever we are faced with the arrogance and abuse of power - be it political or money - we would be closer to that Global Community where we rightly belong - as Croats, as citizens of Croatia, as individuals belonging to a nation proud of our achievements (not arrogant!), winners among winners.

But Croatia is not a part to that World of Law. How many times the former Croatian government, the one voted out in 2002, was accused of not promoting the rule of law, of dividing the national wealth to its supporters, of creating a system of "200 families." Has anything changed? Judging from the ash-tree and the way the people behave, very little. You can still drive one hundred kilometers per our wrong way down a one way street if you own a black Mercedes or a BMW. And do what in the bad capitalist countries such as the U.S. and Canada we call "breaking and entering" as you please. In fact, Zagreb is buzzing with stories about how the City is lurking to grab commercial property to deal it out to those who may finance reelection. I have heard of a case of something of that kind happening an anonymous denunciation! Simply, the city confiscated a part of a private basement claiming that it was informed that the place was "unowned." And we thought that times of Aleksandar Rankovic were over. I have no illusion about vote buying in western democracies, but then the votes are bought with one's own money, not with stolen property (as a die-in-the-wool republican I may add that "income transfer" called taxes comes close to the same, but I am ready to admit that it occurs on the basis of a decision of elected legislatures).

There was no law in Tombstone, Arizona before Wyatt Earp drew faster

Iraqi crisis, from page 24

in strengthening the EU's common foreign and security policy. This is the reason why Croatia joined in the protest note of the EU Presidency on Iraq of February 4. Croatia hopes that the upcoming special meeting of the European Council will result in a consensus on ways to solve the Iraqi crisis. It is equally interested in maintaining and strengthening the political unity of the Euro-Atlantic region. Stable relations between the EU and the United States, i.e. Euro-Atlantic partnership, are the best guarantee of peace and stability of the international order and efficiency in combating terrorism. Euro-Atlantic dialogue is necessary because of the need to consider and control all possible aspects of resolution of the Iraqi crisis," reads the statement.

Advocating peace and stability in the world and the unavoidable involvement of the U.N., Croatia still believes that "means of peacefully settling the Iraqi crisis have not been completely exhausted". It therefore calls on Iraq once again to fully and immediately comply with U.N. Security Council Resolution 1441. The government also appeals to the United States, the European Union and other members of the anti-terrorist coalition to reach the much needed consensus and unity regarding further measures aimed to resolve the Iraqi crisis within the U.N. Security Council, reads the government statement.

PROTEST RALLIES AGAINST WAR IN IRAQ HELD THROUGHOUT CROATIA

ZAGREB, Feb 15 (Hina) - Residents of a dozen Croatian towns on Saturday joined, along with the residents of Zagreb, global protests against war in

than the bad guys, there was no law before the world was rid of Liberty Wallace. And in a Liberty Wallace world people are forced to seek security by hiding behind those who draw fastest. A man standing by himself has no protection, even no sympathy or chance of support. It takes a lot of guts, skill, and even luck to be a Wyatt Earp, or to stage a High Noon.

Before one wins at the O.K. Corral there is, in fact, no society. There is a flock of sheep begging for a few blades of grass from the mighty wolves. Croatia has brilliantly won her freedom. We have a Croatian state, but there is no society. It was destroyed by communism in which, by definition, there are 90-95% "sheep" ("enemies of the people," "counterrevolutionaries"), and 5-10% of the "New Class" of "enlightened" red rulers. Unfortunately, that model has survived into the modern Croatian state, and it is a barrier to the creation of a new, modern society.

Stability is always based on the middle class - the small businessmen, professionals, intellectuals, teachers, artists, small shop and land owners. They need stability in order to successfully run whatever they do. The "Big" need turbulence in order to make "big strikes," unbalancing the society. Even in the U.S. there are many complaints that the middle class is an endangered species, between growing classes of very rich and very poor. Who have been a pain in the neck of the current Croatian Government? Professionals, like physicians and teachers. And in general whatever there is of the middle class which is taxed out of sight. How can Croatia think of joining the EU with such communist laws as the one prohibiting physicians working at university hospitals from having private practice!?

The great Croatian-American writer and thinker, Anthony Mlikotin, writes in his book Journey of a Soul (Los Angeles, 1996, p. 83): "The extremists choose between two alternatives: to enter a monastery or to become enormously powerful. But what if both paths are unacceptable? The third would be to live decently and humbly. But in that case you are on the bottom and can be trodden upon."

The majority of people in Croatia, as well as elsewhere, want to live decently and humbly. In Croatia if they choose to do so they are definitely trodden upon. But notice the word "can," which immediately invokes its opposite: "need not." In the world of today we do not need bullets (although in Croatia many think that you still do). You have another weapon, as the Secretary of the Democratic Center Party, Dr. Slobodan Lang said recently. IT IS YOUR VOTE. This year the Croats at home will have the chance to vote the bastards out. Unfortunately, this may also be a chance of voting a new set of bastards in. There is still time to sift through the Croatian political scene. Look for those who simply understand that we must build a modern Croatian society by relying on the middle class and its virtues - work, thrift, and the rule of law. Defenders of their ash-trees show that the electorate is not at blind as "political" networks would like them to be.

Vladimir P. Goss

Iraq. The protests, which included the signing of petitions against war in Iraq and, in some towns, against Croatia's joining NATO, were organized in Pula, Split, Rijeka, Dubrovnik, Osijek, Zadar, Knin and Vukovar. A similar protest was held in Rijeka yesterday, while the residents of Sibenik today organized only the signing of the petition.

The Pula rally gathered the most attendants, some 1,000. The gathered were addressed by writer Miljenko Jergovic, who said that "an attack on Iraq is the same as an attack on Rome". Attending the rally were many politicians and party leaders, including Istria County prefect and Istrian Democratic Assembly (IDS) leader Ivan Jakovcic, Pula mayor Luciano Delbianco, Liberal Party vice-president Helena Stimac Radin and MPs Furio Radin and Lucija Debeljuh. Jakovcic told reporters he had not signed either of the two petitions because he supported Croatia's joining NATO and believed that the United Nations should decide about military operations. The protesters carried banners with messages "Iraq Today,? Tomorrow", "It's Better To Be Active Today Than Radioactive Tomorrow".

A coordinating body of seven non-government associations from Dubrovnik organized a rally under the name "The Eleventh Hour". "We believe that any state is part of the international system and that nobody makes decisions on their own," it was stated at the rally. Speakers at the rally recalled a protest against war in Croatia which was held at the same place in January 1991, when Mother Teresa's message to the then US President George Bush ahead of the Gulf War was read out.